

TEORİ de *doğrultu*

15

Ocak-Şubat

2004

İÇİNDEKİLER

AKP'nin Züğürt Tesellisi.....	2
Yerel Seçimlerde Devrimci Politika.....	4
Ana Çizgileri Ve Akış Yönüyle Politik Gelişmeler: Ezilenlerin Devrimci Uyanışı Güçleniyor.....	8
KONGRA-GEL İle Reformist Olgunlaşma: Bir Adım Daha Geriye.....	21
Kızıl Elma İttifakı: Hangi Gericiliğin Birliği.....	28
AKP'nin Eğitim Politikaları: Bir Toplumsal Karanlık Projesi.....	34
Uluslararası Komünist Hareketin Durumu Ve Görevlerimiz*.....	43
Maoculuğun Yöntem Krizi: Sınıf Teorisi'nin Teorisizliği.....	50
Ayrılma Hakkına Elveda.....	58
Filistin Kadın Komiteleri Başkanı Maha Nassar: Birlikte Kazanacağız.....	66
Kent Gerçeği: Yerel Yönetimlerde Sosyalist Programın Temelleri*.....	71
Yürüdüler Ve Gölgede Kayboldular: FARC Gerillasında Kadınlar.....	77
Cancun Toplantısı Ve Emekçi Köylülüğün Yıkımı.....	80

AKP'nin Züğürt Tesellisi

R.T. Erdoğan'ın Washington 'ziyaret'inde ABD-Türkiye ilişkilerinin bundan sonraki seyri üzerinde etkide bulunacak bir dizi temel sorunun masaya yatırıldığı ve ele alındığı anlaşılıyor. Irak ve Kürt sorunu, Kıbrıs'ın yeni statüsü, Türkiye'deki Amerikan üslerinin yeni konumu bu faktörlerin ilk sıralarında yer alıyor.

Kıbrıs meselesiyle ilgili peşpeşe yaşanan sıcak gelişmeler, Washington görüşmelerinin perde arkasındaki havayı yansıtmaya bakımından ilk elden taze ipuçları sunuyor. Erdoğan'ın ABD'den Kıbrıs'ta açıkça arabuluculuk yapmasını talep etmesi -bunu kendi çapında bir siyasi rüşvet olarak kabul etmek gerekir- dikkat çekici bir durumdu. Bu, ABD emperyalizminin Kıbrıs meselesinde doğrudan bir inisiyatif kullanmasını istemek demektir ki, açıkça AB emperyalistlerinin adadaki stratejik planlarına çomak sokmak anlamına geliyor. Nitekim birkaç gün içinde ABD'nin Kıbrıs'ta üs talep ettiği ve garantörlük yetkisi istediği haberleri ortalığı kaplayıverdi.

Anlaşılan o ki AKP hükümeti, AB'yle yürüttüğü üyelik pazarlıklarında elini güçlendirmek için Kıbrıs'ta arkasına ABD'yi almaya çalışmaktadır. Buna bağlı olarak aynı zamanda, 'iç'te ki statükocu direnişi -ordu, faşist sivil bürokrasi ve Kemalist çevreler vb.- kırmak için de ABD'nin siyasi kuvvetinden daha doğrudan destek sağlamak istemektedir. Ancak bunların da ötesinde, Erdoğan'ın sergilediği Kıbrıs bonkörlüğünün gerisinde uzun vadeli ve çok yönlü çıkar hesaplarının yattığı bellidir. Her şeyden önce Erdoğan, savaş tezkeresinin reddedilmesiyle birlikte ABD-Türkiye ilişkilerinde baş gösteren 'güven

krizi'ndeki AKP hükümetinin parmak izlerinin silinmesini istemektedir. Bir adım daha ileri gidip, Türk-Amerikan ilişkilerinde birinci dereceden güvenilir muhatap olarak artık generallerin değil, sivil hükümetin, yani şimdi AKP hükümetinin kabul edilmesini talep etmektedir. Erdoğan'ın, Bush'un görüşmelerde dile getirdiği 'Büyük Ortadoğu Projesi'nin üzerine balıklama atlayıp, Orta Asya ve Kafkasya'da da üzerimize düşeni yaparız diye kraldan çok kralcılığa soyunmasını bunun önünü açmak isteyen 'cesur' girişimler olarak değerlendirebiliriz. Bu hamleler, Erdoğan'ın Amerikan emperyalizminin geliştirmek istediği bölge stratejisinde Türkiye'ye biçtiği yeni rolün 'lider'liğine oynamak isteğiyle doğrudan ilişkilidir. Hatırlanacağı üzere tezkere fiyaskosu sonrasında Washington faturanın çoğunu orduya kesmiş, generallere açık açık 'liderlik' yeteneği gösteremediniz diye köpürmüştü.

Güney Kürdistan'ın siyasi yapılanması ve HPG güçlerinin silahsızlandırılması sorununun ise Washington görüşmelerinin en sıcak gündemi olduğuna şüphe yok. Tayyip Erdoğan'ın Kıbrıs bonkörlüğünün tam karşısına sömürgeci Kürt inkarcılığı katılığını yerleştirdiği, yapılan açıklamalardan açıkça anlaşılmalıdır. ABD'nin KONGRA-GEL'i 'terörist örgütler' listesine almasıyla yetinmeyeceklerini dile getiren sömürgeciliğin temsilcisi Erdoğan, Güneyde mevzilenen gerillaların askeri operasyonla imha edilmesi dayatmasını ABD'nin önüne koyarak kesin sonuca gitmek istediği görülmektedir. Washington'dan bu yönlü resmi bir 'olur' elde edememiş de olsalar, Türk sömürgeciliğinin temsilcileri, işi olmuş bitmiş gibi göstererek 'büyük iş bitir-

dikleri' propagandası yürütmektedirler. Güney'deki Kürt Federasyonu tartışmaları ise esasen Türk sömürgeciliğinin, artık çoktan silinmiş olan 'kırmızı çizgiler'inin ötesinde kalmış bir sorun olması nedeniyle, görüşmelerin rica minnet safhasında kendine bir yer bulmuş olmalı.

Ancak, Erbil'de patlayan bombalar, Kürt federasyonu sorununun Irak'ın işgal altındaki siyasi yeniden yapılandırılmasında en zorlu halkalardan biri olmaya devam ettiğini göstermektedir. YNK ve KDP'yi hedef alan ve yüzü aşkın Kürdün ölümüne yüzlercesinin de yaralanmasına yol açan bu saldırının bir yüzü işgal işbirlikçisi Barzani ve Talabani önderliğine dönükse, bir yüzü de Kürt halkının kendi kaderini tayin etme ve devlet kurma hakkına dönüktür. Amerika'da kapalı kapılar altında yapılan görüşmelerde ge-

rek Kürt sorununun genel demokratik çözümü karşısında gerekse de Güneydeki somut federasyon talebi karşısında en şovenist ve inkarcı sömürgeci görüşlerini yinelediğinden şüphe duymadığımız Türk egemen sınıflarının Erbil'deki bombaların ardından 'üzüntü' duyma havasına girmeleri ve yarım ağız istikrar çağrıları yapmaya yeltenmeleri ise tam bir ikiyüzlük örneği oluşturuyor.

Sonuç itibariyle, Erdoğan'ı kapısına çağırın, gündemleri belirleyen, inisiyatifi başından sonuna elinde tutan, kararlara ruhunu veren, talimatlarını tek tek sıralayan her zamanki gibi yine Washington'daki emperyalist efendiler olmuştur. Bu bir 'uşak makamı' klasiğidir. Dönüşte Ankara'da düzenlenen davul zurna eğlencesi ise, AKP'nin zügürt tesellisidir.

Yerel Seçimlerde Devrimci Politika

Yerel seçimler bütün toplumsal sınıfların gündeminde olduğu içindir ki, tüm siyasal güçler, parti ve örgütler az ya da çok bu konuya eğiliyorlar. 28 Mart yerel seçimleri için hazırlık çalışmalarını başlıca siyasal parti ve örgütlerin gündeminin ağırlık merkezine yerleştirdi. Burjuva partiler bakımından başka türlü olması da beklenemez zaten. Onlar varlıklarının gereğini yapıyorlar. İşçi sınıfı ve emekçilerden, ezilenlerden, halklarımızdan yana olma iddiasındaki yasal, reformist parti ve örgütler de yerel seçim gündemine kilitlenmiş bulunuyorlar. Diğer yandan işçi sınıfı ve emekçilerden, ezilenlerden yana olma iddiası taşıyan devrimci parti ve örgütlerin konunun gerektirdiği ilgi ve çabayı gösteremedikleri ve gösteremedikleri de bu tablo içerisinde ayan beyan gözler önüne seriliyor.

Sistemde Seçimlerin Kurumsal Rolü

Genel oy ile ister yerel yönetimler isterse milletvekilliği olsun, burjuvazi, egemenliğin bu tali kuramlarının görevlilerinin seçiminden her şeyden önce kendi sınıf hegemonyasının yeniden üretilmesi için yararlanıyor. Biçimsel demokrasi, işçi sınıfı ve emekçilerde yönetime katıldıkları yanılsaması yaratarak onları baştan çıkartıyor. Yığınlar oy vererek sorumluluğa ortak oluyor, burjuva partiler kendilerine oy veren emekçilerin yalnızca oylarını değil, rızasını da alıyor. Böylece seçimler, egemen sınıfların emekçileri

yedeklemesinin bir aracı olarak da rol oynuyor. Burjuvazi, yıpranan kadrolarını değiştirerek kuramlarının itibarını korumaya, ayakta tutmaya çalışıyor.

Egemen sınıfın iç ilişkileri bakımından ise seçimler, bir dönemliğine hangi kesimin ve kimin emekçilerin çıkarlarını ayaklar altına alacağına, bir dönemliğine hangi kesimin ve kimin belediye/kent rantı ve belediye arpalıklarının dağıtımını düzenleyeceğinin kararlaştırılması anlamına geliyor. Zaten burjuva demokrasisi denen şeyin bütün özü de burada saklıdır. Diğer bir anlatımla bizzat kendileri de genel oy ile ortak edilerek, emekçileri, egemen sınıflar adına kimin ayaklar altına alacağını kararlaştırılması! Genel oy oyununun oynanabilmesi için yığınların desteği gerekir. Boyun eğdirilmiş, atomize edilerek örgütsüzleştirilmiş, başarılabilirdiği ölçüde depolitize edilerek kendi çıkarlarını anlamayacak ve savunamayacak denli alıklaştırılmış bir halk desteği olmaksızın burjuva egemenlik, bir gün bile ayakta kalamaz. Örgütsüz ve devrimci bir önderlikten yoksun ise zayıftır, güçsüzdür emekçiler, ezilenler!

Burjuva, Küçük Burjuva Partiler İş Başında

Yerel ya da genel olsun, seçimlerde emekçilerin, politikaya ilgi ve duyarlılığının arttığını iyi bilen burjuva partiler, AKP'sinden CHP'sine,

GP'sinden BBP'sine, DYP'sinden ANAP'ına İP'inden MHP'sine, emekçi milyonları avlamak için aylar öncesinden tam gaz harekete geçtiler. Emekçileri düzene sıkıca bağlamak, sınıf bilincini bu düzeyde dondurmak istiyorlar.

Keza burjuva reformizminin partileri de onlardan geri kalmıyorlar. Özellikle burjuvazinin SHP/Karayalçın sosyal demokrat kligi, aylardır ve hatta birkaç yıldır ip cambazı kıvraklığı ile yürüttüğü ittifak çalışmalarından cürmünü aşan sonuçlar elde ediyor. Burjuva ve küçük burjuva reformizminin partileri, kurulu düzenden ve burjuva partilerden kopacak emekçileri tutmak için "Demokratik Güçbirliği" (DG) barajını hazırlamış bulunuyorlar. DEHAP, ÖDP, EMEP yasalcı küçük burjuva reformist sol ve SDP aylardır yerel seçimler için mesai tüketiyorlar. Tabii ki, her birinin çabalarının içerik ve tarzı kendi meşreplerine uygun düşüyor.

Küçük burjuva reformist solun yerel seçimlere böylesine kilitlenmesi tabii ki, parlamentarist eğilimin de bir yansıması. Parlamentarizm temel olunca seçimler, her şey haline geliyor. Doğası gereği reformizm burada da duramıyor. Merkezi iktidarın parlamentoda olduğu ve belediyelerin yerel iktidar organları olduğu yanılması kadar varıyor. İşte bu politik zihniyeti apaçık yansıtan muhataplarına ait iki örnek:

"28 Mart seçimlerinde halk AKP'ye karşı Demokratik Güçbirliği'ni iktidar seçeneği yapacaktır.

"Tüm halkımızı, emek, demokrasi ve barış güçlerini Türkiye'nin her yerinde ve hayatın her alanında demokratik güç birliklerini geliştirmeye, güçlendirmeye ve bugün için yerelerde, yarın ise genelde iktidar olmak için çalışmaya çağırıyoruz. Demokratik Güçbirliği, yeni bir Türkiye için halkın gerçek iktidarını kurma doğrultusunda yeni bir umut olacaktır." ("Demokratik Güçbirliği", Deklarasyon'dan) DG, "bugün için yerelerde, yarın ise genelde iktidar olmak için çalışmaya çağırıyor". Burada ister istemez kılavuzu Karayalçın/SHP olanın durumunu görüyoruz. DG, seçimlerle önce yerel iktidara tutunmak, sonra da eğer ömrü vefa ederse "genelde iktidar" olmak istiyor. "Genelde iktidar" olmak, hatta iktidar olmak ne demek? Seçimler ile ne olunabilir? DB'nin "genelde iktidar" dediği şey herhalde hükümettir! DG'yi oluşturan partiler hükümet ve iktidarın aynı şeyler olmadığını pekala bilirler. Keza iktidarın seçimlerle filan

alınamayacağını da. Halkımızı seçimlerde, seçimler vasıtasıyla iktidarın alınması için çalışmaya çağırarak, halkımızı yanıltmak, işçi sınıfı ve emekçilerin devrimci sınıf bilincini bulandırmaktır. Bunlar kuşkusuz ki, parlamenter avanaklığın dik alasıdır. Böylece görüyoruz ki, kör ile yatanın şaşı kalkması misali Karayalçın/SHP kligi ile "Güçbirliği" yapanlar, parlamentarist bir deklarasyona imza koyarak halklarımızın karşısına çıkıyorlar.

Eğer ona inanacak olursak, DG bize, belediyeleri yerel iktidar organları olarak sunuyor. Belediyelerin "yerel iktidar" organları olduğu ve seçimlerle yerel iktidarların alınabileceği su katılmamış sivil toplumcu görüşlerdir. Bu düşüncelerin sahipleri Türkiye gerçeğinden bihaber oldukları kadar, geride kalan dönemin belediye yönetimi deneyimlerinden de bir şey anlamamışlardır. Türkiye'de kentlerin "yönetimi" ikiye bölünmüştür. Ama yerel iktidar söz götürmez biçimde vilayete/valiliğe aittir. Yerel siyasal otorite ona aittir. Kentsel hizmetler ise belediyenin "yönetim" alanına girer. Anayasa'da yerel yönetimlerin alanı şöyle tarif ediliyor:

"Madde 127 - Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir." Yerel yönetimleri "yerel iktidar" olarak görmek, göstermek şaşkınlık, ayımsızlık değilse düpedüz kendini kandırmaktır. Tabii daha kötüsü de emekçilerin yanıltılmasıdır. Eğer bir yerel iktidardan söz edilecekse bu siyasal otoritedir. Yerel siyasal otorite de bilindiği gibi devlete aittir, devletin tekelindedir. Ve devlet bunu (vali- kaymakam gibi) memurları/bürokrasisi aracılığı ile kullanır. Burjuva, küçük burjuva reformizminin el ele vererek yaydığı yerel yönetimlerin yerel iktidarlar olduğu ve yerel iktidarların seçimlerle alınabileceği reformist, parlamentarist düşüncesiyle savaşım, anın özel görevi olarak büyük bir önem taşımaktadır.

Emekçilerin Burjuva Bilinç Düzeyi Ve Devrimci Taktik

Genel olsun yerel olsun seçimlerde, işçi sınıfı ve emekçilerin, ezilenlerin politikaya ilgisi yükseliyor, politik duyarlılığı artıyor. Seçim dönemlerinin bu gerçeği bir tesadüf sayılmamalıdır. Burada büyük halk kitlelerinin burjuva düzen içeri-

sinde kendiliğinden elde edebildiği bir bilinç biçimi, bir bilinç düzeyiyle karşı karşıyayız. Emekçilerin burjuva sınıf bilincinin bir türevidir bu. Milyonlarca ve on milyonlarca işçi ve emekçi, ezilen, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği (ya da milletvekilliği vb.) burjuva egemenliğin genel oy ile belirlenen bu tali kuramlarının kararlarının kendileri ile kendi çıkarları ile ilgili olduğunu ve keza bu kurumlara getirilecek görevlilerin belirlenmesinde onların bir değerinin olduğunu düşünüyorlar. Burjuva sınıf bilinci düzeyinde, yani kurulu düzen koşulları altında burjuva egemenliğin bu tali kurumları içerisinde, seçtiği temsilcilerin kendi çıkarlarını korumasını, savunmasını istiyor. Tabii bu kurumlar üzerine sınıf mücadelesi, daha sonra da farklı biçimlerde sürüyor. Emekçiler, sınıf mücadelesinin bu düzeyini kendiliğinden kavriyor.

Kitle bilincinin bu düzeyi dikkate alınmaksızın denilebilir ki, devrimci politika adına hiçbir şey yapılamaz. Çünkü esasen zaten devrimci taktiğin konusu da, milyonlarca emekçinin bu burjuva bilinç düzeyinin devrimci dönüşümüdür.

İşçi sınıfı ve emekçilerden, ezilenlerden yana olma iddiası taşıyan devrimci parti ve örgütlerin, emekçilerin politikaya ilgilerinin yükseldiği bu anın gerektirdiği ilgiyi göstermemeleri dikkat çekici olduğu kadar düşündürücüdür de. Seçimler politik savaşımın bir anı olduğuna göre bu her şeyden önce sınıf savaşımında bir geride kalma durumudur. Politik bir zaafıdır.

Bu zaafın esasen yaşamsal olduğu muhakkak vurgulanmalıdır. Yaşamsaldır çünkü, burada söz konusu olan devrimci parti ve örgütlerin varlık hakkıdır. Han edilmiş devrimci önderlik iddiaları ile esasen bunun inkarından başka bir şey olmayan kendine dönüklük ya da emekçilere, büyük halk kitlelerine kapalılık, yabancılık pek çoğu için, artık bir kronik hastalık hali almıştır.

Devrimci parti ve örgütlerin seçimlerde sürececek politik savaşıma gerekli ilgi ve duyarlılığı göstermemeleri her şeyden önce kitlelere yabancılaşmanın bir yansıması kabul edilmelidir. Çünkü kitlelerle bağları olan hiçbir parti ya da örgüt kitlelerin ilgi duyduğu hiçbir sorunda kolay kolay seyirci durumuna düşemez. Kitlelerden kopuktan rahatsızlık duyulması, bu durumu aşmak için kitlelerin politik duyarlılığının yükseldiği böyle ‘an’ları değerlendirmek için olanaklı en fazla çabanın harcanmasını getirmesi

gerekmez mi? Bunu da göremiyoruz. Demek ki, daha kötüsü kitlelerden kopukluk durumundan çok da rahatsızlık duyulmamasıdır ki, bu da durumun şu veya bu ölçüde alışkanlığa dönüştüğünü gösterir.

Tabii ki, nesnel güç sınırlılığı da bu duyarlılık zafiyetinde rol oynuyor. Fakat güç sınırlılığını aşmanın kitlelere gitmekten, politik duyarlılığı yükseltmekten başka yolu var mı?

Parlamente hayallerle ideolojik savaşımın, devrimci harekette seçimler dahil parlamentodan devrimci amaçlarla yararlanma taktiğini küçümseyici sonuçlara yol açması da bir diğer etken olarak belirtilebilir.

Devrimci hareketin kitlelerle ilişkilenişi sorunu üzerinde önemle duruyoruz.

Mücadele için nesnel durumun uygunluğu ve asıl sorunun kitlelerin devrimci önderlikten yoksunluğu olduğu hemen her devrimci parti ya da örgütün tespit ve görüşüdür. Şu iki veriyi en yalın biçimde sunmak gerekiyor.

Kitleler devrimci önderlikten yoksun ve devrimci önderlik arayışı içindeler, bu bir. Ve iki, devrimci parti ve örgütler kitlelerden kopuklar. Artık bu tablo da kitlelerden kopuk olanların devrimci önderlik iddialarının lafta kalacağını ve bir sözde kalan devrimci önderlik iddiasının devrimci lafazanlıktan öte bir şey üretmeyeceğini söylemek bile fazladır. Bu iki temel etken-den devrimci gelişmenin ilerletilebilmesi için nasıl bir taktik sonuç çıkarılabilir? Devrimci bir taktik hareket planı bugün hangi amaca bağlanmalıdır? Diğer bir ifadeyle 2004 yerel seçimlerinde yürütülecek politik savaşımında taktik amaç nedir ya da ne olabilir?

2004 yerel seçimlerinde amaç, kitlelere bağlanmak ya da kitlelerden kopukluğa son vermektir. Amaç açıklığı devrimci taktiğin birinci sorunudur. Zaten taktik hareket planı da işte bu amacı gerçekleştirmeye kilitlenmelidir; ama kuşkusuz dönemin veya anın içerisinde barındırdığı devrimci olanakları realize etmek de devrimci taktiğin görevidir. Bu bakımdan olası birçok hareket planı tasarlanabilir tabii. Ama bu olası hareket planlarının bazı ortak temel özellikleri/değişmezleri olacaktır. Emekçilere açık devrimci bir programla gitmek gibi; keza, seçimlerde sınıf mücadelesinin adaylar etrafında örgütlenmesi ve olanaklı en geniş alanda yürütülmesi gibi.

Yerel seçimlerde politik savaşımları olanaklı en geniş alanda bağımsız devrimci sosyalist adaylarla yürütme Marksist Leninist komünistlerin tercihi olduğu kadar, devrimci ve ilerici güçlerin durumu ve tutumu tarafından da koşullandırıl-

mıştır. Tarih, kitesini arayan öncü partiyi önder parti olma yolunda birbirini tamamlayan hamlelerle ileri fırlama hattından sapmadan yürümeye çağırıyor. “Kitlelere hücum” parolası yol gösterici önemini bütünüyle koruyor.

Ana Çizgileri Ve Akış Yönüyle Politik Gelişmeler Ezilenlerin Devrimci Uyanışı Güçleniyor

Patlayıcı Maddeler Her Yerde Birikiyor

Bugün uluslararası gelişmelerin merkezinde duran sorun, Irak işgali ve büyüyen direniştir. Tüm politik güçler bu gerçek karşısında bir tutum almak zorunda kalıyorlar. Proletarya ve ezilenleri geniş ölçüde birleştiren Irak'ın işgali sorunu, emperyalistler ve uşak devletler cephesini bölmeye devam ediyor.

Öncü direniş güçleri ve Irak Arap halkı, Bağdat teslimiyeti şokunu tümüyle atlatmış durumdalar. Örgütlü mücadele büyüyor ve yerel temelde boy veren direniş grupları birleşik örgütlenme ve mücadele için ulusal düzeyde adımlar atıyorlar.

Askeri tekniğin elverişli biçimlerine dayalı şehir gerillası taktiği uygulayan direniş güçlerinin, Ekim ayı başından itibaren günde 35 saldırı gerçekleştirdikleri bizzat ABD Korgenerali R. Sanchez tarafından itiraf edildi. Bağdat, Tikrit ve Felluce'yle sınırlı kalmayan, Musul, Kerkük ve Nasiriye'de etkili vuruşlar gerçekleştiren gerillaların, CIA'nın ve "Geçici Yönetim Konseyinin üstlendiği Bağdat Oteli'ne, Wolfowitz'in (gizlice) kaldığı sırada El Reşit Oteli'ne ve Nasiriye'deki İtalyan karargahına karşı gerçekleştirdikleri cüretkar saldırılar; Bush'un 2 saatlik gizli "ziyaretinden" iki gün önce yine gizli bir "ziyaret" için Bağdat'ta bulunan İngiliz

tere Dışişleri Bakanı Jack Straw'ın füze salvosuyla "uykusundan kaldırılması", işgalci güçlerin istihbaratçılara, diplomatik ve askeri temsilcilerine, işbirlikçi yönetimin üyelerine yönelik politik suikastlar ile peş peşe düşürülen helikopterler, başta ABD olmak üzere, işgalci güçleri ve işgalci güç göndermeyi düşünen devletleri büyük bir moral bozukluğuna, umut kaybına ve savunma pozisyonuna itti.

Ekim ayı başında kurulduğu açıklanan Condellizza Rice elebaşılığındaki "Irak'ta istikrar grubu" sefil bir duruma düşerken, Powell, "bu kadarını beklemiyorduk" itirafında bulundu! Aynı süreçte ve takip eden kısa dönemde Pakistan asker gönderme işini defterden sildi; Belçika, "asker göndermenin söz konusu olmadığını" bildirdi; Portekiz ve Bangladeş asker göndermekten vazgeçtiklerini açıkladılar; BM ise Irak'tan tamamen geri çekildi! ABD,

Arap köylülerinin meyve bahçelerini sökmeye başlarken, Mukteda El Sadr'a bağlı Şiiler bir hafta içinde iki kez ABD askerleriyle çatışmaya girip işgalci kanı akıttılar ve ulusal direniş şehitleri verdiler.

Saddam'ın Tikrit'te işgalci güçlere esir düşmesi, ABD'nin kadr-i mutlaklığı üzerine kurulu komplo teorilerini bir kez daha rezil etmekle kalmadı; son bir kaç aydır canını kurtarmak için

anlaşma peşinde koştuğu ya da Bağdat teslimiyeti öncesi ABD'yle anlaşıp Rusya'ya sığındığı gibi psikolojik savaş yalanlarına inanmakta duraksamayanlara da bir ders verdi. Sömürgeciler ve bağlaşıkları Saddam'ın esir edilmesiyle moral bulsalar da, "huzur" bulamadılar. Onların sömürgeci umutlarının ve beklentilerinin aksine, Bağdat teslimiyeti sonrası kazandığı sömürgecilğe karşı ulusal mücadele özelliği daha fazla berraklaşarak sürüyor Arap direnişi. ABD birlikleri, şoku atlatan, kendini örgütleyen ve savaşımı yayan Irak Arap halkı karşısında, zafer kazanmış ruh hali ve konumdan, kaygı, korku ruh hali ve savunma konumuna geçmiş bulunuyorlar. İki bine yaklaşan ölüleri, binlerle sayılan yaralıları, firarları, psikolojik dengesi bozulanları ve işgale inancını yitirmişliğiyle emperyalist ABD ordusu Bush yönetiminden çözüm bekliyor ve Bush yönetimine öfke biriktiriyor.

ABD emperyalizmi tüm bu gelişmeler nedeniyle, aynı amaca hizmet edeceğini varsaydığı iki yeni taktik geliştirmeye karar vermiş görünüyor. Bunların birincisi, işgalci zulümde sınır tanımaz bir saldırganlıkla Irak Arap halkını yıldırma, umutsuzluğa yöneltmek ve direnişçilerin iradesini kırmak. Kent ve kasabaların (girenin, çıkmanın, içinde hareket edenin belli olacağı "bir akvaryuma" dönüştürülmek hedefiyle) dıştan ve içten dikenli tel öbekleriyle bölünmesi; en vahşi biçimlere büründürülen ev baskınları; sınır tanımaz hale gelen tutuklamalar; ve tıpkı Nisan öncesi gibi yağdırılan bombalar bunun kimi örnekleridir.

İkincisi, sömürgecilikten himayeci sömürgecilğe gerileme. Böylelikle direnişçilerin ilk hedefi olmaktan kurtulma. Dünya ölçeğinde büyüyen nefretin önünü kesme. Asker aileleri ve askerler başta olmak üzere iç tepkilerin büyümesini engelleme.

Ancak bu yolların ikisi de çıkmazdır. Birincisi Irak Arap halkının öfke ve kinini, dolayısıyla da direnişi körüklemekte; ikincisi, büyüyen, yaygınlaşan, inisiyatif alan direniş gerçeği ve işgalin dayanaklarının zayıf durumu nedeniyle, hiç değilse bu aşamada daha çok bir tasarı olarak kalmaktadır. Her şeye rağmen uygulandığında ise işgalci egemenliği daha da gerileyecektir.

İşgalin dayanağı olan ve "Geçici Yönetim Konseyi"nde örgütlenmiş bulunan Şii Arapların bir bölümü, Güney Kürdistan Kürtleri, Türkmenler ve diğer güçlerin ABD'nin uygun göreceği ini-

siyatif alanından azami ölçüde yararlanma mücadelesine girmek isteyecekleri ve bunun (iç savaş olasılığı bir yana) muhtemel politik sonuçlarına bölge devletlerinin büyük ilgisi gerçeği de himayeci sömürgecilik planının çıkmazlarından biridir.

Gelişmeler, direnişin güç toplaması, birleşik bir irade kazanması, otoritesini genişletmesi; işgalcilerin ise kan, moral ve mevzi kaybetmesi yönünde sürecektir.

Irak'taki mücadele (ABD şahsında) emperyalistlerle, (direnişçiler şahsında) ezilenler arasında açık bir cephe savaşı biçimini almış bulunuyor.

ABD emperyalizmi ve suç ortaklarının Irak'ta yedikleri darbeler ve çaresizlikleri, günümüz dünyasında emperyalistlere savaş açmanın, emperyalist sistemin dışında arayışlara girmenin çocukça bir heves veya boş bir iş olduğu biçimindeki ideolojik ve politik teslimiyeti parçalamaktadır.

Irak Arap halkının direnişi dünya proletaryası ve ezilenlerin saflarına moral ve mücadele arzusu taşımakta, umudu büyütülmektedir. Kazanma duygu ve inancının Ortadoğu toprağına yeniden sağlıklı bir tohum olarak düşmesi, bu gerçeğin özel ve önemli bir yönünü oluşturmaktadır.

ABD'nin gelecekte maddi, mali ve moral cephe bir depremle yüz yüze kalma olasılığı, daha bugünden Bush'un değişik kıta ve ülkelerde öfkeli protestolarla karşılaşması emperyalist rakiplerini memnun etse de; hırpalanma ve teşhirin işgalcilerle sınırlı kalmaması, ABD ve suç ortaklarına yönelik nefretin, onların şahsında giderek antiemperyalist bir berraklığa bürünmesi; Irak'ta ABD ve İngiltere'nin yenilgisinin Ortadoğu'da yaratabileceği kimi sonuçlar ile proletarya ve ezilenler cephesinin kendini geliştirmesi, tüm emperyalist dünyayı kara kara düşündürmektedir. Emperyalist cemahta, Irak "sorununun" belirli, özellikle de yangının Ortadoğu'yu sardığı koşullarda, bir sistem sorunu olarak görülmesi ve halklar karşısında ABD'yle "dayanışma" eğilimine girilmesi sürpriz olmayacaktır.

Sonuç olarak, Irak'ta kimin kazanacağı yerel, bölgesel bir sorun olmaktan çıkmış, ideolojik, politik, moral boyutlarıyla uluslararası bir niteliğe bürünmüştür.

Bu nedenle de Irak'ta işgalcilerin yenilmesi ve direnişin kazanması için mücadele dünya komünist, devrimci ve antiemperyalistlerinin; proletarya ve ezilenlerin temel görevidir. İçinden geçtiğimiz süreçte bundan daha acil ve daha önemli bir enternasyonalist görev yoktur.

ABD emperyalizmi, Irak'ta yoğunlaştırdığı Ortadoğu savaşında, Filistin, Suriye ve Lübnan cephelelerine doğrudan ya da siyonist İsrail aracılığıyla saldırı ve baskılarını sürdürüyor.

İsrail'in Filistin halkını soykırımdan geçirmesine ve siyonist tecrit duvarına tam destek veren, BM Güvenlik Konseyi'nde ve Genel Kurul'da İsrail aleyhine tüm kararları veto eden ve red oyu kullanan; İsrail'in Suriye ve Lübnan'a bomba ve füze yağdırmasını meşru ilan eden, boyun eğdirmek ve teslim almak için Suriye'ye ekonomik ambargo koyan ABD emperyalizmi, Irak kapanından kurtulamadığı için şimdilik daha ileri gidemiyor.

Tüm bunlar, Filistin halkının siyonist İsrail'e karşı kahraman direnişi, tüm baskılara karşın Filistin'de İntifada ve silahlı direnişi bastırmaya girişecek bir hükümete izin verilmemesi, CIA konvoyuna Gazze'de girişilen gözüpek saldırı, Suriye ile Lübnan arasında imzalanan yeni işbirliği anlaşması, direnişe katılmak için Irak'a geçen Arap gönüllüler ve tüm Ortadoğu'da ABD karşıtı gösterilerle yanıtlanıyor.

ABD emperyalizmi 11 Eylül sonrası işgal ettiği Afganistan'da da çıkmaza yürüyor. Karzai rejiminin Kabil'e hapsolması ve gerçekte iflas etmiş oluşu bir yana, işbirlikçi savaş ağaları bir-biriyle çatışmaktan kaçınmıyor, daha da önemlisi sorumlu oldukları alanlarda egemenliklerini sürdürmekte her gün biraz daha zorlanıyorlar. Gülbeddin Hikmetyar önderliğindeki Hizbi İslami Afganistan'ın kuzeyinde, Taliban ise güneyde etkinliğini artırıyor. Hizbi İslami ve Taliban'ın nispeten büyük gruplar halinde hareket ettikleri, devletin yerel otoritelerine ve emperyalist kuruluşların temsilcilerine karşı ciddi saldırılara giriştiği biliniyor. Bu nedendir ki, BM, NATO askerlerinin "barış gücü" olarak Kabil'in dışında da görev yapabilecekleri kararını almak zorunda kaldı. İşgalciler artık resmi olarak da tüm Afganistan'da savaşacak, Karzai rejimini ve işgali sürdürmeye çalışacaklar. Hikmet Çetin'in NA-

TO'nun baş sivil bürokratu olarak Afganistan'da görevlendirilmesinin ve Türk sermaye ordusu askerlerinin Afganistan'a gitmesi tartışmalarının sebep-i hikmeti budur. Pentagon yalnızca Irak'ta değil Afganistan'da da debeleniyor.

"Uluslararası hukuk"un boş, gülünç bir söz haline geldiği, Bush'un Japonya teftişinde, "BM'nin yaşlandığı ve reforma ihtiyacı olduğu"nu söylediği emperyalist küreselleşme dünyasında, emperyalistler arası çelişkiler kendilerini dolaylı ve dolaysız mücadeleler, farklı devletler arasındaki yeni anlaşmalar vb. biçimlerinde su yüzüne vuruyor.

ABD'nin İsrail'e koşulsuz desteğine karşın, BM Genel Kurulu'nda 144 devletin siyonist tecrit duvarını "yasadışı" ilan etmesi; AB'nin İran hamlesiyle, ABD'nin gerilimi tırmandırma politikasının aksine nükleer silahların bildirim ve BM denetimi konusunda anlaşma sağlaması; bundan kısa bir süre sonra Rusya ve İran'ın nükleer enerji alanındaki işbirliğini sürdüreceklerini açıklamaları; Rusya'nın Putin ve Asker Akayev'in katıldıkları törenle Kırgızistan'da bir hava üssü açması; Rus genel kurmayının bir NATO üyesiyle savaşmalarının imkansız olmadığı açıklaması; Putin yönetiminin ABD tekellerinin eline geçmemesi için petrol şirketi Yukos'a el koyması ve Rusya'nın en zengin kapitalisti olarak tanınan sahibini tutuklaması; İspanya'da düzenlenen 70 devletin katıldığı ve Powell'in 55 milyar dolara ihtiyaç olduğunu açıkladığı "Irak'ın Yeniden Yapılandırılmasına Bağışta Bulunanlar Konferansında, ABD'nin 20 milyar 300 milyon dolar vaadine karşın, AB ve Almanya'nın, sırasıyla yalnızca 235 ve 100 milyon dolar vad ederek Bush yönetimini büyük bir hayal kırıklığına uğratmaları; Irak'ın emperyalist devletler ve tekeller tarafından yağmalanması ihalelerine başta Fransa, Almanya ve Rusya olmak üzere, işgalde ABD'ye destek vermeyen ülkelerin dışta tutulması; Putin'in konumunu güçlendiren son seçimlerle Rusya'nın, yumruk sıkmaktan yumruk sallamaya geçme mesajı vermesi ve yine Rusya'nın Kyoto anlaşmasından çekildiğini açıklaması; Azerbaycan ve Gürcistan seçimlerinde somutlaşan ve Kafkaslarda büyük çatışmaların tohumu olabilecek mevzi savaşları gibi örnekler emperyalist dünyanın iç çelişme, kutuplaşma ve mücadelelerinin sonbahar geçidinin kimi örnekleri oldu.

Devrimlerin, dün olduğu gibi bugün de, emperyalistler arası çelişmeleri birer dolaylı yedek haline getirmesinin nesnel koşulları vardır ve güçlüdür.

Emperyalist küreselleşme saldırısı ve ABD'nin "yeni dünya düzeni" terörü, proletarya ve halkların mücadelesini durduramıyor.

Proletarya ve ezilenlerin kölece boyun eğişine ayarlanmış emperyalist planlar bir bir boşa çıkıyor.

Ekim Devrimi'nin yıldönümü öncesi yapılan bir ankette Rus proletaryası ve emekçilerinin yüzde 42'si, "bugün olsa yine Bolşevikleri destekledik" der; ABD halkı, Bush rejiminin Irak'ı işgal ve yeni dünya düzeni terörünü sokak gösterileriyle protesto etmeyi sürdürürken, Avrupa proletaryası ve ezilenler, sonbahar boyunca İtalya, Yunanistan, Almanya, İsviçre, Fransa ve İngiltere'deki grev, genel grev ve gösterileriyle emperyalist küreselleşme saldırısının ekonomik ve toplumsal terörünü, Irak'ta süren işgali ve Bush şahsında ABD'yi protesto ettiler. Onbinler ve yüzbinlerin bir araya geldiği bu eylemler, mücadele dinamiklerinin canlılığını ve geniş bir temele sahip bulunduğunu bir kez daha ortaya koydu.

Bütün uğursuz, inançsız ve komplocu "kehanet"lerin aksine, son örnekleri Davos ve Hindistan'da görülen emperyalist küreselleşme saldırısına karşı gelişen enternasyonal kitle hareketi istikrarlı ve kararlı bir dinamik olduğunu gösterdi. Onun zaaf ve yetmezlikleri bir olgudur; bu olgunun gösterdiği veya kanıtlandığı biricik gerçek ise, bu zaaf ve yetmezliklerin ancak iradi müdahalelerin eseri olarak çözüleceğidir. Komünistlerin görevi, zaaf ve yetmezlikler hakkında malumun ilanıyla uğraşmak veya mızımızlanıp durmak değil, çözüm gücü olmak için pratik yoğunlaşmadır.

İngiltere'deki görkemli protestolar dışında, daha önce dikkat çekildiği gibi, Bush, teftişe gittiği Avusturalya, Filipinler, Japonya, Hong Kong'da da proletarya ve ezilenlerin protesto gösterileriyle karşılandı. Bush'un İngiltere'de Blair'le birlikte bir kaç saatliğine uğradığı bir eğlence mekanında güvenlik için 1 milyon sterlin harcanması, emperyalist elebaşların, İşçilerin ve ezilenlerin gazabından ve şiddetinden duydukları korkunun düzeyini gösteriyordu. Bush'un

gizli "Bağdat ziyareti" bunun son ve en çarpıcı ifadesi oldu. ABD'den itibaren gölgesinden bile gizlemeye çalışarak, yıkım içindeki askerlerine moral vermeye giden; buna karşın en sıkı biçimde korunan Bağdat hava alanına uçağının ışıkları söndürülmüş biçimde indirilen; burada direnişçilerin saldırısına uğramama talihine erecek iki saat kalmayı başaran ve bu büyük macerasını ancak ABD'ye döndükten sonra açıklama cesareti gösteren dünya halklarının azıllı düşmanı Bush, emperyalist şeflerin ve ellerini halkın kanına bulaştıranların korkularının fotoğrafı ve itirafıydı.

Proletarya ve ezilen halkların mücadelesi, Irak, Kolombiya, Nepal, Peru, Filipinler, Filistin, ve Bolivya örneklerinde görüldüğü gibi devrimci kitle şiddeti ve silahlı mücadele biçimlerinde de sürüyor veya patlak veriyor. Dominik, Lübnan ve Nepal'de gerçekleştirilen genel grevler, Meksika'da yüzbin aşkın göstericinin meydanları zapt etmesi El Salvador'dan sonra Uruguay'da da özelleştirme saldırısını püskürten mücadeleler ve Lesoto'da tekstil işçilerinin 2 şehit ve 150 yaralı vermelerine yol açan eylemleri de burada ayrıca kaydedilmelidir. Ekim sonunda, Kolombiya'da proletarya ve ezilenlerin, devlet başkanı Uribe'nin referandumla onaylamak istediği 15 maddelik gerici anayasal düzenleme ve IMF paketini reddetmesi; aynı dönemde başkent Bogota'daki yerel seçimleri sol eğilimli muhalefet partisinin kazanması, ABD ve Kolombiya oligarşisini korkutmak kadar, Latin Amerika'daki politik tabloyu bir başka cepheden daha gözler önüne serdi. Keza bu politik tablonun temel öğelerinden biri olarak, ana kuvvetini FARC'ın oluşturduğu silahlı mücadele, ABD'nin aşğılık "Plan Kolombiya'sına ve işbirlikçi oligarşinin çok yönlü ezme taktiklerine meydan okuyarak; onların saldırı ve tuzaklarını aşarak yoluna devam ediyor. Onbinlerce gerillanın seferberliğine ve halkın gücüne dayanan silahlı mücadele, yalnızca Kolombiya'da değil, başta Güney Amerika olmak üzere, dünyanın değişik köşelerinde bir umut, enerji ve güç kaynağı rolünü oynuyor.

Nepal'de silahlı mücadele ABD ve işbirlikçi rejimin tüm çırpınışlarına karşın politik ve askeri etkisini arttırıyor. Geniş ve etkin bir destek bulan politik genel grev ve diğer kitle mücadelesi biçimleriyle Nepal devrimi kararlı gelişimini sürdürüyor.

Güney Kore’de işçi sınıfının, öğrencilerin ve ezilenlerin yılmak bilmez sokak çarpışmaları, yalnızca işbirlikçi rejimi değil, üs ve askerlerini koruma meselesi başta olmak üzere, bir dizi konuda ABD emperyalizmini de zorluyor ve yeni arayışlara itiyor.

ABD’nin ambargo adı altındaki yeni boğaz sıkma terörüne meydan okuyan Küba ve emperyalist kısıpaca boyun eğmeyen Kuzey Kore, ABD’ye öfke ve kinle yüklü olan, ortaya koyamadıkları bir isyan duygusuyla yaşayan kitlelere moral ve direnme isteği taşıyor.

Ve tüm bunların dışında, Ayaklanmalar yüzyılına Bolıvyaya’dan eklenen yeni halka, sosyalist baharın müjdecisi olan cemrenin “havaya düştüğü”nü bir kez daha ortaya koydu. Doğalgazın özelleştirilmesine karşı başlayıp, devlet başkanı Lozada’nın istifa ederek, halk düşmanlarının ve hainlerin sığınağı ABD’ye kaçıyla son bulan halk ayaklanması, proletarya ve ezilenlerin birleşik eseri oldu.

Bolıvyaya ayaklanması, emperyalist küreselleşme koşullarında keskinleşen sınıf çelişkilerine; derinleşen ve yaygınlaşan toplumsal yıkıma, burjuvazinin artan yasal ve yasadışı terörüne karşı, emperyalist boyunduruk altındaki ülkelerde patlayıcı maddelerin müthiş ölçüde yığıldığını, biriktiğini ve her an ateş alabileceğini gösterdi. Patlamaların biçimi, hedefleri ve yaratacağı sonuçlar tek tek ülkelerde proletarya ve ezilenlerin mücadele geleneklerine, özgün politik, ulusal, dini etkenlere, örgütlülük düzeylerine ve baskın ideolojik şekillenişe bağlı olmaktadır ve olacaktır. Hiç değilse 21. yüzyıl Güney Amerika ayaklanmaları ne yazık ki, komünist ve devrimci öncülerin kitlelerin gerisinde oldukları, dahası, ayaklanma anlarında onu devrime yöneltecek bir örgütlülük, irade ve kararlılığa sahip bulunmadıklarını gösterdi. Keza dünya komünist ve devrimci hareketinde “kitlelerin durumu”, “kitlelerin ruh hali”, kitlelerin eğilimleri” konusunda yapılan olumsuz, aşırı temkinli hatta umutsuz vurguların, kitlelerin değil, bu parti ve örgütlerin gerçeğini ve yığınlardan kopukluk, kendine dönüklük düzeyini ifade ettiği pratikte açığa çıktı. Proletarya ve ezilenlerin, sınıf çelişkilerinin ve sınıf mücadelesinin yakıcı ve sert koşulları altında, 90-91 dönemecinden sonra ortaya çıkan şok, gerileme ve krizi, içe dönmüş, sınıf mücadelesinin her günkü gerilimini pratik olarak duyumsamayan öncülerinden daha hızlı aş-

tıkları görülüyor. Bu en başta, politik çözüm bekleyen bir sorundur.

Ezilenler Özgürlük İçin Çatışıyor

Irak’a işgal birlikleri gönderilmesi, yakın dönemin en önemli sorunuydu. Bölgesel çelişmelerin ayağa kalktığı söz konusu sorun, Türk burjuva devletinin ve ABD’nin yenilgisiyle son buldu.

TÜSİAD’ın muhtemel mali ve ekonomik faturaları, iç politik atmosferi sertleştiriceği ve AB’nin eğilimleri nedenleriyle uygun bulmadığı; generallerin ve hükümetin ise mutlak desteğini alan işgalci birlik gönderme planı, burjuva meclisten geçti, fakat, Irak Arap halkının silahlı direnişi koşullarında ve onun bir sonucu olarak, varlıkları ABD nezdinde aşırı değer kazanan, başta KPD ve YNK olmak üzere, “Geçici Yönetim Konseyi”nin karşı çıkışı sonucu suya düştü.

7 Ekim’de Türk sermaye meclisinde kabul edilen işgalci birlik gönderme tezkeresi, 13 Ekim’de genelkurmayın medya brifingine konu olmuştu. Generaller ve hükümet kararın uygulanamayacağını akıllarından bile geçirmiyorlardı. Ne de olsa “stratejik ortakları”, “Kürt aşiret reisleri”ne ve de iktidarsız “geçici konsey”e aldırcağı değildi! Üstelik çok zor durumda olduğu için “müslüman Türk kurtarıcılara” iyice mecburdu! Fakat bir kez daha “hayal kırıklığına” uğradılar. Irak Arap halkının işgalcileri reddetmesi ve silahlı direnişi nedeniyle Güney Kürdistan Kürtlerine ve “geçici konsey”de yer alan diğer bazı güçlere adeta mahkum bulunan ABD emperyalizmi, “stratejik uşak”lığını övdükten sonra, “stratejik ortağı”nı yüzüstü bırakmakta; generalleri ve hükümeti iki paralık hale düşürmekte tereddüt etmedi.

Kırmızı çizgileri silinen, can attığı halde işgalci birlik göndermesi engellenen ve nihayet Talabani’yi Irak devletinin en üst temsilcisi sıfatıyla kabul etmek zorunda kalan Ankara’nın Irak politikası tümüyle iflas etti.

Tüm bu olup bitenlerden sonra, Tayyip Erdoğan, CNN ve BBC’ye verdiği demeçlerde, “Ankara ile ABD ve İngiliz stratejik ortaklığının son olaylardan etkilenmediğini” söyleyerek, Türk burjuvazisinin ve devletinin sefil durumunu gözler önüne serdi.

Hiç kuşku yok ki, işgalci birlik gönderme tartışmaları süreci ve sonlanma biçimi, sermaye devletinin, generallerin ve hükümetin ABD buy-

ruğunda hareket ettiği gerçeğini geniş kesimlere ulaştırdı. İşçi ve emekçi kitleler içinde bu düşünce ve duygunun gelişmesine yol açtı.

Tayyip Erdoğan'ın hesap vermek, direktiflerini kaydetmek ve Güney Kürdistan Kürt halkının ulusal hakları konusunda sınırlanması, HPG ve KONGRA-GEL'in şiddet yoluyla dağıtılması, Kıbrıs görüşmelerinde ABD'nin çıkarlarına daha yakın duracağı kuşkusuz olan Türk burjuva çıkarları lehine ağırlık konması, Türk sermaye oligarşisine ABD'ye ihracat kolaylıkları sağlanması ve 8,5 milyar dolarlık kredinin kullanımına imkan verecek bazı sözlü açıklamalarda bulunulması gibi konularda destek dilenmek için Bush'un "huzuruna çıkışı"; ABD'deki siyonist odaklara gösterdiği derin muhabbet; finans tekelleri başta olmak üzere, ABD sermayesine Türkiye ve Kuzey Kürdistan'ı yağmalama çağrılarını burjuva medyadan büyük övgü aldı. Onlara bakılırsa, Türkiye yeniden ABD'nin güvenini kazanmış, 1 Mart tezkere yenilgisiyle kopan fırtına dinmişti. Efendi işbirlikçisini affettiğini tüm dünyaya açıklamış oldu!

"Neyin karşılığında" diye soruyor burjuva koro ve "Irak'a asker gönderme kararının hızla alınması" diye yanıtıyor. Oysa hiç değilse, cümleyi, "ve ABD'nin yeni bir direktifiyle, kararını aynı hızla rafa kaldırılması" biçiminde tamamlaması gerekirdi. İncirlik konusunda hükümet ve genelkurmayın onayıyla imzalanan gizli anlaşma, ABD'nin yeni ihtiyaçları vb. de bir kenarda kalsın!

Elbette, Erdoğan'ın ABD haccının esası geçmiş değil, gelecek tarafından belirlenmiştir.

ABD'nin direktifleri şunlardır: Güney Kürdistan Kürtleri konusunda ABD'yi rahatsız etme, Kıbrıs'ta Annan planıyla masaya otur; İncirlik'e dair yeni ABD planlarını sindir, beklentileri karşılamaya hazır ol; Afganistan'a ve gerektiğinde Irak'a işgalci birlik göndermekte duraksama; AB içinde truva atı olma yolunda ilerle; ABD tekellerinin Türkiye'deki yağma faaliyetine gölge etme, taleplerini karşıla; önümüzdeki dönem ABD'nin Ortadoğu ve Önasya'ya dönük sömürgeci planlarına, ambargo, saldırı ve işgal biçiminde gelişebilecek tüm emperyalist zulmüne, (iç veya bölge kamuoyu lafları etmeden) gerekli desteği sağla; Kafkaslar ve Balkanlar'da ABD'nin kuyruğundan ayrılma! MGK, Dışişleri

ve hükümete bunları hazmetmek ve sindirmek düşüyor. Generallerin etrafında toplanmış bulunan burjuva kesimlerin ve sivil devlet bürokrasisinden bazı çevrelerin, "Türk burjuva devletinin özgün çıkarları" konusunda, Güney Kürdistan ve Kıbrıs zemininde ayak diremeleri devam edecek olsa da, işbirlikçi kapitalist düzenin genel rotasının (ABD'yle stratejik uşaklık temelindeki işbirliğini sürdürerek) AB'ye ayarlanacağı yeterince açıktır.

Tayyip Erdoğan'ın AKP gemisini güçlü MGK dalgalarından korumak için, "muhafazakar demokrat" adı ve yeminlerinin yetmeyeceğini görüp, himayeci güç veya Kabe olarak Beyaz Saray-Pentagon ipine sıkıca sarılacağı, bu konuda yer yer "gözü kara" davranışlar sergileyeceği de ayrıca kaydedilmelidir.

Faşist MGK diktatörlüğünün gerileme süreci tedricen, ağır ve kontrollü biçimde sürüyor. Önümüzdeki dönemde bunun ifadesi olacak yeni bazı yasal ve anayasal değişiklikler gündeme gelecektir. Tuncay Özilhan'ın "TÜSİAD olarak Türkiye'yi iki çipaya bağladık. Bunlardan bir tanesi IMF programı, diğeri 2004'te hedef AB'den tam üyelik takvimi alabilmek olmalı" açıklaması ve "hükümette reform yorgunluğu oluştu" vurgusu bu doğrultuda bir işarettir. Keza TÜSİAD'm yeni başkanı Ömer Sabancı'nın devir-teslim töreninde yaptığı, "Avrupa Birliğini birinci gündem maddesi olarak gördükleri, siyasi istikrarın korunması ve gerçekleştirilen reformların kağıt üzerinde kalmaması" biçimindeki açıklama Özilhan'ın sözleriyle aynı istikamettir. Sermaye oligarşisinin temel kuvvetleri, günümüz dünyasında, sınıf çıkarlarının AB'ye katılmayı zorunlu kıldığı konusunda hemfikirdirler.

Sermaye oligarşisinin "reform yorgunluğu" olarak tarif ettiği olgu, gerçekte, karşıdevrim kampındaki iç mücadelenin eseridir. Generaller, militarist güçler ve faşist sivil bürokrasi yeni geri adımlar bir yana, terk ettikleri mevzilerden yararlanılmasına bile izin vermemek için tüm imkanları zorlamakta, sahip oldukları güç ve yetkileri bunu sağlayacak biçimde kullanmaktadır.

Proletarya ve ezilenlerin, burjuva uyum yasalarıyla doğan kimi hak ve özgürlüklerden yararlanmasını engellemek için, başkaca yasalarla,

bürokratik engellerle süreci uzatma ve fiili oldu bittiler gibi yöntemler devreye sokulmaktadır.

169. madde değişikliğinin TCK 331/1 ve TMY 7/2'yle boşa çıkarılması; 8. madde değişikliğinin karşısına TCK 311'le çıkılması ya da "mahalli dillerde yayın" yasasının uzun bekletme dönemi bir yana, yerel radyo ve tv'ler dışlanarak, üstelik de mümkün olan en sembolik düzeye hapsedilmesi; Kürtçe özel kurs hakkının fiili ve bürokratik engellerle felç edilmesi; işkence davalarının 30 günden daha öteye atılamayacağı hükmünün çiğnenmesi, işkenceyle katletme ve "yargısız infaz" davalarındaki pervasız beraat kararları bunun kimi önemli örnekleridir.

Aynı durum, karşıdevrim cephesinin iç mücadelesinde de somutlanmaktadır. Generaller, sonuçta kimi tavizleri kabul etmelerine karşın, MGK genel sekreterliği ile ilgili yeni yasanın Ağustos'tan önce çıkmasını engelleyip, bir yıl daha "eski düzenin" olduğu gibi sürmesini sağlamış; çıkartılan yeni yasaya, genel sekreter sivil olursa yardımcısının asker olması koşulunu ve atama konusunda genelkuruma danışılmasını ekleterek, keza sivil genel sekreterin muhakkak büyükelçiler içinden seçilmesi koşulunu kabul ettirerek önlemler almışlardır!

Tüm bunlar, düzen güçleri arasında süregelen iç mücadeleden ayrı olarak, proletarya ve halklarımıza yasal ve anayasal değişikliklerle ortaya çıkan gediklerden yararlanmak için bile kararlı bir irade sergilemek zorunda olduklarını; faşist rejimin söz konusu hakları biçimsel hale getirmek için tüm imkanlarını kullanacağını gösteriyor. Ve yine son dört-beş yılın bu temeldeki tüm verileri proletarya ve ezilenlerin, AB'ye girmek yolundan burjuva çözüm için sabır ve uzlaşma vaatlerini nefretle reddetmeleri; anlamlı toplumsal ve ulusal demokratik haklar için faşizme karşı dişe diş bir mücadele yürütmeleri, özgürlük içinse diktatörlüğü yıkmaları gerektiğini kanıtlıyor.

Sermaye oligarşisi, ordu ve hükümet kampında süren iç mücadelenin odaklandığı konulardan biri de Kıbrıs sorunudur.

Seçimlerden önce TÜSİAD her ne olursa olsun Kıbrıs sorununun AB'ye giriş tüneline tıkayan engellerden biri olmaktan çıkarılması, bu doğrultuda Annan Planı'nın müzakereler için temel alınması görüşünü korurken; başlangıçta destek-

lediği TÜSİAD hattından geri adım atıp, söylemlerini generallerle çatışır olmaktan arındıran AKP hükümeti, koşulları uygun saydığı anda yine başlangıçtaki görüşlerine dönmeye hazır; ordu ise kuvvet komutanlarından sonra, baş general Özkök'ün ağzından, "Türklerin Anadolu'ya hapsedilmesine izin verilemeyeceğini, bu nedenle Kıbrıs'ın (ve Güney Kürdistan'ın) temel stratejik önemde olduğunu" açıklayarak, Annan Planı'nın temel alınmasını reddettiğini, Denктаş Cumhuriyeti'nin esaslarına ve işgal mevzilerine dokunulmasını istemediğini ortaya koymuştu. General Özkök, Avrupa'nın Kıbrıs için savaşımaya kalkmayacağını, bu nedenle "2004 Mayısından sonra ne olacak?" sorusundan korkulacak sonuçlar çıkarılmamasını isteyecek kadar, her şeyin iyice düşünülüp kararlaştırıldığı mesajını veriyordu! Tüm bunların aynı zamanda, Kıbrıs seçmenine söylendiğine ise kuşku yoktu.

Seçimlerin ardından, esasta generallerin ve onların siperlerinde mevzilenen kesimlerin ödünlerine dayanan gelişmeler eşiktir ve süreç bu yönde evrilecektir.

Kısa bir vurguyla, Annan Planı'nın görüşmeler için temel alınamayacağı üzerine kurulu generaller cephesi-Denктаş bloku tavrı kendini yavaşlatma yeteneğini yitirmiştir.

Kıbrıs, ortaya çıkabilecek geçici dalgalanmalara karşın, KKTC'nin bir başka ifadeyle Denктаş Cumhuriyeti'nin son bulduğu, Türk ve Rum halkları gerçeğini gözetken, fakat halkların tam hak eşitliğine dayalı olmayan, AB üyesi bir burjuva devlet olmaya evrilecek; generaller cephesi-Denктаş bloku ise süreci yavaşlatma ve bir anlaşma halinde de adadaki işgal birlikleri dahil, çeşitli konularda statükonun bir kaç yıl daha sürmesini sağlayacak kazanımlar elde etme stratejisiyle hareket edeceklerdir.

Sermaye oligarşisi ve bağlaşıklarının, son TÜSİAD genel kurulunda bir kez daha teyit edilen, Kıbrıs sorununun AB'ye giriş önünde engel olmaktan çıkarılması ve 2004 Mayısı'ndan önce çözüm bulunması görüşü, isteği dikkate alındığında, Kıbrıs sorununda, sermaye oligarşisi-ordu kutuplaşmasına dayalı iç mücadelenin artacağı beklenmelidir. Hükümet, Kıbrıs konusunda ilk dönem çıkışlarından sonra değiştirdiği tavrını, yeniden değiştirerek ilk konuma, TÜSİAD'ın saflarındaki açık duruşa dönmüş bulunuyor.

Bütün bunlardan ayrı olarak karşıdevrim kampında, Ordu ve AKP arasında odaklanan mevzi mücadeleleri de sürüyor. YEK girişimi, ÖSS'nin meslek liselerini (AKP açısından imam hatip liselerini) gözeterek tarzda yeniden düzenlenmesi, on bin öğrencinin özel okullarda okutulması, türbanın meşrulaştırılması ve Kuran kursu konusunda Diyanet'in yönetmelikte yaptığı değişiklikler gibi konularda ordu, doğrudan veya CHP'yi, Sezer'i ve YÖK'ü soytarıları seferber ederek durumu kontrol ediyor. Özel okullarda on bin öğrenci okutulması, 2004'te ÖSS'de meslek liseleri lehine düzenlemeler yapılması ve Kuran kursu için yönetmelik değişikliği konularında AKP'nin geriye çekilmesi, YÖK değişikliği planlarını uygulayamaması, Çankaya'daki, burjuva devletin kuruluş yıldönümü kutlaması davetine, başbakan dahil, AKP vekillerinin eşsiz çağrılmaları, gibi kimi örnekler politik islamın, iradesi kırılmış AKP versiyonuna da belirli eşikleri aşma izni verilmeyeceğini gösteriyor.

Egemen sınıfın çeşitli kılıklar altındaki sözcülerinin "siyasi istikrar" üzerine açıklamalarına karşın, karşıdevrim kampında kaos, kargaşa ve siyasi parçalanma sürüyor ve daha önemlisi, bu açıdan önemli gelişmelere gebe yeni bir sürecin eşiğinde bulunuyoruz. Devrim bu durumun ortaya çıkaracağı boşluk ve olanaklardan yararlanmaya çalışırken, küçük burjuva reformizminin ise, aynı dönemde AB rotasındaki güçlere, burjuva reformizmine belirgin tarzda yedeklenme olasılığı güçlüdür.

İşçi sınıfı ve ezilenlerin mücadelesi, birleşik direniş ve dayanışma eğilimlerinin filiz vermesine rağmen, esas olarak dağınık ve parçalı tarzda sürüyor.

Özelleştirme, sendikal örgütlenmenin engellenmesi ve esasen bu iki sorun etrafında ortaya çıkan işten atma terörüne karşı, tekstil, petrol, gıda, deri, cam ve metal işkollarında son üç-dört aydır gelişen eylemler; sağlık işçi ve emekçilerinin yüksek katılımlı bir günlük genel grevi; öğrenci gençliğin yeni öğrenim yılının başlangıcından itibaren büyüttüğü; en yüksek noktasına 6 Kasım'da ulaşan ve sonrasında da soruşturma-uzaklaştırma-üniversiteden atma terörüne karşı, mücadeleye yeni bir soluk taşıyan eylemleri; demokratik kadın hareketi cephesinin yeni TCK taslağındaki cinsiyetçi düzenlemelere karşı ge-

liştirdiği sonuç alıcı protestolar bu çerçevede öne çıkan örnekler oldu. Emekçi memurların Kamu Yönetimi Temel Kanunu tasarısına karşı 10-11 Aralık'ta gerçekleştirdikleri viziteye çıkmama ve bir günlük genel grev eylemleri ise, ilk belirtileri proletarya ve öğrenci gençlik hareketinde ortaya çıkan canlanmanın, mücadelenin genel yükselişi eğiliminin yeni bir belirtisiydi.

İstanbul'da, Beykoz kundura deri işçilerine Tekel içki bölümü ve Bakırköy Sümerbank işçilerinin; İzmit Tüpraş işçilerine, Aliaga Petkim ve İzmit İGSAŞ işçilerinin; Eskişehir Paşabahçe işçilerinin İstanbul'daki eylemine Gebze, Topkapı ve Lüleburgaz cam işçilerinin sunduğu sınıf desteğinin; keza Petrol-İş ve Tek Gıda-İş'in özelleştirme terörüne karşı birleşik mücadele kararı gibi olumlu örneklerin, sürecin zorlayıcı nesnel etkenleri altında gelişmesi ve yaygınlaşması beklenmelidir.

Dönemin olgularının ortaya koyduğu bir başka gerçek, mevcut konfederasyonların ve onlara bağlı belli başlı işçi sendikalarının birer cesede dönüşmüş olduklarıdır. Bu sendikalar, onlara hayat verebilecek yegane güç olan işçi kitlelerine gitmiyor, örgütlenmeye girişmiyor, patlak veren direnişlere sahip çıkıp, başarısı için kararlı bir önderlik geliştirmiyor, sınıf dayanışması yönünde anlamlı bir çaba sergilemiyor, emekçilerin ve ezilenlerin demokratik mücadelesine herhangi bir ilgi göstermiyorlar. Üye sayıları özellikle özelleştirmeler sonucu hızla düşen söz konusu konfederasyonlar ve sendikalar, durumlarına müdahale etme ve genel kurullarında kendilerini yenileme yeteneğini yitirmiş durumdadırlar. TÜRK-İŞ ve DİSK Tekstil'in son genel kurulları bu açıdan iki çıplak örneği oluşturur.

Bütün bir yılın verilerinin ortaya koyduğu gibi, işçi sınıfının örgütsüz olan yüzde 90'lık bölümünün demokratik örgütlenme sorununun çözümünü yalnızca ve esasen mevcut sendikalar çerçevesinde aramak ciddi bir yanılgı olacaktır. Proletaryanın sendikal örgütlülüğü açısından yeni alternatifler aranması, geliştirilmesi zorunludur. Keza, en önemlilerinden başlayarak tek tek işçi muharebelerinin başarısı, bu yoldan sınıfın moralinin yükseltilmesi görevi hayatiyetini koruyor. Mevcut durum potansiyel enerjiyi boğmakta, umutsuzluğu, demoralizasyonu, kayıtsızlığı ve boyun eğişi beslemektedir.

Sağlık işçi ve emekçilerin bir günlük genel grevi, sermaye ve hükümetin Kamu Yönetimi ve

Personel Rejimi yasası adı altındaki saldırısına karşı girişilecek püskürtme eylemleri için emekçi memur hareketine güç ve ilham verdi. Keza TTB'nin öncülük ettiği ve umutsuz SES yönetiminin adeta eklemlendiği, yüzde 90 katılımlı bu eylem, mevcut sınıfsal-toplumsal gelişme ve sorunların keskinlik düzeyinin yarattığı büyük mücadele potansiyelini de ortaya koydu. Bunu, dönem içinde, kentte, tekstil iş kolu sendikalarından hiç birinin temsilciliği bile bulunmadığı koşullarda, değişik fabrikalardan Uşak tekstil işçilerinin örgütlenme atağında da görmüştük.

Yeni öğrenim yılında öğrenci gençlik canlı, mücadeleye isteğiyle yüklü, etkili bir bölük olarak proletarya ve halklar cephesini güçlendirdi. 6 Kasım'da, hem eyleme katılanların, hem de eylem yapılan kentlerin nicelikte, bir önceki yılı yüzde 30 aşmasının ve polis zorbalığı karşısında gösterilen direnişçi tutumun önümüzdeki dönemi yönlendireceğini umabiliriz. Sınırlı da kalsa, esasen komünistlerin önderliğindeki işçi ve ezilenlerin, ilk olarak YÖK'e karşı mücadelesinde ve 6 Kasım'da; sonrasında da soruşturma ve ceza terörüne karşı mücadelesinde öğrenci gençliğe omuz vermesinin, ileri ve yol açıcı bir adım olduğu gerçeği teslim edilmelidir.

Son aylarda hükümetin medya bombardımanı biçiminde yürüttüğü demagojilere karşın, işsizlik, açlık, yoksulluk, eğitim, sağlık, barınma sorunlarında proletarya ve ezilenlerin durumunda herhangi bir iyileşme söz konusu değil. Tüm aksi iddia ve yalanlar, geçtiğimiz aylarda her gün, her yaştan insan tarafından tıka basa doldurulan ücretsiz yemek -egemenlerin deyişiyle iftar- çadırlarına, yine her yaştan insanın birbirini ezdiği, örneğin, "hayırsever" şahısların 2-3 milyonluk yardım veya Ankara belediyesinin çocuklara top dağıtımına, son iki yıldır 30 bin bakıma muhtaç çocuğun "sokaklarda veya تنها yerlerde" terk edildiği gerçeğine ya da göçük ve ölüm haberleri geldiği bir sırada, "işçi alınacağı" söylentisi üzerine, yüzlerce kişinin gece vaktinden başlayarak kömür işçisi olmak için kuyruğa girişine çarparak paramparça oldu. Yoksulluk ve açlık sınırının altında yaşayan on milyonlar gerçeği, işbirlikçi kapitalist düzenin açtığı derin bir insanlık yarası olarak daha yoğun kanamakta. Vurgulanan sorunlar, proletarya ve emekçilerin yaşamlarında yakıcı, acı ve öfke biriktiren, arayışı körükleyen yerini ve önemini

koruyor. Bunlara, her fırsatta yenileriyle takviye edilen veya ağırlaştırılan vergi terörünü de ekleyebiliriz.

Politik özgürlükten yoksunluktan öte, anayasa ve yasalarla tanınmış sınırlı demokratik hakların bile engellenmesi sürüyor. Sendikal örgütlenmeye yönelen işçilere işten atma terörünün uygulanması, buna karşın gelişen işçi direnişlerinin yasaların yardımı ve patronlar ile devletin militarist kuvvetlerinin işbirliğiyle bastırılmaya çalışılması, derneklerin kapısına kolayca kilit vurulması veya cam işkolunda Kristal-İş sendikasının aldığı son grev kararının hükümet tarafından yasaklanması bu durumun güncel kimi örnekleridir. Kürt halkına dönük engellemeler ise ırkçı ve inkarcı paranoyanın dışavurumunu gösteren uzun bir listeyi gerektirir. Proletarya ve ezilenler, demokratik hakların kullanımı, genişletilmesi ve özgürlük istemleri konusunda sömürgeci MGK diktatörlüğüyle çatışmayı sürdüreceklidir. Özgürlük ihtiyacının şiddeti, tüm toplumsal yaşama damgasını vurmakta, özgürlük, adalet ve halkların eşitliği talepleriyle sayısız somut görünüm kazanmaktadır.

Gerek ekonomik ve toplumsal, gerekse politik temellerde yükseleceğine dair işaretler sunan kitle hareketinin gücü, alacağı biçimler ve hedefleri öncü kuvvetlerin durumuna, eylemine ve yeteneğine bağlıdır. Bunu, örgütlenme, sürükleyici olma, umut ve güven verme, cesaret aşılama ve ufuk açma kavramlarıyla da somutlaştırabiliriz.

İstanbul'da politik İslamcı bir grup tarafından fedai eylemi tarzında gerçekleştirildiği bilinen dört bombalı saldırı son bir kaç aylık siyasi gelişmeler içinde önemli bir yer tutar. Emperyalistler ve faşist MGK diktatörlüğü, bunu, proletaryanın ve ezilenlerin şiddet hakkına karşı bir demagojik saldırı kampanyasına dönüştürdü. Özet olarak şöyle diyorlardı: "yaşasın emperyalist, faşist ve siyonist şiddet; kahrolsun proletarya ve ezilenlerin şiddeti!"

Küçük burjuva reformist partiler ve büyük ölçüde burjuva legalitesine dayalı Halkevleri gibi gruplar, meseleyi sermaye ve faşizmin formüle ettiği netlikle bile formüle edemediler. "Teröre ve şiddete karşı barış" yürüyüşü düzenlediler. Diktatörlüğün emrinize amadedir dediği Taksim ve Kızılay meydanlarında "büyük kitle siyase-

ti”, “bükülmez ilke siyaseti” yaptılar! Onlar da, tıpkı egemen dünyanın efendileri gibi “İstanbul terörü”ne kin ve öfke duymaktaydılar; ama bir farkla, onlar “terörün kaynağı, teröristlerin menşei” konusunda farklı düşünüyorlardı! Ne var ki kitleler onlara yüz vermedi.

Küçük burjuva reformistleri, DİSK, KESK ve diğerleri, faşist MGK diktatörlüğünün “terör” başlıklı demagoji kampanyasına ve komplo teorilerine kan taşımakta hiç duraksamadılar. Faşist diktatörlüğün burjuva legalitesinde, kimi demokratik haklarda daralmaya gidebileceği ihtimali onların aklını başından aldı. Patlamalarda ölme ihtimali karşısında düştükleri bireysel dehşet ve egemenlere “biz farklıyız” mesajı verme telaşları onlara utanç “izlenimler”i ve makaleleri yazdırdı! “Kim yararlandı; ona bakalım” diye bağırıyorlardı. 11 Eylül’ü izleyen ilk günlerde de aynı görüş açısıyla şok durumdaydılar. Mantık silsilelerine bakarak denilebilir ki Eruh ve Şemdinli baskınlarını duyduklarında da aynı biçimde düşünmüşlerdi: “kime yarıyor!” Yanıtları çoktan hazırды: “elbette egemenlerin işine!” Dolayısıyla olup bitenler muhakkak emperyalistlerin, işbirlikçi egemen sınıfların ve gizli polis teşkilatlarının işi olabilirdi. Üstelik “bu miktarda patlayıcıyı bir araya getirmek ve bu çapta eylemleri organize etmek” başka kimin haddineydi. ABD “asker gönderme”, “Türkiye’yi kendine daha sıkı bağlama”, faşist rejim ise “yasaklarını ve terörünü arttırmak için” başvurmuş olmalıydı bu eylemlere. “Taşeronun kim olduğunun önemi yoktu.” vb. vb.! Bu bir zihniyet sorunudur. Onlar, emperyalistlerin gücünü ve egemenliğini kadr-i mutlak gören; proletaryanın ve halkların, bir başka deyişle “büyük insanlık”ın bağrından çıkarabileceği “olağanüstü” güçlere, iradeye ve yeteneklere zerrece inancı kalmamış bir durumdadırlar. Düşünsel ve ruhsal gerçekleri budur.

Kafa netliği (yaptığına inanma ve bireysel kararlılık) ve belirli bir teknik hazırlık dışında yetkin bir profesyonellik taşımadığı apaçık olan bu eylemler, İsrail ve İngiltere devletlerini hedef almıştır. Bu hedefler ve gerekçeleri, hem politik, hem de ahlaki bakımdan meşrudur. Başvurulan yol, tepeden tırnağa silahlı; dünyaya (en yakın örneği Irak, Filistin, Afganistan ve Guantanamo’da görüldüğü gibi) sömürü, katliam, zulüm ve işkence kusan zalimlere karşı ezilenlerin şiddet haklarıdır. Politik İslamcı grubun, Yahudi-

lerle İsrail devletini özdeşleştirilmesi veya Mosad ajanlarını imha etmek hedefiyle sinagoglara yönelmesi, onların toplumsal gerici karakterleriyle, bu temeldeki ideolojik gerçeklikleriyle ilgilidir. Fakat bu, seçilen yanlış simgeyle hedeflenenin Siyonist İsrail devleti olduğu gerçeğini değiştirmez. Bugün, Siyonist İsrail devletinin askeri, diplomatik, iktisadi, mali kurum ve karargahlarına yapılan saldırılar meşru, ahlaki ve eşyanın tabiatına uygundur. Politik İslamcı grubun yaptığı dinsel şovenizmin ideolojik yönlendiriciliği nedeniyle hedef şaşırmasıdır. Emperyalist İngiltere devletine ait politik ve mali hedeflerde herhangi bir hata yoktur. Komünistlerin aynı karargahlar için, hedef alınmayanların zarar görmemesine dönük berrak, pratik karşılığı olan hassasiyetleri dışında bir imtinaları söz konusu olamaz.

Saldırıların Türkiye’de gerçekleştirilmesinin nedeninin faşist sömürgeciliğin ABD işbirlikçiliği, Ortadoğu ve Afganistan konusundaki alçaklıkları ve suçları olduğu açıktır. Komplo teorilerinin ve “tek laik İslam devleti” demagogilerinin üzerinde otuz saniye bile düşünmeyi gerektiren bir ciddiyeti yoktur. Bombalar Irak ve Filistin ateşinin İstanbul’daki alevlerinden ibarettir.

‘Yol Haritası’nın Çıkmaz Sokakları

Faşist sömürgecilik Kürtlerin ulusal varlığının ifadesi sayılabilecek her şeye -örgütlenmelere, yasalara, sembollere vb.- karşı ırkçı ve inkarcı düşmanlığını sürdürüyor. O, yalnızca Kuzey Kürdistan’daki Kürt Ulusal demokratik talepli örgütlenme ve mücadeleyi değil, genel olarak Kürt ulusal varlığını ifade eden her türden örgütlenme ve mücadeleyi sömürgeci egemenliği için bir tehdit olarak görüyor.

Bu temelde, Güney Kürdistan’da HPG’yi olanaklı her biçimde tasfiye etmeye kilitlenmiş bulunan sömürgecilik, KDP ve YNK’nın, ABD sömürgeci Irak yönetiminde elde ettiği konuma derin bir kin duyuyor. “Geçici Konsey Dönem Başkanı” sıfatıyla geldiği Ankara’da Talabani’yi, bakan seviyesinde karşılamak, dönüşte uçak talebine “hayır” yanıtı vermek ABD uşağı Ankara rejiminin son marifetleriydi! Faşist sömürgecilik, böylelikle, başbakanlık binası merdivenlerinde açıklama yapmasına büyük acılar içinde katlandığı Talabani’ye haddini bildirmiş, onu küçük düşürmüş oluyordu! Kürt ulusu kar-

şısındaki inkar ve ırkçılığı; Kürt halkını bir tehdit olarak görmesi nedeniyle, KONGRA-GEL'in ve hatta günümüz koşullarında KDP ve YNK'nın çözülüp dağıtılması Ankara rejiminin büyük rüyasıdır.

Türk burjuva sömürgeciliğinin bu ırkçı hedefi KDP ve YNK için mecburen hayal hanesine yazılmış durumda. Onları başka biçimlerde "etkiszileştirmeyi" planlıyorlar. Parçalanmış Kürdistan'ın gerek Doğu ve Güneybatısı'nı sömürge boyunduruğu altında tutan İran ve Suriye devletleriyle, gerek ABD işbirlikçisi Irak Geçici Yönetim Konseyi'nden El Hekim'le yapılan görüşmelerin amacı ve yönü budur. Ancak ırkçı-sömürgeci plan, KONGRA-GEL ve öncelikle de HPG hedefinde son derece güncel ve canlıdır. Bu amaçla ABD'yle görüşme üstüne görüşme yapılıyor, bir dizi anlaşma imzalanıyor. Washington'daki alçaklardan sonra, Türk başkentindeki ABD büyükelçisi Edelman'ın "hangi isim altında olursa olsun PKK'yi terör örgütü olarak kabul ediyoruz" ve ABD Genel Kurmay 2. Başkanı'nın "PKK/KADEK dünyada terör örgütü olarak bilinen örgütlerdendir. İsimlerini değiştirirler de liderleri teröristtir"; "terörizmle mücadele yollarını aramaya devam ediyoruz. Özellikle PKK ile. Bunlar finans, ekonomik, siyasal ve askeri yollardır" açıklamaları Ankara sömürgeciliğini rahatlatmış, hoşnut etmişti. ABD'nin KONGRA-GEL'i "terörist örgütler listesi"ne dahil ettiği ve aynı doğrultuda karar alması için AB'yi zorlayacağı açıklaması sömürgeci rejimin büyük mutluluğu oldu.

Türk burjuva devletinin Irak politikasının iflasından sonra geliştirdiği Güney Kürdistan politikasının bugünkü biçimi, Kürtlerin eşit bir bileşeni olacağı federe bir Irak devletini engellemek ve "ehven-i şer" e boyun eğerek, Kürtlere özerklik sınırını aşmayan "üniter devlet" modeliyle yetinmesini sağlamaktır. Önümüzdeki aylarda bu daha belirgin biçimde dışa vuracaktır.

Sömürgecilik son bir kaç ay içinde Kuzey Kürdistan'daki terörünü arttırdı. Mardin ve Derik'te köylülere hedef gözetilerek ateş edilmesi, Bitlis'te özel biçimde hazırlanan kimlikleri boyunda taşıma zorunluluğu, Dersim'de yayla yasağı, Amed'de beş köye uygulanan 24 saat kameralı gözetim ve kent merkezindeki yasal gösterilerde kimliklerin kameraya kaydedilmesi, değişik kentlerde DEHAP il ve ilçe yöneticilerine yöne-

lik gözaltı ve tutuklama teröründeki yoğunlaşma, bazı kadın yöneticilerin kaçırılıp cinsel şiddete maruz bırakılmaları bunun dönem içindeki örnekleri oldu. HPG'li gerillalara saldırılardaki belirgin artış ve şiddetlenme, Kaçkar ve Amanoslara değin genişletildi. Onlarca gerillanın şehit düştüğü bu faşist sömürgeci saldırılarda, gerilla cesetlerinin parçalandığı örneklerle karşılaşıldı. Son olarak Amed'de iki KONGRA-GEL sempatanının bir evde katledilmesi, halklarımızın deyişiyile yargısız infaz, gelişmelerin alabileceği yön konusunda olasılıkların hesabını geniş tutmak gerektiğini gösteriyor.

HPG gerillalarının Güney'de ABD kuşatma, saldırı ve imha olasılığına karşı, Kuzeye yönelmeleri nedeniyle, sömürgeciliğin, başta köylü bölgeleri olmak üzere Kuzey Kürdistan'daki terörünü arttıracığı, gerillayı imha seferlerini tırmandıracağı görülüyor. Faşist sömürgecilik HPG'nin Kuzey'e gelişini, bir gerilla mücadelesi başlatacağı beklentisi nedeniyle değil, fakat kazandığı "stratejik bir mevziyi" korumak, yok etmeyi hedeflediği bir gücün yaşam alanları elde etmesine izin vermemek temelinde yürüttüğü açıktır. Bu, Kürtlerin kolektif varlığına karşı tutumunun bir uzantısı veya parçasıdır.

Sömürgeciliğin Kuzey Kürdistan Kürtlerine karşı içinden geçtiğimiz süreçteki politikası, HPG ve KONGRA-GEL'in dağıtılması, Kürtlerin demokratik hakları için örgütlenmiş yasal partilerin faaliyetinin en sıkı denetimi ve sınırlandırılması, Kürt halkımızın kolektif varlık ve temsil yetininin ret ve inkarı; bireysel tercih veya ilkel bir alt kültür kategorisine hapsedilmiş olduğu koşullarda bile Kürt dili ve kültürünün sıkı denetim veya dar bir cenderede tutulmasıdır. Sömürgeciliğin, burjuva uyum yasalarına destek ve inkarcılıkta kimi ödünler veren kesimlerinin dahi Kürt sorunu için "teşhisleri" politik değil, ekonomik ve sosyo-kültürelidir. Bu çerçevede ulus, halk ve ülke yoktur. Ulusun devlet kurma hakkı yoktur. Özerklik tipi kapsamlı ulusal demokratik adımların adı da anılmaz. Onların "büyük" çözüm planları, sömürgeci boyunduruk altında, ekonomik-sosyal iyileştirmeler ve bireysel-kültürel hakların tanınıp sınırlarının genişletilmesinden ibarettir.

Geride kalan aylarda Kürt ulusal kitle hareketi önce KADEK'in, kuruluşundan itibaren ise KONGRA-GEL'in çağrılarına yanıt veren bir

doğrultuda sürdü. Kuzey Kürdistan ve Türkiye’de çok sayıda yasal ve yasadışı gösteri, basın açıklaması, faks çekme, şehitliklerde anma, sessiz yürüyüş ve miting gerçekleştiren; sendikalar, demokratik kitle örgütleri, belediyeler, sanatçılar ve tutsaklar cephelerinden değişik pratikler geliştiren; en uydurma gerekçelerle faaliyete geçmesi engellenen Kürtçe dil kurslarına yazılmak için kuyruklar oluşturan, Kürtçe isim için mahkemelere başvuran Kürt halk kitleleri, ulusal demokratik taleplerin bilinçli ve kararlı savunucusu olduklarını kampanya boyunca tekrar tekrar gösterdiler.

Meseleye, bu süreç için ayrı bir “parti” kuran KADEK’in, kampanya için saptadığı, “sorunu ortaya koymak” veya “olguya dikkat çekmekten öte, Ankara üzerinde “çözümü zorlayacak” türden kitlesel baskı kurmak hedefi açısından bakıldığında ise başarıdan söz etmek güç. KADEK’in kampanya içinde, “gece eylemlerine son verilmesi”, “eylemlerin gündüz ve kitlesel yapılması” çağrılarını esasen eylemlerin asıl amacına yönelme güç ve yeteneği geliştirememesinden ötürüydü.

Ulusal kitle hareketinin sonbahar boyunca sergilediği en belirgin görünüm, sokağa çıkan güçlerde daralma, eylemlerde ise militanlaşmadır.

Ciwan Haco konserinde yüzbinlerle sayılan Kürt halk kitlelerinin, Demokratik Çözüm Kampanyası’nın iddialı Diyarbakır mitinginde 20 bin kişiyi aşamaması; serhıldan hedefi bir yana, sokak gösterilerinin kitlesel açıdan eski düzeyin gerisine düşmesi, buna karşın eylemlerin yaygınlığı, eylemcilerin çatışma, gözaltı ve tutuklanmayı göze alan pratikleri gibi ayırıcı özellikler dikkat çekicidir. Hareketin sahip olduğu birkaç milyonluk potansiyele karşın, söz konusu “daralma”yı geçici bir durum saymak, elbette ilk akla gelen olacaktır. Fakat eğer, bu durum, Öcalan’ın avukat ve akraba görüşlerine çıkmamak yoluyla kampanyaya “kişisel ağırlığını” koyduğu ve ulusal hareketin büyük bir iddiayla, kendisi açısından bir çeşit örgütsel silkinişle sürece yüklendiği koşullarda ortaya çıkıyorsa yakından izlenmeye, çözümlenmeye, dersler çıkarmaya değer bir olguyu işaret eder.

Daralma ve militanlaşma olgusunun yapısal bir hale mi geleceği; yoksa bu hareketin çekirdek güçleri öncülüğünde yeni ve güçlü serhıldanların mayalayacağına dair henüz ortaya ciddi ipuçları çıkmış değil.

KADEK’in Ekim sonunda kendini feshetmesi ve KONGRA-GEL’in kuruluş süreci, küçük burjuva ulusal reformist hareket bakımından kendini örgütsel olarak İmralı çizgisine uydurmak anlamına gelir, ama asla bununla sınırlı değildir.

“Leninist parti modeline” dair demagojik sözlerin, demagoji olarak bile herhangi bir özelliği, orijinalitesi yoktur. Dolayısıyla bu temelde polemikler yalnızca gerçeğin üzerini örter. “Öncü parti”, “demokratik merkezîyetçilik” ve onlara karşı ileri sürülen burjuva modeller tartışması ayrıca yapılabilir. Ancak KONGRA-GEL gerçeği böyle bir tartışmanın sınırları içinde ele alınamaz.

KONGRA-GEL, İmralı çizgisinin, Irak’ta ABD sömürgeci egemenliği koşullarında kendini “yeni bölgesel gerçeklere” uydurmasıdır.

Bu neleri kapsar?

KADEK önderliğine göre, ABD, tüm Ortadoğu ve ön Asya’da mevcut rejimleri değiştirecektir. Bunun önlenmesine imkan yoktur. Kürtler bu değişim sürecinde stratejik bir odak konumdadır. ABD bunun üzerinden atlayamaz. KPD ve YNK değişim sürecinin gerektirdiği özellikleri taşımadığı için ABD, KADEK’i (ki, yalnızca o, dört parçada örgütlüdür) muhatap almak zorundadır. Ne var ki KADEK, ABD ile KPD ve YNK tarzı ilişkilenecek istememekte, “bağımlı demokrasi”ye karşı “bağımsız demokrasi”yi savunmakta, ABD ise silahlı güçlere sahip, yasadışı ve stratejik uşağı Türk burjuva devletinin can düşmanı ilan ettiği bir parti ile mesafeli durmaktadır. Dahası bu partiyi Kuzey Kürdistan örgütlenmesi olarak gördüğü için Güney Kürdistan’ı terk etmesini istemektedir.

Silahlı güçler, yasadışı örgütlenme ve eylemini parlamenter olmayan biçimler üzerinde yükseltme, salt ABD için değil, emperyalist Avrupa devletleri için de temel bir sorundur. Bir başka gerçek de, bölge sömürgecilerinin, en başta da Türk burjuvazisi ve devletinin, bir ülkenin adı olarak Kürdistan sözcüğünden nefret ettikleridir.

KONGRA-GEL tüm bu düşünce ve olguların ürünüdür. Her şeyden önce o, askeri kadrolardan arınmış bir örgüttür. Askeri yapı, örgütsel bakımdan KONGRA-GEL’den özerkleştirilmiştir. Bağımlılık siyasidir ve politik zorunluluklarla

ilgilidir. Fakat Zübeyir Aydar'ın ifadesiyle, "KONGRA-GEL silahlı mücadeleye kesinlikle karşıdır". Osman Öcalan'a göre, "KONGRA-GEL'de yer alan tüm kadrolar yenidir. KONGRA-GEL'e katılanlar artık silahlı mücadeleden çekilmiş kişilerdir. KONGRA-GEL yönetiminde yer alanların yarısından çoğu yaşamında silahlı mücadele yürütmemiş bireylerdir." "Kongrenin temel esprisi çözümün koşullarını hazırlamaktır. Siyasetin merkezini dağdan şehire indirecektir. Sivil, siyasi bir örgüttür. Askeri amaçları olan bir örgüt değildir."

Küçük burjuva ulusal reformist yönetimin ifadesiyle O, "yanlızca Kuzeyin değil, dört parçanın örgütüdür." Kuzey Kürdistan'da Demokratik Kurtuluş Partisi, Güneybatı'da Demokratik Birlik Partisi, Güney'de Kürdistan Demokratik Çözüm Partisi, Doğu Kürdistan'da hazırlığı yapılan parti, HPG, PJA, gençlik örgütü ve daha pek çok örgüt "KONGRA-GEL'in bayrağı altında toplanmıştır." Üstelik Kuzey'de ve Güney Batı'da KONGRA-GEL'e hazırlığı kapsamında kurulan yeni partilerin adında Kürdistan sözcüğü yoktur; keza Kürdistan Halk Kongresi de, Kürdistan vurgusundan arındırılarak KONGRA-GEL biçiminde kısaltılmaktadır.

İlk iş olarak, KADEK'in, "çift taraflı hale getirilmezse 1 Aralık'tan itibaren sona ereceği"ni ilan ettiği tek taraflı ateşkesi süre koymadan uzatan KONGRA-GEL, emperyalist dünya tarafından tüm Kürtler adına kabul edilmeyi ummakta ve beklemektedir. O, Ankara rejimiyle bir anlaşma yapabileceğine dair umutlarını yitirmiş ve emperyalist devletler ile emperyalistlerin yönetimindeki uluslararası kuruluşları çok daha fazla önemseyen bir pozisyona gelmiş görünmektedir. 2004 bunun daha da derinleştiği bir yıl olacaktır. KONGRA-GEL'in, KADEK tarafından ilan edilen "yol haritası"nın birinci aşamasının 1 Aralıktan itibaren resmen iflas etmesi karşısında, "yol haritası"da öngörülen sürelerin genişletileceği biçimindeki tavrı, orta-

ya, daha baştan bir ciddiyet ve kararlılık sorunu çıkarmıştır.

Gelişmenin gelecekte yönü, uğrayacağı çeşitli hayal kırıklıklarına aldırmadan KONGRA-GEL'in, emperyalist dünya sisteminde kabul edilebilir bir Kürt örgütlülüğü veya muhatabı olma yolunda yürüyeceğini göstermektedir. Bu aynı zamanda, komünist ve devrimci güçlerden uzaklaşma, egemen sınıf klikleriyle ve emperyalist sistemin çarklarıyla daha yakın bir ilişki demektir. Şüphesiz bu, "Kürt ulusunun özgürlüğü" veya "özgür anayurt" için çıkışsız ve halkların mücadelesine zarar veren bir yoldur.

İstanbul'da, İngiltere'ye ait hedeflere dönük bombalama eylemlerinden sonra, yasal Kürt örgütlenmelerinin verdikleri ortak ilanda, "Türkiye yeni bir saldırı dalgasıyla karşı karşıya. Sinagoglara yapılan saldırının ardından gerçekleştirilen bu saldırılar, Ortadoğu barışını ve Türkiye'nin geleceğini hedef almaktadır", "Türkiye Ortadoğu'daki değişiklikte ve dengelerin yeniden oluşturulmasında öncü rolünü oynayacak bir potansiyele sahiptir. Yapılan bu saldırılar, Türkiye'nin böyle bir rol oynamasını önlemeyi hedeflediği gibi, yıllarını kaos ve çatışma içinde geçirmesini de hedeflemektedir" biçimindeki değerlendirme ve vurguları bu açıdan yeterince uyarıcıdır.

Son olarak antifaşist, antişovenist kitle hareketini geliştirmek, özgürlük ve demokratik haklar arayışını burjuva değil, halkçı bir yoldan sürdürmek ve yeni mücadele mevzileri kazanmak yerine, burjuva reformizmiyle ittifak yaparak belediye mevkileri elde etmek ve egemenler nezdinde meşrulaşmak üzerine kurulu yerel seçim politikası aynı çıkmaz yolun yerel seçimler versiyonudur. Tıpkı ABD emperyalizminin KONGRA-GEL'i "terörist örgütler listesi"ne almasından sonra, sorunu "ABD'ye ve AB'ye KONGRA-GEL'i anlatıp, tanıtamamak" olarak koyan, reformist akıl tutulmasında olduğu gibi!

KONGRA-GEL İle Reformist Olgunlaşma: Bir Adım Daha Geriye

KADEK'in feshini yurtsever basın "Leninist parti şekillenmesinin sonu" diye duyurdu. KADEK'in feshi, KADEK'ten PKK döneminin devrimci iz ve kalıntılarının tasfiyesi anlamına da geliyordu. KADEK'in feshi haberinin bu şekilde verilmesi gizlenemez, kaba bir burjuva sınıfsal haz ve sevinç yüklüdür. Hareketin önderliğinin devrimci yanlarının tasfiyesinde birkaç kez tanık olduğumuz durum, bir kez daha, ama çok daha radikal biçimde yaşanıyordu.

Türk sömürgeciliği, bölge gericiliği ve emperyalizmin karşıdevrimci kuşatması ulusal hareketi boğucu, yok edici bir nitelik kazandığında ulusal hareketin önderliği kendini en kesin biçimde manevra yapmak zorunda hissediyor ve her manevrada önderliğin de hareketin de devrimci niteliği aşınıp, törpüleniyordu. '99'da Öcalan'ın yakalanması ve İmralı süreci ise ideolojik teslimiyet ile noktalanmış bir politik kırılma momenti olması nedeniyle kesin bir dönemeçtir.

"Öcalan'ın İmralı çizgisi, ideolojik teslimiyet, politik irade kırılması, yenilgi ve tasfiyecilik çizgisiydi. PKK bunu 7. Kongre'de onaylayarak, küçük burjuva ulusal devrimci çizgiden, küçük burjuva ulusal reformcu çizgiye geçti. Bu tasfiyeci çizginin gereği olarak gerillalar Güney'e çekilmiş ve silahlı mücadeleden vazgeçildiği açıklanmıştı. 8. Kongre'de PKK'nin tasfiye edilerek yerine KADEK'in kurulması ile yenilgi

hukukileştirildi, ulusal devrimci hareketin, ulusal reformcu bir harekete dönüştürüldüğü resmen ilan edildi."(Bir Devrimin Yenilgisi, Teoride Doğrultu, sayı 8)

Tabii ki, KONGRA-GEL'in kuruluşu, PKK'den KADEK'e geriye düşüş ve bu zeminde aynı yönde süren reformist çizginin derinleşme evrimine denk düşer. Fakat emperyalizm ve Türk sömürgeciliğinin bir kez daha dayattığı yok edici kuşatmayı bir karşı manevra ile yanıtlama zorunluluğu KONGRA-GEL'in ebesi olmuş ve süreci hızlandırmıştır.

Manevra Zorunluluğu

Hareketin yetkili önderlerinden Cemil Bayık'ın KADEK'in feshine ilişkin soruları yanıtlarken yaptığı değerlendirme hareketin nasıl sıkıştırıldığını ve manevraya zorlandığını yansıtmaktadır:

"Irak politikalarında başarısız olan, ABD ile stratejik ilişkileri bozulan ve Ortadoğu'daki eski etkinliğini giderek yitiren Türkiye, AKP eliyle bir yandan içerde Başkan Apo, demokratik kurumlar ve halkımız üzerinde baskı uygulamalarını sürdürür, bir gerginlik ve kışkırtma politikası izlerken; diğer yandan Irak'a asker göndererek, Irak üzerinde etkinlik sağlamak, Güney Kürdistan'daki federe yapılanmayı dağıtmak, en önemlisi de bizi ABD ile karşı karşıya getirerek

tasfiye etmek istemektedir. Açık ki onun bu tehlikeli ve savaşa yol açacak politikalarına karşı etkili bir siyasal mücadele örgütleyip geliştirmekle karşı karşıyayız. Bunu başarmak zorundayız.”

Cemil Bayık'ın değerlendirmelerinin gerçekçi olduğunu belirtmeliyiz. Emperyalist dünya sisteminin jandarması ve gardiyanı ABD'nin Irak'ı işgali, bölgedeki kuvvet ilişkilerini, belli başlı kuvvetlerin pozisyonlarını derinden etkiledi. Tezkerenin kabul edilmemesiyle ABD-Türkiye ilişkilerinde patlak veren krizin arkasındaki temel nedenler Kürt sorununa çıkar. Güney Kürdistan'da devletleşme sürecinin önlenmesi, mümkünse tasfiyesi ve keza KADEK gerillasının tasfiyesi, Türk sömürgeciliğinin öncelikli hedefleri arasındadır. Türkmen sorunu adı altında Kerkük petrollerinden hak iddiası vb. de bunlara eklenebilir. Faşist rejimle ABD arasında Güney Kürdistan'a üslenmiş bulunan HPG gerillalarının tasfiyesi üzerine yoğun görüşmeler ve pazarlıkların sürdüğü, Türk sömürgeciliğinin ABD'den gerillanın tasfiyesini talep ettiği biliniyor. KADEK gerilla güçlerinin, yakın tasfiye tehdidi ile karşı karşıya olduğu bir gerçektir. Silahlı mücadeleyi terk eden KADEK, politika yapma hakkı, af vb. talepler temelinde silah bırakmaya hazır olduğunu ise zaten baştan itibaren açıklamıştı. Buna karşılık hemen ve doğrudan güç kullanarak gerillayı tasfiye edebilecek durumda olmayan ve bölge planları bakımından kendini Güneyli gerici önderlik şahsında Kürtlere dayanmak zorunda hisseden ABD ise iki tarafa kendi çıkarlarına uygun düşen bir uzlaşmayı dayatmaya yönelmiştir. Irak işgali sürecinde iki tarafla farklı kanallardan ilişkilerini sürdüren ABD, gerillayı tasfiye tehdidi altında tutarken, Türk sömürgeciliğini de gerillanın silahsızlandırılmasını kolaylaştıracak adımlar atmaya zorlamıştır. Bütün bu çabaların sonucu, malum kötü ünlü pişmanlık yasasıdır.

Cemil Bayık, “Türkiye,...en önemlisi de bizi ABD ile karşı karşıya getirerek tasfiye etmek istemektedir. Açık ki onun bu tehlikeli ve savaşa yol açacak politikalarına karşı etkili bir siyasal mücadele örgütleyip geliştirmekle karşı karşıyayız. Bunu başarmak zorundayız” diyor. Bu her şeyden önce, KADEK'in feshi ve KONGRA-GEL'in kuruluşu anlamına geliyor. Ve bilindiği gibi kuruluşunu ilan eden KONGRA-GEL'in ilk kararı, ateşkesi uzatmak oluyor!

Demek ki, sömürgeciliğin “savaşa yol açacak politikalarına karşı etkili bir siyasal mücadele örgütleyip geliştirme”nin ne anlama geldiğinin kavranabilmesi için yapılması gereken, KADEK'ten KONGRA-GEL'e bu yeni geriye düşüşün incelenmesidir.

Şimdi Bu Leninizm Düşmanlığı Da Nereden Çıktı?

Fesih Kongresi'nde “Oybirliği ile alınan kararda, KADEK'in feshedilmesi somut olarak şu gerekçelere dayandırıldı:

2. Kapsayıcı, demokratik, özgür katılıma imkan veren ve leninist parti etkilerini aşan yeni bir yapılanmaya yol açmak” Kongre yeni bir yapılanmaya yol açabilmek için “leninist parti etkileri”yle mücadeleyi zorunlu görüyor.

Fesih kararının dört gerekçesinden ikincisi oluyor bu.

Ama kongrenin KADEK'i oybirliği ile feshetmiş olması yetmiyor. Hareketin hemen bütün etkin önderleri kongrenin arkasından fesih kararının “Leninist parti şekillenmesinin sonu” olduğu yolunda açıklamalar yapmaktan kendilerini alamıyorlar.

Cemil Bayık, “KADEK program itibarıyla belli bir demokratik ifadeye kavuşmuş olsa da tüm toplumu, farklı sosyal kesimleri ve meslek gruplarını kucaklamada bir darlığı yaşamaktadır. Bu darlığının aşılması için böyle bir feshe gerek vardır. İkinci olarak örgütsel yeniden yapılanma devlet ya da iktidar olmadan toplumu değiştirip dönüştürecek bir zenginlik ve demokratik işleyişe kavuşturulmak durumundadır. KADEK'in işleyiş, yönetim ve çalışma tarzı reel sosyalist örgüt yapısıyla Ortadoğu'nun dogmatik kültürünün izlerini taşımaktadır. Dolayısıyla bunların aşılması demokratik bir kurumlaşmaya gidilmesi, demokratik toplum koordinasyonunda ifadesini bulan yeni örgütsel modelin yaratılması aciliyet arz etmektedir.”

KADEK'in “tüm toplumu, farklı sosyal kesimleri ve meslek gruplarını kucaklamada” yaşadığı iddia edilen “darlığı”n aşılması ne anlama geliyor? KADEK hangi “sosyal kesimleri” kapsamada darlık yaşıyor? Soruların doğru sorulması, gerçeğin açığa çıkartılması için yeterli oluyor. Kürt burjuvazisi KADEK'in yapısından memnun değil. Yaşar Kaya ve Kürt burjuvazisininin

diğer temsilcilerinin yazıp çizdikleri biliniyor. Kürt burjuvazisinin temsilcileri açıkça KADEK'te iktidarı, yönetimi istiyordu. İstenen oldu. Bayık'ın söylediklerinden Kürt burjuvazisinin hareketin iç iktidarını alabilmesi için yolun düzlenmekte olduğundan başka sonuç çıkmıyor. Bunun leninizme karşı mücadele bayrağı altında yapılması da oldukça anlamlı ve anlaşılırdır. Leninizme karşı savaş, KADEK içerisinde burjuvazinin yükselişi demektir. "Leninist parti ve örgüt modelinin bugün gelinen aşamada ihtiyaçlara cevap veremediğini kaydeden Öcalan" da "bu nedenle geniş kitlelerin bunun içinde yer alamadığını, KADEK'in ise modelini değiştirse de eskiyi aşamadığını, geniş kitleleri kucaklamadığını vurgular" ken aslında aynı şeyi tekrarlıyor. KADEK içinde yer almayan hangi sınıfın "kitleleri"dir? KADEK'in Kürt burjuvazisini kucaklamakta yetersiz kaldığı söylenmeye çalışılıyor, zaten yapılanlardan çıkan da budur.

Mizgin Şen'in söyledikleri de hemen hemen aynı: "KADEK ... açılım sağlamada ve demokrasiyi yeterince yakalamada yetersiz kaldı. Özellikle merkezîyetçiliğin ve leninist etkilerin aşılması, örgüt içi hukukun da aynı zamanda örgüt içi siyaset yürütme tarzında ve yenilenmelere gitmede geçmişi çok aşan bir tarz, bir siyaset ya da örgütlenme şekillenemedi. KADEK günümüzde yaşanan gelişmelere cevap olamadı. Şimdi KADEK, kendini farklı bir şeye dönüştürme değil daha geniş, farklı kesimlerle birleşerek yepyeni bir oluşum yaratma projesine gitti."

"Yepyeni bir oluşum yaratma" için birleşilecek "daha geniş, farklı kesimler" Kürt burjuvazisinden başkası değildir.

Sahi şimdi durup dururken bu leninizm düşmanlığı da nereden çıktı demeyin. Leninizm düşmanlığı, hareketin gelişen burjuva sınıf niteliğinin dışavurumudur. Leninizim düşmanlığı, hareketi iktidarsız bırakma, hareketin içini boşaltma, hareketi iğdiş etme çaba ve operasyonunu yansıtır.

Hemen belirtelim ki, KADEK şurada kalsın PKK bile asla leninist olmadı. Çünkü leninizm ulusal harekete değil proletarya hareketine aittir. Bununla birlikte ulusların kaderini tayin hakkını savunan tavrı ve programı; bağımsızlık ve iktidar talep eden çizgisiyle, parti biçiminde örgütlenme ve merkezîyetçi yapısıyla, küçük burjuva devrimci ulusal bir hareket olarak sosyalizmden etkilenmiş olması PKK'nin leninist bir örgüt

olduğu anlamına gelmiyordu, gelmez de. Evet leninizmden etkilenmiş Kürt devrimci küçük burjuvazisi ulusal kurtuluş mücadelesinde leninizmden yararlanmak istemiş ve belli aşamalarda yararlanmıştır da. Leninizmin etkisi PKK'yi besleyen devrimci bir damar olmuştur. Ancak PKK'den KADEK'e reformist geriye savrulmuş ve düşüş sürecinde leninizmin etkileri zaten tasfiye edilmişken şimdi bu leninizm düşmanlığının tırmanışı da ne oluyor, hangi ihtiyacı karşılıyor? Bu leninizm aleyhtarlığı sınıfsal kavram ve çözümleme kriterlerine, bir tüm olarak marksizm ve sosyalist ideolojiye düşmanlıkla el ele gidiyor. Buna tabii ki, her şeyden önce Kürt işçisiyle Kürt kapitalistini, Kürt sömürüleniyle Kürt sömüreni, Kürt ezileniyle Kürt ezenini birleştirmek için ihtiyaç duyuluyor. Gerçek şu ki, KADEK ve şimdi KONG- RA-GEL küçük burjuva reformist çizgide de tutunamamakta burjuva reformist çizgiye doğru gerilemektedir. Güncellenen leninizm düşmanlığı bu gerileyişin itici güçlerinden birisidir. Öcalan'ın Avrupa'ya çıkışı,

Roma süreci ve İmralı'dan KADEK'e uzanan dönemde Avrupalı emperyalistlerle uzlaşmayı kapsayan bir burjuva çözüme hazır hale gelmişti. Şimdi olan ise öncelikle ABD ile de uzlaşmaya, onun pişireceği bir burjuva çözüme de hazırlanmaktır. Reformist önderlik, durumu, ABD emperyalizmiyle uzlaşma ya da tasfiye ikilemine sıkışmış biçimde görmekte ve duraksamadan uzlaşma yolunu döşemektedir.

Leninizm emperyalizmle uzlaşan ulusal hareketlerin reformist karakterini açıklayarak, KONG- RA-GEL gerçeğini teşhis etmemizi sağlayacak ideolojik donanımı hazırlamıştı. Bu nedenledir ki, küçük burjuva ulusal devrimciliğinden küçük burjuva reformculuğuna kırılıp savrulurken olduğu gibi, buradan burjuva reformculuğuna doğru gerilerken de leninizm aleyhtarlığının güncelleştirilmesi oldukça anlamlıdır.

Leninizme saldırılarak ABD emperyalizmiyle uzlaşıcılığın da yolu döşenmekte, böylece emperyalizmle uzlaşıcılık hareketin karakteristik özelliği olma yolunda derinleşmektedir.

Leninizme saldırılması hareketin gelişme yönüyle bağlıdır.

"Leninizm", bir "iktidarı alma" teori ve ideolojisidir. İktidarsızlığı, iktidardan kaçışı, sivil toplumculuğu reddeder.

Parti ve partili mücadele düşüncesi “leninizm”in en güçlü yanıdır. Ve zaten bu ikisi, parti ve partili mücadele ile iktidarı alma istek ve yönelimi birbirini tamamlar. Hatta daha doğrusu, iktidar talepli mücadelenin en önemli aracıdır parti. Politik ve örgütsel merkezîyetçilik ise iktidar talep ve yöneliminden doğar. Partisizlik ve iktidarsızlığın yükseldiği, politik iktidar mücadelesinin yerine kültürel ve sosyal mücadelenin ikame edilmeye çalışıldığı, tümünün bir toplamı olarak sivil toplumculuğa tapılırken leninizm aleyhtarlığı gelişmesin de ne gelişsin! Leninizm aleyhtarlığı tırmanışının burjuva ideolojisinin hareket içerisinde yükselişinden başka bir anlama gelmediğinin altını yine de çizmeliyiz.

ABD’li Bir Burjuva Çözüm Hazırlık

Kürt basının yazdığına göre, KONGRA-GEL Yürütme Konseyi yayınladığı Kuruluş Bildirgesi’nde şunları da açıklamış:

“Irak’taki yeni duruma da değinen KONGRA-GEL, demokratik federal Irak’ı Ortadoğu’da demokrasinin gelişiminde önemli bir kilometre taşı olarak gördüklerini ve desteklediklerini söyledi. Bildirgede, başta geçici yönetim konseyi olmak üzere demokrasiden yana tüm parti, örgüt ve cemaatlere demokrasi paydasında buluşmaları ve ittifak yapmaları çağrısında bulunuldu.”

“KONGRA-GEL Yürütme Konseyi, Amerika Birleşik Devletleri’ne de seslendi: ABD’nin Saddam rejimine müdahale ederek Ortadoğu’da yeni bir süreci başlatmasını olumlu bulduklarını belirten Yürütme Konseyi, bu yaklaşımın yapıcı bir boyuta ulaşmasının Kürt sorununun kalıcı çözümüyle mümkün olabileceğini belirtti.

“Bildirgede, KONGRA-GEL’in kuruluşunun da ABD’nin bölgeye yönelik düzenlemelerine katkı sağlayacağına işaret edildi. Bu temelde ABD’ye seslenen KONGRA-GEL Yürütme Konseyi, ABD’yi Kürt siyasi oluşumlarının tümünü Kürt sorununda muhatap kabul etmeye ve diyaloga çağırdı.”

-ABD emperyalizmi ve ortaklarının Irak’a saldırısı ve işgali onaylanıyor.

-İşgalcilerin atadığı işbirlikçi yönetim onaylanıyor.

-ABD’nin himayeci sömürgeciliği destekleniyor.

-ABD’nin bölgeye yönelik düzenlemelerine katkı sağlanacağı ilan ediliyor.

Ve bütün bunlara karşılık;

-ABD’den KONGRA-GEL’i Kürt sorununda muhatap kabul etmesi ve diyaloga girmesi isteniyor.

İkel milliyetçilik ve ulusal dar görüşlülük, ABD emperyalizmini yenilmez görmeye de birleşince sonuç bunlar oluyor işte.

KONGRA-GEL’in Genel Başkanı Zübeyir Aydar, “ABD ile ilişkileriniz var mı” sorusuna şu yanıtı veriyor.

“Biz yeni bir örgütüz. Şu ana kadar kimseyle görüşmedim. Fakat bu görüşmeyeceğimiz anlamına gelmez. AB ve ABD ile de siyasi diplomatik ilişki geliştirmek istiyoruz. Eğer ABD, Türkiye’de Kürt sorununun çözümü konusunda bir rol oynarsa bundan da memnun oluruz.”

ABD Kürt sorununda şimdiye değin nasıl bir rol oynadı? Türk sömürgeciliği nasıl ayakta duruyor? KONGRA-GEL yöneticileri, ABD emperyalizmi hakkında hayal yayararak Kürt halkının anti- emperyalist bilincini köreltiliyorlar. NATO üyesi Türkiye tabii ki, sırtını ABD emperyalizmine yaslayarak Kuzey Kürdistan üzerindeki sömürgeci boyunduruğunu sürdürmüştür. ABD ve diğer emperyalistler Kürt sorununun çözümü konusunda sürekli gerici bir rol oynamışlardır ve oynamaktadırlar. Sömürgeci boyunduruğun uygulayıcıları arasında yer alan emperyalizmin ve ABD emperyalizminin sorunun bir parçası olduğu gerçeğini görmemek, onları halkların yanında yer alarak sorunun çözümüne katkıda bulunabilir göstermek, politik körlüğün en berbat biçimleridir.

KONGRA-GEL’in önde gelen Genel Başkan Yardımcısı Osman Öcalan, Kürt basınının bildirdiğine göre, “ABD’ye ilişkin olarak da önemli açıklamalar yaptı”:

“ABD’nin artık Ortadoğu’nun gerçekliği haline geldiğini, daha önce de rejimler yoluyla etkin bir güç olduğunu söyledi. Öcalan, ABD’nin statükoları yıkarken halkı da yönetime katan bağımlı demokrasiyi geliştirmek istediğini, bunun yanında bağımsız demokrasiyi geliştirmenin de olanakları doğduğunu belirtti. ‘Her ikisi iç içe de gelişebilir, bazen biri diğerine baskın da çıkabilir’ diyen Öcalan, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Birisini bağımlı demokrasiyi geliştiriyorsa, buna karşıt olarak bağımsız demokrasiyi geliştirmek gerekir. Bu sağlanabilirdi-

ği oranda ABD ile ilişkilenmek sakıncalı değildir."

Irak'ta, Arap halkının işgale karşı her biçimde sürdürdüğü direniş, ABD'nin Ortadoğu'nun nasıl bir gerçeği olduğunu her gün daha çıplak biçimde sergiliyor. İşgali değişmez bir durum, adeta bir kader gibi kabullenmenin de ötesinde, "bağımlı demokrasi" taşıyıcılığıyla etiketleyip süsleyerek şirin gösteren ve kutsayan bu burjuva gerçekçiliğinin tüm gözeneklerinden emperyalizm ile uzlaşıcılık fıskırıyor. ABD patentli bir burjuva çözüm olasılığı için hazırlık yapıyor. Bu emperyalizmle uzlaşıcılığın derinleşerek olgunlaşması demektir. Zaten, ABD emperyalizmi ile uzlaşmaya hazır olmak, KONGRA-GEL'in temel bir ayırıcı özelliğidir.

Burjuva İdeolojisinin Seralığı

PKK'nin K'si, en azından Kürt sömürücü sınıflarının değil Kürt ezilenlerinin ve sömürülenlerinin damgasını taşıyan bir ulusal hareketi simgeliyordu. Sınıfsal terminoloji terk edilmekle kalmadı; aynı zamanda artık ideolojik mücadelenin değişmez konularından biri ilan edildi. "Dar sınıf yaklaşımlarından ve "leninist etkilerden kurtulmak amaçlaştırıldı ve böyle olduğu içindir ki, "dar sınıf yaklaşımlarına ve "leninist etkiler"e karşı mücadele, ulusal hareketin yükselen değerleri oldu. Kürt burjuvazisi, "dar sınıf yaklaşımlarıyla ve "leninist etkiler"le savaşarak, kendi sınıf ideolojisini egemen hale getirmeye çalışarak da ulusal hareketin merkezine yürüyor. Kürt burjuvazisi hareketin önderliğini ele geçirmek için, sınıf ve sınıf mücadelesi kavramlarını aforoz etmeyi de ihmal etmeksizin, sınıf mücadelesi yürütüyor. Kürt burjuvazisi dört elle sınıf işbirliği kavramına sarılıyor. "Daha katılımcı", "herkesi içine almaya çalışan", "daha geniş, farklı kesimlerle birleşerek", "tüm toplumu, farklı sosyal kesimleri" birleştirerek vb. kavramlarla harekete oportünizm pompalanıyor. Bunlar elbette ki, "toplumsal barış" vb. kavramlarla da el ele gidiyor.

Programın girişinde, "Dünyamız 21. yüzyıla birlikte yeni bir çağa, demokratik uygarlık çağına giriş yapmıştır" deniyor. Yine programın iddiasına göre, "Küresel çapta ortaya çıkan yeni gelişme düzeyi, 20. yüzyıl ve öncesine ait klasik sınıf ve toplum tahlillerini, düşünce kalıplarını ve bunlara göre biçimlenen sistemleri aşılma yüz yüze bırakmıştır." Marksizmin aşıldığı iddi-

ası uluslararası burjuvaziden çalınmış basit bir yalandır. Keza kapitalizm hakkında aşağıda yayılan hayaller de:

"Küreselleşen kapitalist sistem kendisini 'yenileyerek' varlığını sürdürme çabasına girmiştir. Klasik ve yeni sömürgecilik biçimleri ile bunalmını aşamayacağını gören emperyalizm, bilimsel-teknolojik devrimin sonuçları temelinde, egemenliğini demokratik normlara büründürerek, kapitalizmi reformasyon yoluyla demokratik uygarlığa doğru evrime yöneltmektedir."

Söylenenleri ciddiye alacaksa eğer, emperyalizm ve burjuvazi "egemenliklerini demokratik normlara" uyduruyorlar ve de dahası "kapitalizmi reformasyon yoluyla demokratik uygarlığa doğru evrime yönelt"iyorlar. Demek ki, böyle olduğu içindir ki, sınıf mücadelesi de marksizm de aşıyor. Teori adına tam bir safsata yığını, tam bir ucube. Öyle anlaşılıyor ki, Kürt burjuvazisi ulusal hareketin önderliğini talep ederken Kürdistan işçi sınıfı ve emekçilerinin, Kürt ezilen ve sömürülenlerinin, Kürt halkının kafasını ne kadar karıştırır, bilincini ne kadar bulandırırsa hareket içersinde kendi pozisyonunu o kadar sağlamlaştıracağı hesabını yapıyor.

Sınıf kavramını pek dar bulan KONGRA-GEL'in programı, gerçekten bir su katılmamış oportünist vaazlar manzumesidir. Öyle ki, adeta her cümlesine sınıf işbirliği tohumlanmıştır.

"Tarihte ilk defa hegemon sistemle karşıtları arasında insan hakları, demokrasi ve ekolojik konularda geniş bir konsensüs oluşmuş bulunmaktadır."

"Hegemon sistem" yani emperyalizm, yani burjuvazi ile "karşıtları", yani sömürgeci, yani ezilen bağımlı uluslar, yani proletarya, kır ve kent yoksulları, yani kısacası kurt ile kuzu "arasında insan hakları, demokrasi ve ekolojik konularda geniş bir konsensüs oluşmuş"muş! İnsanın bir an biz nerede yaşıyoruz diyeyi geliyor; ama KONGRA-GEL'in ideologlarının nerede yaşadığını sormak her halde daha yerinde olacaktır. Irak'ta "hegemon sistem ile karşıtı arasındaki geniş konsensüsün" ne olduğu açık değil mi? Bu insan hakları ve demokrasi Irak'ın küstahça işgal edilmesinden başka bir şey değildir. Sahi Filistin için ne oluyor bu insan hakları ve demokrasi? Ya parçalanmış, varlığı ve hakları inkar edilen Kürt halkı için! Evet Kürt halkı için sömürgeci "hegemon sistem ile" "insan hakları,

demokrasi ve ekolojik konularda geniş konsensüs oluşması” gerçekten nasıl bir şey oluyor. Evi köyü yakılıp yıkılan, göçertilen Kürt köylüsü ile sömürgeci faşist rejim “arasında insan hakları, demokrasi” konularında siz hangi konsensüsten söz ediyorsunuz? Siz nerede yaşıyorsunuz ve Kürt halkını kandırmak için bu cüreti nereden alıyorsunuz?

Bütün ulusalcı ve halkçı teoriler, ulusu ya da halkı birleştirmek adına muhakkak sınıflar arasındaki çelişkileri örtmeyi ve sınıflar arasında işbirliğini vaaz ettikleri içindir ki, oportünisttirler. Görüldüğü gibi, KONGRA-GEL programı tam bir oportünist seralıktır. İşte birkaç örnek daha:

“Dar sınıf ve ulus çıkarlarını formüle eden programlar ve buna göre biçimlenmiş örgüt yapılanmalarıyla kapsamlı demokratik çözümler üretilemez.”

“Küresel sistem bunalımına karşı, küresel bir demokratik-ekolojik hareket insanlık için gittikçe aciliyet kazanmaktadır. Mücadele biçimleri olarak klasik sol dönemde olduğu gibi devletle çarpışmamak kadar, devlete koşmamakta ilkesel bir değere sahiptir. Ne devletle çarpışarak, hatta onu yıkararak ne de devletle sorunlar çözümlenir. Tersine ne kadar devlet o kadar sorun, yine ne kadar az devlet, o kadar çok çözüm formülü daha gerçekçidir. Devletten uzak durmak, gerekiyorsa demokratik-ekolojik toplum çalışmalarında sınırlı bir uzlaşmadan öteye gitmemek büyük önem taşır. Yeni demokratik-ekolojik arayış, kesin sınıf, ulus, devlet kategorilerinden hareket etmez. Umudunu salt geleceğe taşımaz, kuru bir geçmiş inancına da dayanmaz.

“Demokratik-ekolojik toplum çözümü, kapitalizmin hegemonik sisteminin dışında, onun devlet yönetimini esas almadan, sınıfa karşı sınıf, zora karşı benzer zor, aynı dilden cevap verme vb. tuzak kavramlara düşmeden geliştirilebilir. Özgürlük, amaçlar kadar, araçların da temiz olmasını gerektirir.”

Her Şey Kürt Burjuvazisi İçin

KONGRA-GEL ile ulusal hareket içerisinde mevzilerini güçlendiren Kürt burjuvazisi ekonomik sınıf taleplerini KONGRA-GEL programına kaydetmeyi de ihmal etmiyor.

“Demokratik Uygarlığın Gelişim Esasları

“a) Demokratik uygarlık sistemi, bilimsel teknik gelişme ve bilimsel düşünceye dayanmakta, bilgi toplumunu esas almaktadır.

“İdeolojik alanda bilimsel olmayan tekçi ve şiddet içeren düşünce yapısını reddeder. Aydınlanmayı önleyen dini dogmaları, milliyetçiliği, şovenizmi ve reel sosyalist düşünce kalıplarını aşmayı şart kılar.

“Demokratik uygarlık, bilime, bilimsel düşünce ve felsefeye dayanan demokratik sosyalizmin kılavuzluğunda gerçekleşecektir.

“b) Ekonomik politika, ulusal ve küresel ekonominin uyumu temelinde özel teşebbüsçülüğü ve üretici sermayeyi teşvik eden ve gerektiği kadar kamusal mülkiyetin yer aldığı, tekellerin hakimiyetini yasalarla önleyen, sosyal adaleti her alanda gerçekleştiren, yoksulluğa ve açlığa karşı üretimde verimliliği ve adil paylaşımı sağlayan bir yapıda olacaktır.”

Böylece “demokratik sosyalizmin” ne me-nem bir şey olduğu daha bir açıklık kazanıyor. Kapitalizm de sosyalizm de olmayan bu “uygarlık” en fazlasından yenilen, iradesi kırılan küçük burjuvazinin kendini kandırıp avuttuğu bir pembe hayaldir. Sözde demokratik uygarlık tabii ki, kapitalist burjuva düzenden başka bir şey değildir. Öncelikle, “ulusal ve küresel ekonominin uyumu temelinde” diyerek kurulu emperyalist dünya düzenini kabullendiğini, onayladığını ilan ediyor. Aslında tabii ki, burada yeni bir şey yoktur. Bilindiği gibi, İmralı’dan beri de böyledir bu. Burada, “küresel ekonomi” ile “uyum”un güncel anlamının özelleştirme ve bir bütün olarak neoliberal politikaların kabulü olduğunu vurgulamalıyız. Demek ki, “küresel ekonomi” ile “uyum” Kürt burjuvazisinin uluslararası sermayeye elini uzatmasından başka bir anlama gelmez.

“Küresel ekonomi” ile ilişkileri tanımlayan program, hemen “özel teşebbüsçülüğü ve üretici sermayeyi teşvik ede”ceğini kaydederek Kürt burjuvazisinin diğer temel talebini formüle ediyor.

“Özel teşebbüsçülüğü ve üretici sermayeyi teşvik ede”ceğini açıklayarak Kürt burjuvazisinin sınıfsal talepleri ve gelişimine ilişkin hassasiyetini en yüksek düzeyde gösteren, keza hem bunun ile ve hem de kurulu emperyalist dünya düzenini onayladığını açıklayarak emperyalist ve sömürgeci burjuvazilerin yüreğine su serpen,

dahası güvence veren KONGRA-GEL, Kürt işçi sınıfı ve emekçileri, kır ve kent yoksulları, topraksız ve az topraklı köylüler, işsizler için ne talep ediyor?

Kürt burjuvazisi artık açıkça kendi sınıf talepleriyle ulusal hareketin başına geçmeye, önderliğini ele geçirmeye çalışıyor. Ulusal demokratik mücadeleye kendi sınıfsal gelişiminin gereklerinin perspektifini egemen kılmak istiyor.

Kürdistan işçi sınıfı ve emekçileri, topraksız ve az topraklı köylüler, işsizler, kır ve kent yoksulları Kürdistan'ın bütün sömürülenleri tıpkı Kürt burjuvazisinin yaptığı gibi kendi sınıf taleplerini yükseltmeli ve ulusal sorunun emekçi çözümü için Kürt burjuvazisinden bağımsızlaşma yoluna girmelidir.

Gerillanın Siyasi Ağırlığı Fazla Geliyor

Ulusal harekette iktidar düşüncesi ve hedefinin tasfiyesine paralel olarak, parti düşüncesi ve örgütlenmesi düşüşe geçiyor. "Kongre"ler, partinin ve parti düşüncesinin, keza merkezîyetçiliğin tasfiyesi hamleleri olurken, sınıfsal içeriği alabildiğine boşaltılarak olabildiğince idealize edilmiş demokrasi söylemi gitgide her şey haline geliyor. Gerillanın hareket içerisindeki siyasi ağırlığı inişe geçiyor. KONGRA-GEL Genel Başkanı "Kongremizde görev yapanlar arasında eskiden askeri görev yapanlar vardı. Fakat askeri görevleri bıraktılar. Biz KADEK'in devamı değiliz. Açık söylüyoruz. Sivil oluşumuz" diyerek, sanki askeri örgütlenme ve gerilla meşru değilmiş gibi bir tavır takınabiliyor. Fakat önde gelen komutanların bir kısmının gerilladaki görevlerinden ayrılmasının öncelikli anlamı gerillanın zayıflatılmasından başka bir şey olabilir mi?

Genel Başkanı Zübeyir Aydar, KONGRA-GEL'in kuruluşunun hemen ardından kendisine sorulan "ABD KADEK'i silahsızlandırma sözü verdi. Bugün KADEK yok. Fakat KONGRA-GEL iradesine siyasal olarak bağlı bulunan meşru savunma birlikleri var. Bunların silahsızlandırılması gündeme gelse, silahlı ABD'ye teslim eder misiniz?" sorusunu bakın nasıl yanıtlıyor:

"Biz silahsız olarak siyaset yapmak istiyoruz. Türkiye'nin atacağı adımlarla silahsızlanmanın önünü açmasını istiyoruz. Kongre üyesi PÇDK Irak'ta faaliyet yürütüyor. Silahsız bir örgüttür. Saddam gidince silahları bıraktı. Diğer parçalarda da Kürtlerin siyaset yapmasının önü açılır, demokratik adımlar atılırsa, silahsızlanmanın önü açılır. Biz silahları kalmamasını istiyoruz. Kongremiz silahlı bir hareket değil, siyasal bir kongredir."

Emperyalistler ve sömürgeciler için en büyük sorunun gerilla olduğundan kuşku yoktur. Gerilla, yenilgiye uğrayan ulusal devrimin en önemli kazanımlarından birisi olduğu gibi, aynı zamanda diğer kazanımların güvencesi olmak gibi bir pozisyona da sahiptir. En başta sömürgeciler, ama aynı zamanda emperyalistler de ne yapıp edip gerillayı tasfiye etmek istiyorlar. Gerilla üzerine açık gizli bir dizi hesapların yapıldığı biliniyor. PKK, uluslararası komplodan önce de, belli taleplerin yerine getirilmesi durumunda gerillayı silahsızlandırmaya hazır olduğunu açıklamıştı. Devrimin yenilgisinden sonra PKK bunu daha vurgulu hale getirdi. Bu bakımdan süreci zorlayıcı adımlar atmaya çalışmasına karşın, gerilla konusunda fiilen kararlı bir tavır takınmayı da başardı. Oysa KONGRA-GEL ile gelinen yerde komuta düzeyinde gerillayı zayıflatacak adımların atılması dikkat çekicidir.

Kızıl Elma İttifakı: Hangi Gericiliğin Birliği

İşçi Partisi-MHP-ADD'nin; 2003 Şubatı'nda Kıbrıs'ta "Denktaş'la Omuz Omuz" mitinginden sonra, Eylül ayında ortak düzenledikleri "Kerkük Türktür" Taksim mitingi de fiyaskoyla sonuçlandı.

Bu şovenist birliğin, kitle eyleminde güçsüz kalması, dayandığı politikaların -burjuvazi açısından gerileyen politikalar olmalarına rağmen etkisiz ve mücadele açısından ihmal edilebilir olduğunu göstermez. Çünkü, sahipleri gerici faşist bir kitle hareketi geliştirmekte zayıf kalsalar bile, gerçekte bu politikalar, Türk burjuvazisinin on yıllar boyunca benimsediği, işlediği ve geniş emekçi yığınları zehirlediği politiklardır.

Bu eğilim, güncelde de önemlidir. Çünkü özellikle Türk emekçilerinde oluşmakta ve hızlı gelişmekte olan ABD karşıtı antiemperyalist duygu ve öfkeyi devrimci kanala akıtmak bakımından da mücadele edilmesi gereken bir politik eğilimdir. Bu ittifak, ABD karşıtı öfkeyi arkalayarak egemen sınıfların özgün gerici çıkarları açısından daha statükocu olan kesime yedeklemeyi amaçlamakta, bu yolla hem dalgakıran rolü oynamakta hem de gericiliğe yeniden kitle temeli sağlamaya çalışmaktadır.

Esasen, Perinçek tarafından '90'ların ortalarına doğru teorisi yapılan ve pratikte de komünist ve devrimci gençlere fiziki ve fiili saldırılarla (Perinçek yetiştirmesi Türk Solu çetesi daha kanlı saldırılarla işe girişti) geliştirilmeye çalışılan bu çizgi, geçmiş Üç Dünyacı çizginin günümüze

uyarlanmış biçimiydi. Bu biçimiyle İP, önce ülkücü faşistlerin Yeni Hayat kliğiyle ittifakı ve işbirliğini savundu ve MHP'lilerle ittifak için geçmişteki katliamların mahkum edilmesini istedi. Bunun bir formalite olduğu belliydi. Bir süre sonra "aynılar aynı yerde toplanmaya" başladılar: İP-ADD-MHP...

Komünistlerin sistematik ideolojik mücadele yürüttüğü İP gericiliğiyle ırkçı MHP'nin ittifakı burjuva tekeli medya tarafından popüler hale getirilerek, yeniden politika sahnesinin ışıkları altına alındı.

İrkçisiyle Kemalistiyle Şovenizm Birleşince

Egemen sınıflar, özgün gerici çıkarları üzerine bölünmüş durumda ve bu giderek daha çok kriz etkeni haline geliyor.

Başını bazı generallerin çektiği ve burjuvazinin bazı kesimlerince de desteklenen bir grup; Kıbrıs sorununda ilhakçı, Kürt ulusal sorununda inkarcı, Güney Kürdistan'a askeri müdahaleci politikalarda ısrar ediyor. Bu nedenle AB'yle çeliştiği gibi, TÜSİAD'la da çelişmekte; ABD'nin Güney Kürdistan ve Kıbrıs sorunundaki politikalarıyla, tam çakışmamaktadır. Bu kesim esasen, Türk burjuvazisinin özgün yerel gerici çıkarlarının politikalarında ısrar ediyor, var olan statüyü revizyona tabi tutmadan sürdürmek istiyor. Dün 28 Şubat'ta TÜSİAD'la ittifak içindeyken bugün TÜSİAD'dan da farklı

bir rotada tutunmaya, gücünü korumaya hatta gelişmeye çalışmaktadır.

Bu kesime, muhalefete düşen MHP ve DSP gibi partiler daha keskince katıldıkları gibi, başından bu yana Mümtaz Soysal, Yekta Güngör Özden, Vural Savaş gibi sosyal demokrat, sağcı kemalistler, YÖK yöneticileri, bazı emekli generaller de katıldılar.

Ama kabul etmek gerekir ki bu kesime, “sol” argümanlarla “teori” hazırlamada, ideolojik ve politik silahlar hazırlamada, Perinçek ve Cumhuriyet gazetesi ön planda rol oynadılar, oynamaya da devam ediyorlar.

Hangi Politikalar?

Değişik nedenler ve güncel dönemeçlerden geçip gelerek, burjuvazinin ırkçısından, sağ ve “sol” kemalistine değin uzanan değişik kesimler, birleştiren ana politikalar ve nedenler şöyle sıralanabilir:

*Kürt ulusal hareketi, taviz verilmeksizin bastırılmak, KADEK/KONGRA-GEL’in yasallaştırılmasına izin verilmemeli, barış söylemi bile bölücülüktür, “tek dil, tek bayrak, tek millet” şiarı temel paradigmamızdır. Güney Kürdistan’ın (medyadaki söylemiyle Kuzey Irak) federe devlet olması, Türk burjuvazisinin devleti için casus belli (savaş ilanı nedeni)dir; izin verilemez, ordu Kuzey Irak’ı işgal etmelidir.

*Kıbrıs’ta, KKTC’den ve Türkiye’nin askeri gücünün varlığından vazgeçilemez.

*AB’ye girilecekse, bu politikalarla girilmeli.

*ABD’yle ittifak sürdürülmeli.

Bu gerici-faşist politikalar üzerine birleşen bu kesim, özellikle ordu kurmayının, ABD’yle giderek daha uyumlu hale gelmesi karşısında ve MHP’nin de muhalefette gelişme ihtiyacı koşullarında, İP-MHP ittifakına varacak denli yeniden kenetlenmeye, ağırlığını duyurmaya çalışıyor.

İP’in Üç Dünyacı İpi MHP’ye Götürüyor

Perinçek liderliğinde İP’i, egemen sınıfların emperyalizme bağımlı devletini savunmaya götüren esasen teorisi değilse de, onu bu sonuçlara götürmede, kuşkusuz teorisinin de önemli bir rolü var.

1980 öncesi, Perinçek, gerici Üç Dünya Teorisi (ÜDT) üzerine temellendirerek, dünya ve ülke-

de, emperyalizm ve yerli gericilikle sınıf işbirliği stratejisini ileri sürüyor ve halkı bununla zehirlemeye çalışıyordu.

’90’larm ortasında, ÜDT’ye benzer bir gerici teoriyi Kuzey-Güney teorisi biçiminde inşa etti. Bugün, Türk burjuvazisinin özgün çıkarlarını da formüle ederek sözde geliştirdiği bu pespaye gerici teori kısaca şöyledir:

*Dünyada temel çelişki Kuzey’in gelişmiş ülkeleriyle, Güney’in geri bırakılmış ülkeleri arasındadır.

*Baş çelişki ABD emperyalizmi ile Güney’in (devletleri ve egemen sınıfları dahil) ülkeleri arasındadır. Dünya tarihinin itici gücü, Güney’in devletlerinin ABD’ye karşı sözde mücadelesidir.

Bugün Güney ülkeleri artık “Ezilen Dünya”dır Perinçek’in teorisinde. Ve emperyalist küreselleşme birincil hedef olarak ulusal devletleri tasfiye etmeyi hedeflediğine göre, bu sözde milli devletleri korumak en antiemperyalist ve en devrimci görevdir.

“Dünya ölçeğindeki mücadele, günümüzde ABD emperyalizminin başım çektiği kuvvetler ile yok olma tehdidi altındaki millî devletler arasındadır”. “Millî devletlerin bağımsızlık mücadelesi, birinci önemdedir ve bugün dünya tarihinin en büyük itici gücüdür.” (Perinçek, Küreselleşme ve Güvenlik, Teori dergisi)

*“Güney’in devletleri içinde işçi sınıfının ve halkların devrimci ve ilerici mücadelelerini geliştirme çabası, süper NATO’nun yönlendirdiği provokatif mücadelelerdir.” “Çünkü ABD emperyalizmi, bazı dağınık ve başıbozuk güçleri ‘küreselleşmeye karşı küresel direniş’ gibi sloganlarla millî devletlere karşı kışkırtmakta ve piyon olarak kullanmaktadır.” (Perinçek, agy)

*Fransa ve Almanya’dan Çin ve Rusya’ya değin pek çok gelişmiş kapitalist ülke de, ABD’nin sömürgeci imparatorluk saldırısı karşısında savunma durumundadır. “Çin, Rusya, Fransa, Almanya, Japonya gibi gelişmiş ekonomiler üzerine kurulmuş devletler de, varlıklarını ABD emperyalizmine karşı savunma sorunuyla yüz yüze bulunmaktadır.” (Perinçek, agy)

Perinçek’in bu karşıdevrimci teorik kurgusuna göre, esasen bu devletlerle de ittifak içinde olmak gerekir; sözde milli devletlerin mücadelesi

ve bu ittifak yoluyla ABD, sözde yenilgiye uğratılacaktır.

Ancak, Perinçek, Türk burjuvazisinin sözde milli devletinin çıkarını özel olarak gözettiği için, Fransa ve Almanya'nın AB'sine girme sorununda, şiddetli muhalefete geçmekte, AB'nin Türk burjuvazisinin devletini tasfiye edeceğini ileri sürerek AB'ye girmeye karşı çıkmaktadır.

Ama Başta Çin gelmek üzere, Rusya, Hindistan ve diğer Asya ülkeleriyle Avrasya İttifakının kurulmasını, ABD'ye karşı güncel mücadele taktiği olarak vaaz etmektedir.

*Perinçek, gerici teorisine, her zaman olduğu gibi, Türk burjuvazisinin özgün gerici çıkarlarını savunma pervasızlığıyla, biçim vermekte, pratik politikaları bu çıkara göre oluşturmaktadır. Dünyada Çin revizyonist burjuvazisinin, Türkiye'de Türk burjuvazisinin çıkarlarını gütmek, Perinçek'in dün de bugün de gerici teorisindeki paradigmalarının, temelini oluşturuyor.

Buna göre, Perinçek'in gerici teorisi, genelkurmayın liderliğinde, MHP'den İP'e değin uzanan geniş bir burjuva yelpazenin birliğini kısıkanlıkla öne sürer. Ve bunu da sözde ABD'ye karşı mücadele adına yutturmaya çalışır.

*Bu gerici teori, Türk burjuvazisinin özgün gerici çıkarlarının milliyetçiliğini güden politikalarını, antiemperyalist söylemle soslayarak piyasaya sürüyor.

Böyle olduğu için komşu ülkeler burjuvazisine karşı da, Türk burjuvazisinin sömürgeci boyunduruğundaki Kürt ulusuna karşı da, ulusal azınlıklara karşı da, şovenist milliyetçiliği kışkırtmakta, Türk halkını ve aydınları, burjuvazinin en şoven kesimleri arkasına bağlamaya, şovenist gerici bir kitle hareketi yaratmaya çalışıyor.

Bugünün koşullarında burjuvazinin özgün gerici çıkarlarının savunusunu formüle ettiği söz konusu başlıca politikalar şunlardır:

-“Kıbrıs sorununda Denктаş'ı desteklemek, emperyalizme karşı durmaktır”. “Kıbrıs'ı veren Türkiye'yi de verir”. İP'in günceldeki başlıca politikalarından biri budur. Kıbrıs'ın işgalini, işgalden öte ilhakını savunmak, 12 Eylül öncesi karşıdevrimciliği döneminde bile Perinçek'in yapmadığı bir işti.

-Kürt ulusal mücadelesi, taviz verilmeden bastırılmak, Güney Kürdistan'da (Kuzey Irak'ta) federasyon oluşturulması casus belli sayılmalı, ordu Güney Kürdistan'a müdahale etmelidir. Kürt sorununda reform ancak ondan sonra düşünülmelidir. Aksi bir durum, Türk burjuvazisinin devletinin zayıflatılması demektir. Bu nedenle barış talepli mücadele dahi Sevr'in yeniden hortlatılmasıdır. Zaten günümüzde ulusal kurtuluş hareketlerinin ilericiliği miadını doldurmuş, emperyalizmin (ABD ve AB'nin) milli devletleri tasfiye etmesinin araçlarına dönüşmüştür. Ama Türk burjuvazisinin ve yeni sömürge burjuva devletlerin milliyetçiliği, ilericidir, antiemperyalisttir. “Burjuva demokratik devrimlerin yol açtığı ekonomik gelişme ve özgürlük, hele bugün ancak millî devletlerle olur” (Perinçek, agy).

-AB'ye girmek, milli devleti tasfiye etmeye başlamaktır. Türkiye, Çin'in ve Rusya'nın başını çektiği Avrasya ittifakı içinde yer almalıdır. AB'yle dostça ilişkiler içinde ittifaka gitmelidir.

-Ordu devrimcidir, ordu liderliğinde milli hükümet kurulmalıdır.

Bu politikalar, açık ki Türk burjuvazisinin özgün gerici çıkarlarının politikalarıdır. Kıbrıs sorununda elbette AB'yle, Güney Kürdistan sorununda ABD'yle çelişmektedir. Bu çelişki nedeniyle ne antiemperyalisttir, hatta ne de ABD karşıtıdır. Örneğin, Endonezya gericiliği Doğu Timor'u ilhak etmek amacını taşıdığı için Batı emperyalist devletleriyle, hatta son zamanlarda ABD'yle çelişti. Ama bu çelişme ne onu antiemperyalist yaptı ve ne de Doğu Timor'u ilhak etme politikası gerici olmaktan çıktı. Ya da Malezya işbirlikçi tekeli burjuvazisinin lideri Mahatir Muhammet, '97 ekonomik krizden sonra, IMF'nin öngördüğünden farklı politikalar izlediği için, emperyalizmin işbirlikçisi olmandan çıktı.

Öte yandan, emperyalist küreselleşme ve kapitalist emperyalist ekonominin krizi, devletin ekonomiden uzaklaştırılmasını, mali sermayenin akışı önündeki yasal engellerin kaldırılmasını, yanı sıra, bölgesel emperyalist bloklaşma, yenisömürge devletleri, belirli emperyalistlerin dünya hegemonyası mücadelesinin yedeği haline getiriyor. Ancak bunlar yenisömürge devletleri tasfiye etmek anlamına asla gelmediği gibi, ABD emperyalizmi ve diğer emperyalist güçler, kapitalist emperyalist sistemi sürdürmenin siya-

si-askeri aracı olarak yenisömürge devletleri güçlendirmeye önem veriyorlar. Ekonomik faaliyetten arındırılmış, silah ve vuruş gücü yüksek, hatta profesyonel orduya geçecek askeri-polis devletleri olarak yeniden yapılandırılmalarını öngörüyorlar.

Devletin asıl işlevi, emperyalist ve işbirlikçi burjuvazilerin egemenliğinin, siyasi-askeri aracı olmak değil mi?

ABD, dünya hegemonyasını pekiştirirken, hegemonya boşluğundaki devletleri eğer kendi egemenliğine engel oluyorsa yıkıyor, kendi işbirlikçisi devletlerini ise kendisine daha bağımlı kılıyor; ama onları yıkmak bir yana güçlendiriyor. Perinçek, işbirlikçi Türk ve diğer burjuva devletlerin, ABD'ye bağımlı tarzda siyasi ve askeri bakımdan güçlendirildikleri gerçeğini gizlemek için, Irak, Yugoslavya ve süreçte Kuzey Kore, Küba gibi, ABD işbirlikçisi olmayan devletlerle bilinçli tarzda karıştırarak, onları da ABD'nin savaş hedefi içinde gösteriyor. Böylece, emperyalizm işbirlikçisi devletleri korumanın ulusal ve antiemperyalist olduğu yalanını yayarak halkların bilincini bulandırmaya, devrimler yerine bu devletleri savunmak bilincini halklara, ama özellikle halklarımıza ve aydınlara yaymaya çalışıyor. Bu strateji, milliyetçi işbirliği olmasının yanı sıra, Perinçek'i, anti-ABD'cilik adına ABD işbirlikçisi devleti savunmaya götürüyor. Özgün gerici çıkarları savunan güçlerle, bunlar içinde en ABD'ci olan, ama ırkçı milliyetçi ideolojiyle ortaya çıkan MHP'yle ittifaka götürüyor.

Özgün gerici politikalarda ısrar eden bütün burjuva kesimler ve onların siyasi askeri temsilcileri dün olduğu gibi bugün de ABD'cidirler. Perinçek'in bir kısım generalleri mi ABD'ci değil? İknaya çalıştığı Büyükanıt mı ABD'ci değil? MHP mi ABD'ci değil? Denktaş mı ABD'ci değil? Açık ki hepsi de ABD'ci. General Tuncer Kılıç, Türkiye'nin Rusya ve İran'la ittifak araması gerektiğini söylediği konuşmasında AB'ye çatarken, ABD'yle ittifakı gözetmekte ısrar ediyordu, bunda şaşılacak bir şey de yok.

Evet Perinçek ve İP'i, generaller ve MHP'yle birleştiren etkenlerden biri elbette gerici teorisi-dir. Ama, bundan daha da önemli diğer bir etken kemalist burjuva aydınların milliyetçi çizgisinin, "kendi" burjuvazisinin çıkarlarına kölece bağlılığı ve boyun eğişidir. Olağan koşullarda, anti-faşist, antiemperyalist yönde kısmi, sınırlı da

olsa ilerici rol oynayan bu aydınlar, olağanüstü koşullarda, şoven milliyetçiliğin ideolojik baskısı altında ve kendilerinin de sahiplendiği kemalistlerin mirası devleti koruma güdüsüyle, karşıdevrimci roller oynamaktadırlar. Son 15 yıllık Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında, bu rol sürekli ve kalıcı hale geldiği gibi, Perinçek (zaten 12 Eylül öncesinden karşıdevrimci bir çizgideydi) başta gelmek üzere, bu tür aydınların reformcu özellikleri de tamamen silinip gitti. Sosyal demokrasi faşizmle işbirliğine kayarken, kemalist ve modernist aydınlar ise, bir bölümü güncel dünya koşullarında emperyalist burjuvazilerin güçlülüğü karşısında secdeye vararak emperyalizm yanlılığında karar kıldılar. Din değiştirenin efendisine yaranmak için fanatikleşmesi benzerini bunlar da gösterdi, emperyalist ideologlardan daha çok emperyalizm yanlısı kesildiler. Bunlar faşist, gerici, burjuva demokrasisi yanlısı bütün eğilimleriyle (ABD'ci ve AB'ci) özellikle ABD'ci oldular. ABD'den daha çok ABD'ci kesildiler. Diğer bölümü, aralarındaki nüanslar bir yana, Türk burjuvazisinin özgün gerici çıkarlarını savunan kanatla sıkı ve kıskançça bir birliğe girdiler. Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında, saldırgan bir milliyetçilikle, bölücülük korkuluğunu sürekli sallayan bir tarzda, kirli savaşı desteklediler, faşizmle işbirliği yaptılar. Bugün de yapmaya devam ediyorlar. Perinçek bu kesimin ideologlarından başta gelenidir ve sosyalizm sosunu kullanmayı bir yana bırakmayan en arsızıdır.

Boynuz Kulağı Geçince

Perinçek'in bu süreçte yetiştirip, devrimci ve komünist gençlere saldırttığı "Öncü Gençlik" liderleri, Perinçek grubunun dar kalışını aşmaya çalışarak ve Marksizm biçiminde ısrar etmenin, bu milliyetçi şoven eğilim için gereksiz görerek Kemalist milliyetçi çizgiyle ortaya çıktılar: Türk Solu, İeri ve ADKF etrafında toplanan bu gerici milliyetçi gençleri, Perinçek MİT ajanı ilan etmekten bile geri durmadı. Onun için grup çıkarı çok önemliydi, kendi liderliğinden çıkarları ajan ilan etmekten çekinmez. Oysa teorisini yaptığı gerici Kemalist milliyetçiliğin kaçınılmaz kıldığı bir gelişmeydi bu. Burjuvazinin özgün gerici çıkarlarının politikalarını, antiemperyalist göstererek, gerici bir kitle hareketi örgütlüyor ve komünist ve devrimci gençlere faşist fiziki saldırılar düzenliyorlar. Perinçek'in çömezlerini komünist gençlere saldırtması, ko-

münist ve devrimci kadroları imha etmesiyle, yetiştirmesi Gökçe Fırat'ın çetesini üniversitelerde devrimci gençlere saldırtması arasında hiçbir fark yoktur. İP ve Kemalist gerici çete, MHP ve generallerle işbirliğini derinleştirdikçe (hatta birbirleriyle bu işbirliği üzerine rekabete girdikçe) devrimcilere daha çok saldırıyorlar.

Bu Kemalist-gerici Türk Solu çetesi, milliyetçi politikaları daha çıplak formüle ediyor ve yine sosyalizm sosuna batırarak piyasaya sürüyor.

Türk Solu çetesinin daimi yazarlarından E. Yurdakul, milliyetçiliği koşulsuz ve bütün sonuçlarıyla savunmak gerektiğini tam bir pervasızlıkla açıklıyor:

“Asil kanımızdan başka kaybedecek bir şeyimiz yok.

“İşte bu noktada yüksek Türk kültür ve uygarlığından başka bir şeyde dayanak aramayan Türk milliyetçiliğinin bulandırılmadan uygulanması gerekiyor. Elbette tam bağımsızlık politikası bu milliyetçiliğin temelidir; fakat, milliyetçilik tam bağımsızlık anlayışını da içine alan geniş bir çerçevedir. Tam bağımsızlık kalsın milliyetçilik gitsin demek olmaz.

(...)

Atatürk'ün “asil kan” uyarısı dikkate alınmalı, küçümsenmemelidir. Türk milliyetçiliği, ulusal sol programın olmazsa olmaz koşuludur.” (Ulusal Sol'un Programı Altı Oktur, İeri dergisi)

Milliyetçiliği bütünlüklü olarak savunan bu çete, bunun doğal bir parçası olarak da Türkiye'de yaşayan herkesi Türk ulusu içinde kaynaştırma ve hiçbir ulusal topluluğa izin vermemek ırkçılığına değin ilerliyor. Belki de Kürt ulusal kuruluş mücadelesi karşısında, şovenizme sarıldıkça, ırkçılık uçurumuna değin kaçınılmaz olarak ilerledi. Ki esasen olan da budur. İrkçılığı kendi cümlelerinden okuyalım:

“Bölücülük konusunda, demokrasi doğru tanımlama değildir. Türkiye Cumhuriyeti bölünmez bütündür. Türk milletinden ayrı etnik nüfus kabul edilemez, (abç) bunlara ayrıcalık verilemez. PKK ve teröristbaşı konusunda, ‘kafaların kopma ihtimali’ göze alınmalıdır.” (E.Yurdakul, agy)

Kürt ulusu ve Laz, Çerkez, Gürcü, Arap vb. ulusal toplulukların hiçbirinin varlığı, bu çetenin milliyetçi gözlüğüyle kabullenilemiyor, tümü Türk ulusunun içinde zor yoluyla asimile edil-

meye çalışılıyor. Yalnızca bu konuda değil, Apo'nun idamı konusunda da MHP'yle yarışılıyor.

Irak'a asker gönderme sorununda, ABD tetikçiliğini lafta da olsa reddeden bu çete, Güney Kürdistan'ın işgalini ve son Türkmen-Kürt provokatif çatışmasında ordunun Türkmenleri korumaya gönderilmesini savunmuş, bu konuda da MHP'yle yarışmaktan geri durmamıştır. Atatürk milliyetçiliğinin, büyüyen Türk burjuvazisinin varlığı ve ABD işbirlikçiliği koşullarında, Enverist yayılmacı milliyetçiliğe, varmasından daha doğal ne olabilir.

Bu çete Kıbrıs sorununda da, diğer özgün gerici ciliklerde de MHP'yle yarışacak denli gerici faşizan bir milliyetçiliğe batmıştır. Ve işin tuhaf tarafı yine de sol lafızlarını kullanmaktan, hatta Gökçe Fırat gibi çete reisi, devrimci ve komünist hareketi Marksizm'le alakasızlıkla suçlamaktan geri durmamaktadır. Fakat Türk Solu çetesinin, şoven milliyetçiliğin diğer akımlarından farksız olduğunu kendi ideologlarının dilinden vermek daha aydınlatıcı olacak:

“Bu milliyetçi uyanış solcu, Atatürkçü, Türkçü ayrımının da nasıl emperyalistler tarafından yapay olarak üretildiğini ortaya koymuştur. Çünkü sayılan bu üç akım da aynı kaynaktan çıkmıştır. Türkiye'de solculuk milliyetçiliktir, Atatürkçülüktür. Şimdi hepsi aynı çizgi içinde birleşmektedir.” (Güneş Ayas, Atatürk'ten Bu Yana Komprador Sol-Ulusal Sol Mücadelesi, Heri dergisi)

Böylece, Perinçek karşıdevrimciliğinin yetiştirdiği Türk Solu çetesi, milliyetçi gerici cilikte Perinçek'i geride bıraktı, boynuz kulağı geçti. Bunun doğal sonucu olarak, devrimci ve komünist gençlere saldırıda da, Perinçek'i geride bıraktı. Ama bu çetenin günahlarının babası elbette karşıdevrimci Perinçek'tir.

Sonuç Yerine

Şimdilik söylenmesi gereken şudur: Kürt ulusal kuruluş mücadelesi karşısında, şoven bir milliyetçiliğe batan, işçi sınıfı ve halkların devrim mücadelelerinin gerilediği '90'lı yılların dünya koşullarında, dayanacak güç olarak “milli devlet”e ve orduya, diğer bir ifadeyle burjuvazinin kuramlarına daha çok bağlanan, Kemalist sol aydınlar ve Perinçek, Türk burjuvazisinin özgün gerici çıkarlarının politikalarına daha çok sarıl-

mışlar, karşıdevrimin gericiliğine daha çok batmışlardır. Bunun kaçınılmaz sonucu olarak, bu politikaların başından beri en iyi temsilcisi olan MHP'yle çok yakınlaşmışlardır. Doğal olarak da stratejik bir ittifak ve birliğe gidiyorlar. Türk Solu etesinden Güneş Ayas'ın deyimiyle, Türk milleti aslına dönüyor, solcusu, Kemalist ve türküsü, esasen yapay olan ayrımı ortadan kaldırarak birleşiyor. Sınıfsız bir ktle olarak kızıl elma birliği içinde birleşiyor! Ama elbette bu koalisyonun asıl hegemonik güçleri, örneğin generaller, MHP ve DSP yöneticileri, gerçekte ABD emperyalizmine bağımlıdırlar. Nitekim bunlar iktidarda oldukları geçmiş dönemde ABD politikalarını pervasızca uygulamışlardır. ABD'ye kpeksi bir sadakatle bağlı kesimle aralarında bazı farklar vardır. Bugünün emperyalist dünyasının koşullarında, bu farklar ABD'ye bağımlılıkta görece farklılıktan öte bir Şey yaratmıyor.

Türk ve Kürt ulusundan, bütün ulusal topluluklardan işçi sınıfının komünist öncüsü, proleter enternasyonalizmi temeli üzerinde Türk proletaryası ve emekçilerini eğitecek, sosyalizm için

mücadeleye hazırlayacaktır.

Aynı bakış açısıyla proletaryanın antiemperyalist demokratik devrime önderlik etmesine öncülük edecektir. ABD emperyalizmine ve emperyalist köleliğe karşı, burjuvazinin tüm kesimlerinden bağımsız, işçi emekçi hareketini geliştirme çizgisini kararlılıkla izleyecek, işbirlikçi tekelci burjuvazinin faşist diktatörlüğünü yıkacak ve kesintisiz biçimde sosyalizme ilerleyecek, devrimi rgtleyecektir. Bugün Türk halkı ve emekilerinde gelişen ABD ve emperyalizme karşı öfkeyi, emekçi yurtseverliği yönünde geliştirecek, Türk halkının ilerici değerlerini sahiplenecektir. Bu çizgiyle burjuva milliyetçi çizgi arasında antagonist bir karşıtlık vardır.

Kürt ulusunun özgürlüğünü ve ulusal toplulukların hak eşitliği temelinde ulusal haklarını gerçekleştirecektir. Işçi sınıfının ve halkların kurtuluşunun tek yolu, devrim ve sosyalizmin yoludur. Bu, aynı zamanda, dünya işçi sınıfı ve halklarının dünya proletarya diktatörlüğü için mücadelesinin Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki görevidir. Milliyetçilik, yalnızca, işçi ve emekçilerin kendi ulusundan burjuvaziye kleliğidir.

AKP'nin Eğitim Politikaları Bir Toplumsal Karanlık Projesi

Ezilenlerin sömürgeci faşist rejimden hızlı bir kopuş yaşamakta olduğu koşullarda “değişim” argümanını yükselten AKP, 3 Kasım genel seçimlerinden Türk burjuva parlamentosundaki koltukların neredeyse 2/3'lük çoğunluğunu elde ederek çıktı. AKP'nin Kasımpaşalısı, “İşsizliğe, yoksulluğa ve yolsuzluğa son vereceğiz” diyor, halkın temsilcisi olduklarını savunuyordu.

“Acil Eylem Planı”ndan başlayarak AKP'nin önceliği, hükümet politikaları ve uygulamalarıyla ABD emperyalizmine ve işbirlikçi sermaye oligarşisine güven vermeye girişmek oldu. Kasımpaşalı'nın kabadayılığı ABD'li emperyalist efendilerine ve generallere değil; ezilenlere, halka karşıydı.

Sermayenin ve özelleştirmenin en kararlı savunucusu olmakla övünen AKP Hükümeti (58. Hükümet), Abdullah Gül başbakanlığında, emekçilere yoksulluk ve sefaleti dayatan faiz ve savaş bütçesini hazırlamakla işe başladı. Recep Tayyip Erdoğan başkanlığındaki 59. Hükümet de aynı politikaları sürdürecekti.

Yabancı sermayenin Türkiye ve Kuzey Kürdistan'ı talanı önündeki engelleri temizlemeyi amaçlayan Doğrudan Yabancı Yatırım Yasası çıkarıldı; emekçilerin “Zorunlu Tasarruf Fonu”nda biriken alacaklarına el koymak için türlü oyunlar çevrildi. IMF uşaklığında sınır tanımayan AKP Hükümeti, 4857 sayılı kölelik yasasını burjuva parlamentodan geçirdi; işçi sınıfı ve

emekçilerin kazanılmış haklarını gasp etmeyi hedefleyen Kamu Yönetimi, Personel Rejimi ve Yerel Yönetimler yasaları ise gündemde. İşçilere ve emekçi memurlara sefalet ücretini reva gören AKP'nin lideri; oğlu Bilal'in düğünü için ise trilyonları harcamaktan çekinmedi.

Abdullah Öcalan'ın tecrit edilmesine, HA-DEP'in kapatılmasına, DEHAP'ın oylarının iptal edilerek kapatma kısı kacına alınmasına ortak olan AKP Hükümeti; “Pişmanlık Yasası” ile de Kürt ulusu üzerindeki sömürgeci boyunduruk zincirine sıkıca sarıldı. KADEK'in teslim alınması amacıyla ABD ile süren pazarlıkların kirli yürütücüsü rolüne soyundu. “Kürt sorunu var diye düşünmezsen sorun yok olur” şeklindeki sözlerle, Recep Tayyip Erdoğan'ın ağzından alçakça bir şovenizm zehri saçılıyordu.

AB'ye uyum paketlerinin yenilerini yasalaştırarak demokrasi ve insan hakları havarisi kesilen AKP'nin siciline yazılanlar ise gözaltında işkence ve tecavüzün sürmesi, ezilenlerin eylemlerine polis azgınca saldırmaya devam etmesi, insanca bir yaşam isteyen emekçi memurların terörist ilan edilmesi, Ali Suat Ertosun gibi faşist katillerin 19 Aralık 2000 zindan katliamında oynadığı rolden dolayı “Devlet Üstün Hizmet Madalyası” ile ödüllendirilmesiydi.

AKP Hükümeti hava sahasını, üsleri ve limanları işgal ordularına açarak kaderini ABD'nin emperyalist barbarlığına bağladı. Wolfowitz'in

azarlamasıyla ve Süleymaniye’de kafalara geçirilen çuvalarla iyice hizaya geldi. Halklarımızın büyük tepkisine rağmen Irak’a asker sevkiyatı tezkeresini burjuva parlamentodan geçirerek emekçi çocuklarının kanını 8.5 milyar dolara ABD’ye sattı. Fakat halkların emperyalist işgale karşı büyüyen direnişi, 1 Mart’ta uğradığı yenilginin rövanşını almaya yönelen AKP’nin bu tezkeresini de yırtıp attı.

AKP’nin, hükümet macerasında bir yıllık süreye sığdırdığı belli başlı icraatları işte bunlar! Şimdi AKP’nin eğitim alanındaki politikalarına ve uygulamalarına yakından bakalım.

Neoliberal Eğitim Politikaları Ve AKP

AKP Programı’nda, Seçim Beyannamesi’nde, 58. ve 59. Hükümetlerin programlarında şunlar belirtiliyor:

“Partimiz aşağıdaki temel ilkeleri benimser;

*Tüm kurum ve kurallarıyla işleyen piyasa ekonomisinden yanadır.

*Devletin ilke olarak her türlü ekonomik faaliyetin dışında olması gerektiğini benimser.

* Özelleştirmeyi daha rasyonel bir ekonomik yapının oluşması için önemli bir araç olarak görür.

*Uluslararası bilgi birikimi ve tecrübenin transferinde önemli rol oynayan yabancı sermayenin, Türk ekonomisinin gelişmesine katkıda bulunacağına inanır.

*Avrupa Birliği, Dünya Bankası, IMF ve diğer uluslararası kuruluşlar ile olan ilişkilerimizin, ekonomimizin ihtiyaçları ve ulusal çıkarlarımız doğrultusunda sürdürülmesi gerektiğine inanır.”

“Partimize göre eğitim her alandaki kalkınmanın en önemli unsurudur. Beşeri sermayeyi etkin kullanmayan toplumlar, rekabet şanslarını kaybetmeye mahkumdur.”

“Dünyadaki yönetim anlayışında meydana gelen değişime paralel olarak, eğitim politikalarının belirlenmesinde ve hizmet sunumunda yerel idareler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının inisiyatif ve katılımları sağlanacak; eğitimde yönetişimci, demokratik bir anlayış sergilenecektir.”

“Eğitimin her alanında özel teşebbüs desteklenecek ve özel teşebbüsün eğitimdeki payı artırılacaktır.”

AKP’nin sözleri, neoliberal eğitim politikalarının karakteristik çizgilerini taşıyor. Ve bütün kapitalist dünyada, bu politikaların burjuva hükümetler eliyle uygulanışı son yıllarda büyük bir hız kazanıyor. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) bünyesinde imzalanan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS), eğitimde neoliberal politikaların uluslararası çerçevesini çizmektedir. 1995’de Türk burjuva devleti tarafından da yürürlüğe sokulan bu anlaşma telekom, posta ve tüm iletişim hizmetleri, inşaat, eğitim, enerji ve su iletim sistemleri, çevresel hizmetler, finansal ve mali hizmetler, sağlık ve sosyal hizmetler, turizm ve seyahat hizmetleri, kültürel ve sportif hizmetler, ulaşım hizmetleri ve diğer hizmet alanlarını kapsıyor. Kapitalist devletin faaliyet yürüttüğü tüm bu alanların “serbest piyasa şartlarına göre”, “rekabeti ve verimliliği artıracak şekilde” yeniden yapılandırılması ve özel sektöre devredilmesi amaçlanıyor. GATS, dolaşıma giren paranın 2 trilyon dolardan fazla olduğu “eğitim sektörü”nü bir “pazar” olarak tanımlıyor.

AKP, hükümet ettiği dönem boyunca, genel olarak siyasi islamcı politikasını, neoliberal politikayla kaynaştırarak uyguladı. Eğitim alanında atılan özelleştirme-ticarileştirme adımlarının da, tüm diğer unsurlar bir yana, islama ve tarikatçı vakıfların özel ilköğretim okulu, lise ve üniversitelerinin teşvik edilmesi, palazlandırılması gibi bir hedefi ve anlamı da var.

Dünya Bankası’nın bir uzmanı “Yüksek eğitimin özel faydasının sosyal faydasından fazla olduğunu ve bu anlamda bireysel olarak eğitim hizmetlerinden yararlananların bu faydaların maliyetine katlanmaları gerektiğini” söyleyerek neoliberal eğitim politikalarını özetliyor. İnsan “sermaye” olarak nitelendiriliyor ve eğitim de “insan sermayesine yapılan yatırım” olarak görülüyor. Eğitim hizmetinden yararlanarak nitelik kazanan kişinin bunun maliyetini de karşılaması gerektiği ileri sürülüyor. Eğitimin bütünüyle “piyasa ekonomisi”ne adapte edilmesi ve özelleştirilmesi amaçlanıyor. Neoliberalizmin ideologlarının “eğitim politikalarının belirlenmesi sürecinin daha katılımcı olması gerektiği ve bunun yönetişimle sağlanabileceği” savunusu, uluslararası mali sermayenin ve işbirlikçi burjuvazinin eğitim alanında dolaysız egemenliğini pekiştirmek için ortaya atılıyor. GATS’ta da tarif edilen yönetişim, aslında, devletin faal olduğu eğitimin

ve hizmetlerin hangi sermaye gruplarına satılacağı konusunda karar verme sürecine sermaye örgütlerini katmakta ifadesini buluyor.

İşbirlikçi teknelci sermayedarların örgütü TÜSİAD'ın eğitim politikalarını ortaya koyduğu raporlarında da; eğitim “yarı-kamusal hizmet” olarak tanımlanıyor ve “kişiye sağladığı bireysel faydanın karşılığının ödenmesi gerektiği” vurgulanarak paralı eğitim savunuluyor. Eğitimin “serbest piyasa ve uluslararası rekabet koşullarına göre düzenlenmesi”, eğitim alanında “özel teşebbüsün devlet tarafından desteklenmesi”, “eğitim kuramlarının sanayi sektörü ve sermaye ile işbirliği içinde olması” TÜSİAD'ın istekleri arasında.

Açıkça görülmektedir ki, AKP'nin eğitim politikaları, uluslararası finans tekellerinin ve TÜSİAD'ın seslendirdiği eğitimin neoliberal yapısal dönüşümünü ilke edinmektedir.

AKP'nin Yeni YÖK Yasa Tasarısı Ve Şirketleşen Üniversite

1994'te TÜSİAD tarafından yayınlanan Türkiye'de ve Dünyada Yüksek Öğretim, Bilim ve Teknoloji adlı raporda, üniversitenin “modern işletmecilik teknikleri ile yönetilen bir kurum” olması, “pazar ekonomisine” ve “arz ve talep koşullarına” uyması gerektiği belirtilmektedir. Paralı eğitimin daha demokratik olduğu savunularak; üniversitenin finansmanının “vergi mükellefleri, ebeveynler, öğrencilerin kendileri, mezunları istihdam eden işverenler, yardım ve bağışlar” tarafından sağlanması istenmektedir. TÜSİAD'a göre, üniversitelerin yönetiminde ise “mesleki kuruluşlar, araştırma kurumları, kültürel kuruluşlar ve öğrenci temsilcileriyle Milli Eğitim Bakanı'nca toplumda temayüz edilen kimseler arasından atanan üyeler” yer almalıdır.

TÜSİAD'ın görüşleri yükseköğrenimin neoliberal dönüşümünü içermektedir.

AKP Programı'nda ise şunlar söyleniyor:

“Üniversitelere yerel yönetimler, odalar ve işadamları ile şirket kurabilmeleri ve ortak projeler yapmaları fırsatı yaratılacak, yerel yönetimler ve özel sektörün üniversiteler ile ilişkilerinin geliştirilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılacaktır.”

“Üniversitelerimizin sanayi ile işbirliği içerisinde olmaları, pratik faydayı gözetken kurumlar haline gelmeleri sağlanacak...”

“Vakıf üniversiteleri desteklenecektir. Bu üniversitelere bütçeden yapılan maddi desteğin esasları yeniden belirlenecektir.”

58. Hükümet'in Milli Eğitim Bakanı Erkan Mumcu tarafından sunulan YEK (Yükseköğretim Eşgüdüm Kurulu) projesi, TÜSİAD'ın neoliberal görüşlerinin izini sürüyordu. 59. Hükümet'in Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik döneminde hazırlanan yeni YÖK Yasa Tasarısı da söz konusu görüşleri referans aldı.

Hedefi üniversitelerin şirketleştirilmesi olan yeni YÖK Yasa Tasarısı'nda, yükseköğrenim kuramlarının yükümlülükleri arasında “üniversitelerin mevcut kaynaklarının öğretim üyelerince rekabetçi bir anlayış, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda etkin ve verimli bir şekilde kullanılması” ifadesi dikkat çekiyor. Bu ifade ile üniversite yönetimini şirket işleyişinin esaslarına bütünüyle uyarlama yönündeki ilk adım atılmış oluyor.

Ardından finans ve sanayi sermayedarlarının, profesyonel şirket yöneticilerinin ve işletmecilerin üniversite yönetimine katılması tasarlanıyor. Bu yoldan kapitalist holdinglerin ve finans baronlarının üniversitenin idari ve mali politikaları ile akademik çalışmaları üzerinde dolaysız bir hakimiyet kurmalarına hizmet edecek organ ise “Üniversite Sosyal Konseyi.” Bu organın görevleri “üniversitelerin ülke sorunlarına ilişkin yapacakları bilimsel çalışma ve projelerin önceliklerinin belirlenmesi, ülkenin ihtiyaç duyduğu insan gücünün yetiştirilmesi, üniversiteler ile çeşitli sektörler arasında işbirliğinin sağlanması” ve “yatırımların plânlanması, üniversitelerce üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlandırılması, üniversite- sanayi ve sivil toplum ilişkisinin geliştirilmesi, öğrencilere yönelik sosyal ve kültürel etkinliklerin planlanması konularında tavsiye kararları alır” şeklinde tanımlanıyor. Bileşiminde ise “meslek odaları temsilcileri, sanayi ve ticaret odalarının başkanları veya temsilcileri, üniversiteye bağışta bulunanlar, üniversitenin mezunlar derneği başkanı, il genel meclisi ile il belediye meclislerinden üyeler ve en fazla vergi veren mükellefler” yer alıyor.

2003 yılında bütçeden yükseköğrenime 3 katrilyon 408 trilyon 608 milyar lira ayrıldı. Bu tutar, yüzde 2,32'lik oranla, son yedi yılda yükseköğrenime ayrılan en düşük pay oldu. AKP, bütçeden ayrılan payın her geçen yıl kısılarak yükseköğrenimin mali darboğaza itilmesi, devlet üni-

versitelerinin devlet bütçesinden giderek bağımsızlaştırılması ve kendi finansmanını sağlamaya zorlanması şeklindeki mali kriz siyasetinin sıkı bir uygulayıcısı olduğunu gösterdi. Bu kriz siyasetinin hedefi öğrencilerden alınan öğrenim ücretlerini katlayarak, holdinglere proje üretmek, sermaye yatırımları yaparak, hisse senedi alıp satarak kendi finansmanını sağlayan “girişimci üniversiteler” yaratmaktır. Yükseköğrenimi ticarileştirme, üniversiteleri şirketleştirme adımlarını hızlandırmaktır.

Devlet üniversitelerine mali kriz siyaseti uygulanırken, özel üniversitelere bedelsiz arsa tahsisinden vergi muafiyetine, karşılıksız kredi desteğine kadar her türlü avantaj sağlanıyor. Tasarıda bulunan “vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumları, bu kanunun 60. maddesinde yer alan mali muafiyet, istisna ve kolaylıklardan aynen istifade ederler ve bunlar emlak vergisinden muaf tutulurlar” ve “vakıflar tarafından kurulmuş yükseköğretim kurumlarının giderlerine katkıda bulunmak amacıyla (...) devlet yardımı yapılabilir” biçimindeki ifadeler, AKP’nin yükseköğrenimde özelleştirmenin kararlı bir uygulayıcısı olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor. Koç, Sabancı, Bilkent gibi özel üniversitelere onlarca trilyon karşılıksız devlet yardımı akıtılırken; sonraki aşamada ise İTÜ, OD-TÜ, Boğaziçi, Hacettepe gibi önde gelen devlet üniversitelerinin kendi vakıflarına devredilerek özelleştirilmesi gündeme getirilecektir.

YÖK Yasa Tasarısı’nda, yükseköğrenim kurumlarının gelir kaynakları olarak “her yıl bütçeye konulan ödenekler; bağış, yardım ve vasiyetler; taşınır ve taşınmaz mal satışından elde edilecek gelirler; öğrencilerin harç olarak ödeyeceği katkı payları ve diğer öğretim ücretleri; işletme biriminden aktarılan gelirler ve diğer gelirler” sıralanıyor. Tasarının “mali özerklik” adı altında sunduğu model, devlet bütçesinden pay almadığı için devlete bağlı olmayan; ama mali -ve kaçınılmaz olarak idari ve akademik- açıdan proje ürettiği ve işbirliği yaptığı sermaye grubuna bağımlı ve bilimsel faaliyetlerin de daha fazla kar amacına bağlandığı bir üniversiteyi amaçlamaktadır.

Üniversiteleri şirketleştirme hamlesinin YÖK Yasa Tasarısı’ndaki temel bir boyutunu “üniversitelerde, üniversite yönetim kurulunun kararıyla rektörlüğe bağlı bir işletme birimi kurulması” oluşturuyor. İşletme biriminin gelir kaynakları

ise özetle şöyle: “Üniversitenin üreteceği hizmet ve mallardan elde edilen gelirler; taşınır ve taşınmaz malların kiralanması ve işletilmesinden elde edilen gelirler; bağış, yardım ve vasiyetler; kâr payı, faiz ve nemalandırma gelirleri; bilimsel araştırmalar için yapılan şartlı bağışlar; öğrencilere kullanılan kredilerin geri ödemeleri; öğrenci katkı payları ve diğer öğretim ücretleri; kitap ve diğer yayınların satış gelirleri.” Yani “işletme biriminin finansmanı” meta üretiminden ve hizmetlerden elde edilecek karlarla, kira ve faiz gelirleriyle, şartlı bağış adı altında holdingler için yapılan bilimsel araştırmalarla, harç soğunuyla vb. karşılanacak. İşte “Üniversite AŞ.”nin işletme gelirleri böyle!..

Bilgi ve teknolojinin kapitalist rekabette ve sermaye birikiminde oynadığı büyük rol, kapitalist tekelleri, üniversiteleri sermayeye entegre etmeye yönlendiriyor. Bu yönelim, üniversitenin, holdingler için araştırma-geliştirme çalışmaları yapan, bilim ve teknoloji üreten bir yan kuruluş olarak yapılandırılmasını gerektiriyor. TÜSİAD’ın ve AKP’nin dillerinden düşürmedikleri “üniversite-sivil toplum-sanayi” işbirliğinin anlamı budur. YÖK Yasa Tasarısı da, “ulusal ve uluslararası çerçevede yürütülen kapsamlı ve çok ortaklı araştırma-geliştirme projeleri dâhil her türlü bilimsel ve teknolojik araştırma projeleri”, “teknopark ve benzeri işletmelerin kurulup işletilmesi ve bu amaçla ortaklıklar kurulması” gibi formülasyonlarla üniversiteleri, holdinglerin uzantısı olan şirketlere dönüştürmeyi hedefliyor. Finansmanı “işletme biriminin ilgili hesabı”ndan karşılanacak olan bu tür “bilimsel araştırma projeleri”nin hükümlerinin; “serbest piyasa şartları, uluslararası konjonktür ve kurumun ilgili alandaki rekabet gücü göz önüne alınarak tespit edileceği” vurgulandıktan sonra “gerçek ve tüzel kişilerle sözleşme karşılığı yapılan, çalışma ve giderleri kısmen veya tamamen bu kişilerce karşılanan faaliyetler sonucunda ortaya çıkan patent veya ihtira haklarının paylaşımı, üniversite ile bu kişiler arasında yapılacak sözleşmede belirtilir” ifadesi ekleniyor.

Teknokent, KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı), ÜSAM (Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezi), Tekmer (Teknoloji Geliştirme Merkezi) gibi üniversiteleri sermayenin araştırma-geliştirme kurumları durumuna getiren pro-

jelerin ve anlaşmaların hızla yaygınlaştırılması öngörülüyor.

Tasarıda, sermayeye sunulacak teknoloji geliştirme hizmetleri çerçevesinde “araştırma öğretim üyeliği” tanımlanarak “masraflarının tamamı gerçek ya da tüzel kişilerce karşılanan hizmetlerde araştırma yapmak üzere üniversitenin ilgili kurullarının kararı üzerine sözleşmeyle öğretim üyesi istihdam edilebilmesine” olanak sağlanıyor. “Bu şekilde istihdam edilen öğretim üyesine, işletme biriminden ödenecek ücret; kadroda istihdam edilen dört yılını tamamlamış bir profesöre bir ayda ödenen aylık ödenek, makam tazminatı toplamının beş katını geçemez” denilerek de, öğretim üyelerinin cazip ücretler karşılığında şirket çalışanlarına dönüştürülmesinin yolu açılıyor. AKP’nin isteği, şirketleşen üniversitede öğretim görevlilerinin de şirket personeli durumuna gelmesidir.

Tasarıda YÖK’ün görevlerine ilişkin maddede yer alan “kişisel ve kurumsal performans ölçütlerini tespit ederek hizmet kalite standartlarını oluşturmak” şeklindeki ifadeler ve yine “işletme biriminin gelirleri”nin dağılımını belirleyen kriterlere ilişkin maddede geçen “işçiler ve sözleşmeli personel hariç diğer personel arasında; personelin tâbi olduğu kanun, sınıf, unvan, görev yaptığı birim, gelirin elde edilmesindeki katkısı, performansı ve benzeri ölçütler” sözleri, şirket yönetim esaslarından biri olan “Toplam Kalite Yönetimi”nin yükseköğretimde uygulamaya sokulacağına göstergesi. Öğretim görevlilerine “performansa dayalı ücret” ödenmesi tasarlanıyor. “Mesai saatleri dışında, işletme birimine bu madde uyarınca yaptıkları doğrudan katkılarından dolayı öğretim elemanlarına ilave olarak ödenecek tutar; bunların bir ayda almakta oldukları aylık, ödenek ve her türlü tazminat toplamının beş katını geçemez” maddesi ile de, düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalan öğretim üyelerine, ancak üniversiteye daha fazla kâr sağlama amacına bağlı olarak çalışırlarsa daha iyi bir gelir elde edebilecekleri söyleniyor. Böylelikle bilimsel araştırmanın kâr güdüsüne ve amacına bağlanması sağlanmış oluyor.

Şirketleşen üniversitede çalışan işçilerin karşı karşıya kalacağı sonuçlar esnek çalışma, taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma, düşük ücret ve işten çıkarma olacaktır. Öğrenciler ise, hem üniversitenin çeşitli hizmet alanlarında ve hem de araştırma projelerinde kuralsızca ve ucuz

işgücü olarak çalıştırılacaktır. Bu durum tasarıda “kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak öğrenciler hakkında 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu’nun işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili hükümleri ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası ile ilgili hükümleri hariç diğer hükümleri uygulanmaz” sözleriyle açıklanmaktadır.

Yeni YÖK Yasa Tasarısı, yükseköğrenimi ticarileştiriyor. “Öğrencinin yıllık toplam eğitim-öğretim maliyeti”nin “devletçe karşılanacak kısmı, eğitim-öğretim maliyetlerinin yarısından az olamaz” ifadesiyle öğrenim giderlerinin yarısının öğrenci tarafından karşılanmasına kapı aralanıyor. Emekçi çocuklarının çoğunluğunun karşılayamayacağı kadar yüksek miktarlardaki harç soygununun yolu açılarak “eğitimin satın alınması gereken bir meta olduğu” görüşü yavaş yavaş geçirilmeye çalışılıyor.

Öğrencilere verilecek krediler de tam bir aldatmacadan ibaret. “İşletme birimi gelirleri” arasında “öğrencilere kullandırılan kredilerin geri ödemeleri” ibaresi yer aldığına göre; bu kredilerin geri ödenmesinde büyük oranda bir reel faiz uygulanacağı kesin. Parasız yükseköğrenim hakkının gasp edilmesi, “öğrenim maliyetini ödeyemeyecek durumda olan öğrencilere kredi sağlanacağı” tezinin ardına gizleniyor ve böylece paralı eğitim kabul ettirilmek isteniyor. Verilecek burs ve kredilere ise emekçi çocuklarının ancak çok azının erişebileceği şüphe götürmez. Üstelik kredi alan öğrenciler de, mezun olduktan sonra büyük bir borç yükünün altına sokulmaktadırlar. Kredi ve bursların, burjuvazinin emekçi çocuklarının en yeteneklilerini devşirmesine hizmet ettiğini söylemek yerinde olur. Yeni YÖK Yasa Tasarısı, gençliğin yükseköğrenim hakkı açısından tam bir “gasp tasarısı”dır.

Bilimsel bilgiye ulaşma ve bilimsel üretim merkezleri olmaktan çıkan üniversiteler, giderek, öğrencilere yüksek gelirli bir iş edinme fırsatı sunan kurumlara dönüşmektedir. Üniversitenin rolü de, öğrenciyi mesleğe hazırlamakla sınırlı bir içeriğe sıkıştırılmaktadır. Öğrencilerin tercihlerinde bilgisayar, elektronik, makine, endüstri gibi mühendislikler ile işletme ve iktisat gibi bölümler öne çıkarken tarih, felsefe, coğrafya, sosyoloji gibi sosyal bilimler bölümleri, mezunlarına iş imkanı sunmadığından dolayı sürekli gerilemektedir. Ya da öğrenci, hiç değilse öğretmen olabilmek için eğitim fakültelerine

yönelmektedir. AKP Hükümeti de, büyük üniversitelerin bölünmesi planı ile mühendislik fakültelerinin ve teknik bölümlerin, tıp fakültelerinin ve hukuk fakültelerinin ayrıştırılarak teknelci sermayenin ihtiyaçlarına daha hızlı adapte edilmelerini amaçladığını, sosyal bilimler bölümlerini de ölüme terk ettiğini göstermiştir. İşbirlikçi sermaye oligarşisi ve AKP Hükümeti, yükseköğrenim kuramlarını, burjuvaziye vasıflı teknik kadro ve uzman yönetici yetiştiren etkin üniversiteler ile emekçi çocuklarının ancak girebileceği taşra üniversiteleri ve meslek yüksekokulları (MYO) biçiminde ayrıştırmayı istiyor. Emekçi çocuklarına kalifiye işçilik, ucuz işgücü olma ya da işsizler ordusu saflarına katılma dışında seçenek bırakılmıyor.

Özetle; AKP, TÜSİAD'ın bayraktarlığını yaptığı yükseköğrenimde neoliberal politikaları program edinmiştir. Ve bu politikaların başlıca amaçları;

*Üniversitelerin şirketleştirilmesi, teknelci sermayenin araştırma projelerini üreten yan kuruluşlara dönüştürülmesi,

*Yükseköğrenimde özelleştirmenin hızlandırılması, önde gelen devlet üniversitelerinin özelleştirilmesi,

*Öğretim üyelerinin şirket personeli durumuna getirilmesi, kar amacına bağlı bilimsel çalışma yapmaya zorlanması,

*Paralı eğitim uygulamasının emekçilerin ödemeyeceği kadar yüksek harç miktarları düzeyine varmasıyla emekçi çocuklarına MYO'lar ve taşra üniversiteleri dışında yükseköğrenim kapılarının kapatılmasıdır.

Bugünkü YÖK ve onun arkasında duran statükocu burjuva güçler de, -YÖK'ün eski başkanı Kemal Gürüz'ün konuşmalarında ve yazılarında defalarca tekrarladığı gibi- bu amaçlara sahiptir. AKP ile YÖK arasındaki çatışma, üniversitenin şirketleştirilmesi konusunda değil, YÖK ve üniversiteler üzerindeki iktidar gücünün kimin elinde toplanacağı noktasında yaşanıyor.

Üniversiteler Üzerindeki İktidar Savaşı Ve Yeni YÖK Yasa Tasarısı

Evet, asıl kıyamet YÖK ve üniversiteler üzerindeki siyasal hegemonyanın kime ait olacağı konusunda kopmaktadır: Şirketleşen üniversiteleri kim yönetecek?

Mevcut yasada YÖK'ün yedi üyesi cumhurbaşkanı, yedi üyesi Bakanlar Kurulu, yedi üyesi Üniversiteler Arası Kurul (ÜAK), bir üyesi de Genelkurmay tarafından seçiliyor. Yeni YÖK Yasa Tasarısı'na göre ise üye sayısı 22'den 17'ye düşecek olan YÖK'ün yedi üyesini Bakanlar Kurulu, altı üyesini ÜAK, iki üyesini Cumhurbaşkanı, bir üyesini de Genelkurmay belirleyecek. Ayrıca yasa yürürlüğe girdiği tarihte YÖK ve ÜAK üyelerinin, yükseköğrenim kuramlarının yöneticilerinin, rektörlerin, dekanların, yüksekokul ve enstitü müdürlerinin, bölüm başkanlarının görevleri sona erecek. Rektörler ise iki kez seçilemeyecek.

Açık ki, yeni tasarı hükümete, YÖK üzerinde güçlü bir siyasal otorite kurma olanağı tanıyor ve yükseköğrenimdeki binlerce yöneticinin yeniden belirlenecek olmasıyla da üniversiteler üzerindeki siyasal hegemonyasını geliştirme fırsatı doğuruyor. AKP, TÜBİTAK Bilim Kurulu tarafından seçilen başkanı görevlendirmeyecek ve TÜBİTAK üzerinde siyasal hakimiyet kurabileceği değişiklikleri dayatarak da benzer bir tutum alıyor.

AKP, YÖK ve üniversiteler üzerinde kuracağı siyasal egemenliği; hükümet olma pozisyonundan iktidar pastasından daha fazla pay almaya doğru ilerlemede güçlü bir dayanak yapmaya çalışacaktır. TÜSİAD'm bu konudaki görüşleri ve yaklaşımları da, AKP'nin YÖK Yasa Tasarısı ile örtüşüyor. Teknelci sermaye sahiplerinin üniversitelerin yönetiminde etkin olması ve genelkurmay ile statükocu kesimlerin siyasal ağırlığının zayıflaması sonucunda; TÜSİAD'da örgütlü işbirlikçi sermaye oligarşisinin, faşist Türk burjuva rejiminin siyasal iktidar yapısındaki konumu güçlenecektir.

Genelkurmay ve askeri bürokrasi ile YÖK başkanı ve bazı rektörlerde cisimleşen statükocu faşist blok, YÖK ve üniversiteler üzerindeki siyasal egemenliğini korumak için sahte bir laiklik ve demokrasi savunuculuğuna soyunmakta, "üniversiteleri ortaçağ zihniyetine bırakmak" tan dem vurmaktadır. Onlar, YÖK'ü mevcut faşist yapısıyla korumak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Ön saflarında dövüşenler ise Kemal Gürüz ve Kemal Alemdaroğlu'dur.

AKP kendi YÖK'ünü istiyor ve TÜSİAD'ın "değişim" rotasına dümen kırıyor. Genelkurmay ise kendi YÖK'ünü korumaya çalışıyor.

Bugün, YÖK üzerine düğümlenen çatışmalar yeni bir aşamaya evriliyor. Bu yeni aşamaya geçişin bir boyutunu AKP ile YÖK arasında süren dalaşın seyrindeki değişimler oluştururken, diğer boyutunu ise üçüncü tarafın yükselen sesi meydana getiriyor.

AKP, Üniversiteler Arası Kurul ve rektörlerin bir bölümü ile uzlaşma yolunu seçerek statüko-cu rektörler cephesinde ciddi bir çatlak yarattı. Söz konusu uzlaşma, yukarıda analiz etmeye çalıştığımız yeni YÖK Yasa Tasarısı'nın beklentilerini, bugün için anayasa değişikliğine gitmeden hazırlanacak çerçeve yasalarla ve en acil gördükleri konularda YÖK'ün ve üniversitelerin yeniden şekillendirilmesini kapsıyor. En acil gördükleri konuların başında ise, üniversitelerin şirketleştirilmesine dönük düzenlemelerin yapılması yer alıyor. Böylelikle hamle üstünlüğünü ele almış olan AKP, sürece yayılarak da olsa kendi YÖK'ünü yaratmanın yolunu açmayı hedefliyor. Kemal Gürüz'ün YÖK'teki görev süresinin sona ermesi de, AKP'nin manevra alanını genişleten bir rol oynuyor.

Alemdaroğlu ve Gürüz'de simgeleşen statüko-cu blok ise, ÖSS'de imam hatip ve meslek liseleri lehine bir değişikliğin bu yıl önünün alınmasında ya da "Cumhuriyetin 80. Yılı" yürüyüşü düzenlenmesinde olduğu gibi, egemenlik alanını sonuna kadar savunacağını bir kez daha gösterdi.

Faşist YÖK ömrünün sonuna geldi. 6 Kasım eylemleri YÖK'e karşı büyüyen isyana sahne oldu. YÖK'ü dağıtacak olan öğrenci gençliğin, öğretim görevlilerinin, işçi ve emekçilerin üçüncü taraf olarak mücadeleyi büyütmesidir. Üniversiteleri kuşatacak olan özgürlük ateşinin başlıca hedefi, faşizmin temel bir dayanağı olan YÖK'ün yıkılmasıdır. Ve üçüncü tarafın büyüyen isyanı, YÖK'ü hak ettiği yere, tarihin çöplüğüne gönderecek; üniversitelerin şirketleştirilmesine de karşı koyarak özerk-demokratik üniversite bayrağını yükseltecektir.

Paralı Eğitim Ve Özelleştirme Kısacasında İlk Ve Ortaöğretim

AKP şöyle diyor:

"Eğitimin her alanında özel teşebbüs desteklenecek ve özel teşebbüsün eğitimdeki payı artırılabacaktır."

"Özel sektörün eğitim yatırımlarında bulunmasını sağlamak amacıyla özendirici düzenlemeler yapılarak özel öğretim kurumları yaygınlaştırılacak ve mevcut okulların yüzde 100 kapasite ile çalışmalarını temin eden düzenlemeler yapılacaktır."

Paralı eğitim ve özelleştirme, AKP'nin ilk ve ortaöğretimdeki uygulamalarının ana çizgileridir.

2003 yılı bütçesinden Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) son on yılın en düşük payı ayrıldı. 10 katrilyon 180 trilyon liralık tutarla, MEB'in genel bütçeden aldığı payın oranı yüzde 10,1'den yüzde 6,9'a düşmüş oldu. Bu tutarın sadece 1 katrilyon 479 trilyonu eğitimde yatırım harcamalarında kullanılacakken, 8 katrilyonu personel giderlerine ayrılıyor. Böylece, eğitim yatırımlarına aktarılan miktarın MEB bütçesine oranı ise yüzde 22,3'den yüzde 14,4'e gerilemiş oluyor.

2003-2004 öğretim yılında 27 bin yeni dersliğe ihtiyaç varken, MEB'e ayrılan paydan eğitim yatırımları için belirlenen tutarın tamamı dahi bunu karşılamaya yetmiyor. Tayyip Erdoğan ise, "özelleştirme sürecinin heyecanının yaşanması gerektiğini" söylüyor ve "devleti tamamen eğitim ve sağlık sektöründen çekip özel sektörü buralarda hakim kılmak istediklerini" belirtiyor. Eğitim, devletin ilk ve ortaöğretime ayırdığı kaynağın kıtlığı sonucunda çıkmaza sürükleniyor ve özelleştirme de çözüm olarak sunuluyor. Yani, yükseköğretimde uygulanan mali kriz siyaseti ilk ve ortaöğretimde de karşılığını buluyor. Özel okullara bedelsiz arsa tahsis edilmesi, vergi muafiyetleri uygulanması ve devletin karşılıksız mali yardımlarının artırılması bu siyasetin diğer boyutunu oluşturuyor.

30 trilyon liralık maliyetinin devlet tarafından karşılanmasıyla 10 bin öğrencinin özel okullarda okutulması planının gündeme getirilmesi de, AKP'nin özelleştirme politikalarının bir ürünü oldu. Bununla amaçlanan özel okullardaki kontenjan açığının kapatılması, bu okulların özendirilmesi ve karlarının devlet tarafından büyütülmesiydi. Yine aynı dönemde, -okul ve derslik açığının yüksek düzeyine rağmen- kent merkezlerinde ve değerli arazilerde bulunan okulların arsa ve binalarının satışına dair tasarı yasalaştırılarak, özellikle AKP'nin destekçisi olan sermayedarları palazlandırmaya dönük bir uygulamaya daha imza atıldı.

Seçim Beyannamesi'nde ders kitaplarının parasız dağıtılacağını duyuran AKP; yeni vurgun ihaleleri ve yüksek fiyatlardan satın alınan kitaplar yoluyla şirketlere büyük miktarlarda kar akıtarak bu vaadini yaşama geçirdi. Önümüzdeki yıllarda, parasız dağıtılacak olan ders kitaplarına reklam konulacağı da bizzat AKP'li eğitim bakanı tarafından açıklanmıştı. MEB, bu yıl sadece karnelere reklam koymakla yetinecek.

AKP Hükümeti, tam bir tüccar kafasıyla hareket ederek, devamsızlık yapan öğrencilerin ailelerinden her gün için f 6 milyon lira alınmasını, Hüseyin Çelik tarafından yayınlanan bir genelge ile karara bağlama girişiminde bulundu. Aynı tüccar zihniyeti, Irak'a emperyalist saldırının öngünlerinde işgale ortak olmak için tezkere hazırlanırken, savaş harcamalarını karşılama gerekçesiyle, üniversite öğrencilerine verilen başbakanlık burslarına el koyma çabasında da kendini göstermişti.

Kayıt parası ödeyemediği için okullarda temizlik yaparak çocuğunu okula kaydettirebilen ya da hiç kayıt yaptıramayan velilerin görüntüleri beyinlere kazındı bu yıl. MEB, öğrencilerden her ay toplanan katkı payından 100 trilyonluk bir gelir elde etmeyi planladığını açıkladı. Hazırlanan bir yasa tasarısına da, "temel eğitim parasız ve zorunludur" yerine "temel eğitim zorunludur" ifadesi konuldu.

AKP'nin başka bir planına göre, Erkan Mumcu'nun "asıl amacı hem öğrenci velilerinin okulla iletişiminin artırılması olan hem de programlarla doğrudan ilişkisi olmayan idari, mali, sosyal işlerde okul yönetimine katılma imkanları getirecek" diyerek tarif ettiği okul vakıfları "veli, okul mezunu ve yerel yönetim temsilcilerinden oluşacak." Bu planın ardında gizlenen asıl amaç ise hem eğitim giderlerinin daha büyük oranda velilerin sırtına yıkılması, hem de sermaye temsilcilerinin katılımıyla vakfın yönetsel etkinliğinin artırılarak eğitimde özelleştirme sürecinin hızlandırılmasıdır.

MEB'in "öğrencilerin zihinsel becerilerini ölçmek ve eğitim sisteminin sorunlarını tespit etmek amacıyla" ilköğretim öğrencilerine yönelik yaptığı seviye tespit sınavında, öğrencilerin "başarı düzeyi" yüzde 50'nin altında kaldı. Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı'nda 40.500, ÖSS'de 26.448 öğrenci sıfır puan aldı. Faşist içerikli eğitim müfredatlarıyla, çürümüş sınav sistemiyle, bilimsel olmayan ve

ezbere dayanan dersleriyle kapitalist eğitim sisteminin iflas ettiğinin ve öğrencilere karanlık bir gelecek dışında hiçbir şey vermediğinin kanıtıdır bu rakamlar.

"Özgür düşünen ve bağımsız karar verebilen, özgüven sahibi gençler yetiştirme" iddiasında olan AKP; "yaramazlık yapan" öğrenciye pişman olduğuna dair bir belge imzalatılmasını ve bu belgenin idareye teslim edilmesini, bu tür davranışları sürdürerek pişmanlık sözleşmesine uymayan öğrenciye de uyarı, kınama ve okul değiştirme gibi cezaların verilmesini karara bağlayan bir yasa tasarısı hazırladı. Böylelikle AKP, ilköğretim çağındaki öğrencilerden başlayarak gençliği sindirme ve kişiliksizleştirme politikalarını derinleştirmeye soyunduğunu gösterdi. Ne de olsa o, Kürt halkına teslimiyeti dayattığı "Pişmanlık Yasası"ndan ilham alıyor.

"Öğretmenlik mesleğinin toplumda hak ettiği itibarı yakalayabilmesi için öğretmenlerin nitelikleri artırılacak, buna paralel olarak özlük hakları ve çalışma şartları iyileştirilecektir" diyen AKP, ilk ve ortaöğretimde "Toplam Kalite Yönetimi" uygulamasını yaygınlaştırıyor. İlçe ve bölge çapında yapılan "Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi" toplantılarına, öğretmenlerin ve eğitim görevlilerinin yanı sıra "yörenin işadamları ve ileri gelenlerinin" de katılması hedefleniyor. Ve sermayenin buradan da eğitime sızmasının koşulları oluşturuluyor. "Eğitimde toplam kalite yönetimi"nin önde gelen hedeflerinden biri, öğretmene "performansına ve ürettiği hizmetin kalitesine göre" ücret ödenmesi.

MEB "sözleşmeli öğretmen" uygulamasına hazırlanıyor. Bu uygulama ile sözleşme yapılan öğretmenin iş güvencesinden ve örgütlenme hakkından yoksun olarak ve giderek "performansa dayalı ücret" ödenerek çalıştırılması öngörülüyor.

Başka bir yasa taslağı da, öğretmen atamalarında ve ücret uygulamalarında performans ve kademeleştirme getirilmesini içeriyor. Taslakta stajyer öğretmen, öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen kademeleri yer alıyor ve öğretmenlerin her kademe için her aşamada sınava tabi tutulacağı belirtiliyor. Buna göre, başöğretmenlik için yapılacak sınavı kazanan bir öğretmen, aynı sınavı kazanamayanlardan fazla ücret alacak.

AKP Hükümeti, öğretmenlere yine sefalet ücreti dayatıyor. 2004 bütçe tasarısına bağlı olarak

belirlenen zamlara göre, 9/1 kademesindeki bir öğretmenin maaşı yüzde 6,1 oranında bir artışla 566 milyondan 600 milyona çıkıyor.

İlk ve ortaöğretimde 135 bin öğretmen açığı varken ve 100 binden fazla öğretmen adayı atanmayı beklerken sadece 20 bin öğretmen atanıyor. Öğretmen adayları, diplomalı işsizler olarak her sene Kamu Personel Seçme Sınavı'na hazırlanıyor.

AKP'nin ilk ve ortaöğretim alanındaki politikalarının özü;

*Eğitimde neoliberal dönüşümün sağlanması, paralı eğitim uygulamasının yaygınlaştırılması ve eğitimi özelleştirme adımlarının hızlandırılması,

*Öğrencilerin müşteri olarak görülmesi, emekçi çocuklarının zorunlu olduğu söylenen temel eğitimi alma olanaklarının dahi zayıflaması,

*Özel eğitim kurumlarına ve sermaye sahiplerine büyük kar transferleri yapılması,

*Öğretmenlerin tahsildar haline getirilmesi, demokratik haklarının budanması ve sefalet ücretiyle yaşamak zorunda bırakılması,

*Öğrencilerin kişiliksiz, bilgiyi kullanma becerisinden yoksun, gelecekte umutsuz bireyler olarak yetiştirilmesidir.

Öğrencilere ve eğitim emekçilerine, ise eğitimde özelleştirmeye karşı, parasız, bilimsel ve demokratik eğitim için mücadele bayrağını yükseltmek düşünüyor. Parasız bilimsel demokratik eğitim tabii ki, yalnızca öğrenci gençliğin ve eğitim emekçilerinin sorunu değil. İşçi sınıfını ve emekçileri, tüm ezilenleri ilgilendirdiği gibi ancak onların gücünün seferber edilmesiyle çözülebilir.

Uluslararası Komünist Hareketin Durumu Ve Görevlerimiz*

Komünist Manifesto, içeriğine göre değil, ama biçimine göre proletaryanın mücadelesi öncelikle ulusaldır, diyordu. Bu teorik belirleme sonraki yıllarda sınıf savaşımı, sosyalizm pratiği ve tarihsel deneyimleriyle defalarca ve tartışma götürmeyecek tarzda kanıtlandı. Hem emperyalist kapitalizm ve karşı devrim cephesindeki gelişmeler, hem de sosyalizm pratiği, uluslararası komünist hareketin yaşadığı örgütsel ve ideolojik kriz, kapitalist restorasyon, SB ve Doğu Avrupa ülkelerinde revizyonist ve sosyal emperyalist yönetimlerdeki çözümlerin emeğin ve komünist hareketin düşünce, örgüt ve eylem dünyasına yansımaları bunu fazlasıyla gösterdi.

Kapitalizmin özel ürünü proletaryanın, 19. yüzyılın ikinci yarısında bağımsız siyasal bir güç olarak sınıf savaşımı tarihinde yerini alması, aynı zamanda onun, proletarya ideolojisi ve siyaseti, sınıfa karşı sınıf görüşü açısı, sınıf çıkarı ve eylemi çizgisinde yerini alması anlamına geliyordu. Böylece işçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadelesi, tek tek işçilerin tek tek kapitalistlere karşı mücadelesi olmaktan çıktı, bütün ülkede işçi sınıfının burjuva sınıfa karşı mücadelesi halini aldı; bununla da kalmadı, dünya proleter ordusunun ya da “lanetlilerin” sermaye ve kapitalist emperyalizme karşı genel mücadelesi halini aldı. “Bütün ülkelerin işçileri, birleşin” şiarı, her yıl 1 Mayıs’ın dünya proletaryasının birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanması, proleter savaşımında bütünüyle bu enternasyonalist karakteri, ruhu ve bilinci ifade eder. Yani sınıfa karşı sınıf, dünya burjuvazisine karşı dünya proletaryasının duruşu!

Komünist hareket ve sınıf savaşımının enternasyonalist karakteri, ücretli kölelik düzeni koşullarında sınıf savaşımı teorisi, mantığı, amacı ve kurallarının bir gerçeğidir. Ve günümüzün toplumsal gerçekliğinde bu enternasyonalist düşünce, örgütlenme ve eylem çok daha fazlasıyla geçerlidir. Emperyalist kapitalist iktisadın nesnel yasaları ve kapitalist üretim süreci, bu yasaların hareketi ve sonuçları, dünyada emperyalist sermaye, ticaret, meta ve teknolojinin uluslararasılaşması, sermayenin devasa ölçekte yoğunlaşması ve merkezileşmesi, devasa büyüklükte ancak onlarca uluslararası tekelin dünya ekonomisine hükmetmeye başlaması, IMF, DB ve DTO gibi emperyalist kuruluşların geri ve yeni-sömürge ülke ekonomilerini yıkıma, iflasa ve emperyalist bağımlılığa sürüklemesi; emperyalist küreselleşme ve neoliberal saldırıların işçi sınıfı ve emekçi yığınların her türden örgütlülüğü ve siyasal eylemini kuşatma altına alması, şüphesiz ki dünya proleter devrimleri koşulları bakımından da bir anlam ifade etmektedir. Keza emperyalizm ve dünya gericiliğinin proletarya ve öncü birliklerini siyasal, ideolojik, moral ve örgütsel kuşatmaya alması, sosyalizm pratiği ve teorisine, devrimci düşünce, devrimci örgütlenme ve devrimci eyleme topyekün ve çok boyutlu saldırıları, enternasyonal alanda komünist ve devrimci partilerin önüne ihmal edilemez yeni ve zorlu görevler koymaktadır. ‘17 Ekim Devrimi ve sosyalist SB’nin varlığı, 20. yüzyılda dünya proleter devrimleri ve ulusal kurtuluş savaşimleri için en büyük esin ve güç kaynağıydı. SB’de sosyalizmin inşası, özellikle 20 yıla sığdırılan planlı sosyalist ekonomik gelişme ve

başarılar, siyasal olarak dünya halklarının baş düşmanı üçlü faşist mihrakın yenilgiye uğratılması ve proleter enternasyonalist dayanışma, dünya proletaryası ve halkları nezdinde sosyalizme büyük bir sempati, çekicilik ve güven kazandırdı.

Sosyalist sistemin basıncı ve sosyalizm pratiği, kapitalist dünya ülkeleri bakımından da “sosyal devlet” kavramı ve “planlı ekonomi”leri gündeme getirdi. Öyle ki, “sosyalizmin öldüğü” propagandalarının yürütüldüğü günümüzde bile, tekelci burjuvazinin partileri, hala kendilerini sosyal demokrat, sosyalist, demokratik sol vb. adlandırmaktan geri durmamaktadırlar. Faşist akımların neo “nasyonal sosyalizm” adıyla ortaya çıkmaları, sosyalist düşüncenin maddi bir güç haline geldiğinde siyasal, ideolojik, toplumsal ve iktisadi alanlarda yaratacağı etkinin dışında ne anlama gelir ki? Sosyalizmin taktik yenilgisi, sosyalizmin anayurdu SB başta olmak üzere eski sosyalist ülkelerin hemen hemen tümünde ulusal, etnik ve mezhepsel çatışmaları, boğazlaşmaları gündeme getirdi. Sosyalist sistem ve sosyalizm inşası başarılarının basıncı ortadan kalkınca, neoliberal saldırılar, dünyanın bütün ülkelerinde somut ve özgün biçimler altında pervasızca yürütüldü. Kutsanan ve ebedi gösterilen kapitalizmin insanlığı sürüklediği iktisadi ve toplumsal yıkım ve tahribat bütün barbarlık ve çirkefliliğiyle çok geçmeden ortaya çıktı.

Enternasyonal burjuvazi, günümüzde karşıdevrimci savaş tecrübeleri, militarist ve psikolojik harp yöntemleri, her türden karanlık kontra ve gizli örgütlenmeleri, rüşvetle yönlendirdiği burjuva medya ve ideologları, üniversite ve bilgi üretme merkezleri, askeri ve siyasal stratejistleri, sermaye ve teknolojinin gücüyle çalışmakta, ürünlerini merkezileştirmekte ve tek tek gerici ve faşist yönetimlerin hizmetine sunarak gerici rejimleri, ücretli kölelik düzenini güvencelemeye ve kutsamaya devam etmektedir. NATO,

IMF, BM gibi uluslararası örgütleri yeni konseptlerle işlevli kılmakta, emperyalizm, kapitalist sistem ve burjuva yönetimlere yönelik devrimci kalkışları ve ayaklanmaları bastırmanın evrensel araçları yapmaktadır. Balkanlar ve Afganistan müdahaleleri, Latin Amerika ülkelerindeki isyan ve halk ayaklanmaları, Kürdistan devrimi, Filistin direnişi, Filipinler, Nepal vd. halk savaşları karşısında bunun çarpıcı örnekleri yaşandı. 11 Eylül saldırısından sonra bütün em-

peryalist ülkeler ve dünya gericiliğinin “global terörizme karşı mücadele” adına ABD emperyalistleriyle tam bir işbirliği içine girmesi, onun savaş barbarlığı ve vahşetini desteklemeleri, aslında burjuvazinin uluslararası devrimci savaşım karşısında gösterdiği karşıdevrimci enternasyonal birliği ve dayanışmasıydı. PKK önderi A. Öcalan’ın bir komplo ile Türkiye faşist rejimine teslim edilmesi, İspanya’da PCE(r)’li yoldaşların “İspanya demokrasisiyle” dayanışma adına Fransız ve İtalyan devletleri tarafından tutsak edilmeleri ve yargılanmaları, Türkiye’de F tipi hücre-tecrit saldırısını AB emperyalistlerinin desteklemesi, Filistin’de İsrail katliamlarına göz yumulması ve binlerce Filistinlinin tutsak edilmesi, çeşitli ülkelerde tek tek devrimcilerin tutsak edilerek faşist rejimlere teslim edilmesi, burjuva enternasyonalist dayanışmanın güncel, somut ve son yılların bazı en çarpıcı örnekleridir.

Dünya emperyalist burjuvazisi ve gericiliği, yüzyıllık yönetme tecrübesi, tarihsel deney ve birikimleri, bölgesel ve merkezi örgütlenmesinin üstünlüğü ve gücüyle proletarya ve ezilen ulusların kurtuluş savaşımını karşısında hazırlıklı ve örgütlüdür. Burjuvazi, dünya üzerinde hakimiyet kurmasına paralel olarak, kapitalist üretim biçiminin uluslararasılaşmasına paralel olarak şu veya bu biçimde evrensel örgütlenmiştir. Kapitalist üretim biçiminin bugün ulaştığı olduğu uluslararasılaşma düzeyi emperyalist burjuvaziyi şu veya bu biçimde dünya proletaryasına ve emekçi yığınlarına, ezilen halklara ve uluslara karşı, örgütlü olmaya daha fazla yöneltmiştir. Örgütlü burjuva ideolojisi karşısında uluslararası örgütsüz Marksizm, ancak görece ve geçici başarılar elde edebilir. Dünya proletaryası, bu şer ittifaka ve sermayenin örgütlü gücüne karşı, ülkeler bazında olduğu gibi, uluslararası alanda da örgütsüz, dağınık, parçalı ve kendiliğindencidir. Proletaryanın enternasyonal bir örgütlülükten yoksun olması, onu, emperyalist burjuvazinin siyasal, ideolojik ve askeri örgütlülüğü ve kuşatması; Marksizm-Leninizm aleyhtarı her türden revizyonist akımın saldırılarını karşısında zayıf ve etkisiz kıldı. Komünist hareketin enternasyonal bağlayıcı örgütsel birliği sorunu, taktik ve konjonktürel değil, stratejik ve tarihseldir.

Lenin, devrim, “... bütün insan yeteneklerinin, özel bir atılım ve özel bir gerilim anında, en

keskin sınıf mücadelesi tarafından harekete itilmiş onlarca milyonun bilinci, iradesi, tutkusu ve hayal gücüyle gerçekleşir” diyordu. Buna önderlik edecek, bunu yaratacak, örgütleyecek, hazırlayacak ve gerçekleştirecek öncü siyasal kurmay, enternasyonal proletaryanın çeşitli ülkelerdeki bileşenleri, seksiyonları, “öncü birlikler”i komünist partilerdir. Proletaryayı ve insanlığı nihai kurtuluşa götürecektir olan bu irade, bilinç, tutku ve eylemi yaratacak olan dünyanın çeşitli ülkelerindeki sınıf bilinçli proleter ordulardır. Ve bu ordular, dünya devrimi perspektifini, kendi ülke devrimlerinin temel bir çizgisi yapmakla yükümlüdür.

Komünist parti ve grupların enternasyonalist örgütlülüğü, dönemsel gelişmelerin dayattığı bir sorun ve ihtiyaç olarak, taktik bir sorun olarak ele alınamaz. Bu, stratejik ve tarihsel bir sorundur. Hangi biçimde olursa olsun Marksizm-Leninizm, onun çeşitli ülkelerdeki seksiyonları vasıtasıyla uluslararası örgütlenmesi, enternasyonal örgütlenmedir.

Nasıl ki, bir ülkede proletaryanın kendisini egemen sınıf olarak örgütlemesi, proletarya partisi olmadan mümkün değilse, dünya proleter devrimi ve proletarya diktatörlüğü de, uluslararası sınıf mücadelesinin örgütlenmesi de komünist partilerin enternasyonal örgütlenmesi olmaksızın mümkün değildir. Nasıl ki, proletaryanın iradesi dışında çizilmiş ulusal sınırlar çerçevesinde devrimi gerçekleştirmek için proletarya partisinin kurulmasına taktik bir sorun olarak bakılmazsa, dünya işçi sınıfının, dünya burjuvazisine karşı enternasyonal örgütlenmesine de taktik bir sorun olarak bakılamaz. Marksist teorisinin, yığınların elinde maddi güce dönüşmesi ve onları mücadeleye seferber edebilmesi, örgütlenmeksizin olamaz. Bunun adı partidir. Enternasyonal örgütlenme de komünist partilerin uluslararası örgütüdür, dünya partisidir.

Uluslararası Komünist Hareketin Bugünkü Durumu

Sosyalizm tarihi, teorisi ve pratiği bakımından 1957-’60 ile 1989-’91 yılları tarihsel dönemlerdir. İlkinde SBKP ve SB’de yönetim modern revizyonist akımın eline geçti, ikincisinde ise modern revizyonist ve sosyal emperyalist ülkeler içten bir çözülme ve yıkıma uğrayarak klasik kapitalizme iltihak ettiler. Her iki tarihsel gelişme, devrimci ve komünist hareket saflarında

olduğu gibi, ama özellikle dünyada modern revizyonist ve orta yolcu akımın etkisindeki birçok parti, grup ve bireyi tam bir inanç bunalımına itti; burjuvazinin ideolojik ve siyasi saldırılarına karşısında tam bir tasfiye ve teslimiyet sürecine sokabildi.

1989-’91’de revizyonist, sosyal emperyalist sistemin çöküşü sonrası ve gelişen karşıdevrimci dalga koşullarında, “sosyalizm öldü”, “işçi sınıfı yok oldu”, “ideolojiler dünyası geride kaldı”, “özgür dünya nihai bir zafer kazandı” gibi burjuva ideolojik saldırılar, demagojiler ve şarlatanlıklar etkili olabildi. 1960 sonrası SB ve Doğu Avrupa ülkelerinde modern revizyonist yönetimlerin faturası da sosyalizm teorisi ve pratiğine çıkarıldı. Şüphesiz ki, sosyalist ülkelerde kapitalist restorasyon, sosyalizm pratiği bakımından bir taktik yenilgi anlamına geliyordu. Ancak bu gelişme hiç beklenmeyen, bilinmeyen, sürpriz bir gelişme değildi.

Sosyalist öğretisi, sosyalizmin tarihsel bir zorunluluk olduğunu teorik olarak öngördü. Bu öngörü Paris Komünü’nden sonra 1917 Ekim devrimiyle pratikte gerçekleşti. Sosyalist öğretisi, proletarya diktatörlüğü koşullarında sınıf mücadelesinin çeşitli biçimlerde devam edeceğini, burjuvazinin eski cennetine yeniden kavuşması için elverişli bulunduğu bütün olanak ve koşullarda karşıdevrimci eylemlere girişeceğini, bu anlamda sosyalist toplumun kapitalizmden komünizme geçiş sürecine tekabül ettiğini, sosyalizmin koşullarında kapitalist yol ile sosyalist yolun mücadele içinde olduğunu formüle ediyordu.

Ne yazık ki, sınıf mücadelesi teorisinin bu yalın gerçeği ve kapitalist restorasyon tehlikesi öngörüsü, komünist hareket ve partiler tarafından burjuvazi ve modern revizyonizmin siyasi ve ideolojik saldırıları karşısında etkili tarzda siyasi ve ideolojik mücadelenin konusu yapılamadı. 1990’da SB ve Doğu Avrupa ülkelerinin çözülmesi, sosyalist Arnavutluk’un emperyalist kuşatma karşısında diz çökmesi, zaten dağılık ve parçalı olan UKH saflarında “ideolojik belirsizlik ve kargaşalığı” daha da derinleştirdi. Sadece revizyonist ve orta yolcu akımlar değil, bazı komünist, devrimci parti ve örgütler de reformizm veya tasfiyeciliğin yolunu tuttular, reformist ve sosyal demokrat partiler haline geldiler.

MLKP, coğrafyamızda ve dünyada sınıf mücadelesinin sorunları ve ihtiyaçlarının birbirinden

tecrit ele alınamayacağına yeniden işaret etti. Bu tarihsel ve siyasal sorumlulukları tam bir bilinç açıklığı, devrimci bir irade ve iddia ile ortaya koydu. Bütün birikimi, yeteneği ve gücüyle rolünü oynayacağına mesajını verdi. 2002 yılında gerçekleştirdiği 3. Kongresiyle, “uluslararası komünist hareketin ideolojik ve örgütsel bir kriz yaşamakta” olduğunu tespit etti. Bu alandaki görevini, “öncü partiden önder partiye” şiarının temel bir görevi olarak belirledi.

UKH bu gerçeği, dünya devrim perspektifiyle demokratik ve sosyalist savaşı yürüten bütün komünist, devrimci parti ve grupların önüne teorik, siyasal ve örgütsel alanlarda önemli ve zorlu görevler koymaktadır. Bu krizden çıkış sorunu, her komünist partinin önünde aynı zamanda güncel bir görevdir. Devrim ve sosyalizm savaşı tarihinde defalarca görüldü ki, Marksist öğretinin hakim öğreti olmadığı, devrimin ve partilerin yenilgi aldığı dönemlerde komünist hareket saflarında ideolojik ve örgütsel kriz, karmaşa ve bulanıklık boy vermekte. Bu örgütsel ve ideolojik kriz bir yanı sıra bunun ürünüdür. Ve kendiliğinden aşılamaz. Devrim ve sosyalizm savaşı başından sonuna kadar devrimci bir bilinç ve iradenin, amaçlı ve kasıtlı bir devrimci pratiği hazırlama ve örgütlemenin ürünüdür. Dolayısıyla tek tek ülkelerde ve dünyada komünist hareketi etkisiz, marjinal kılan nedenlerden biri olan bu krizden çıkış, ancak, devrimci siyasal savaşı ilerletme ve etkin bir ideolojik mücadele yürütmekle mümkündür.

Modern revizyonist ihanet ve ideolojik zehirleme ve ideolojik yanılısıma faaliyeti, devrim ve sosyalizm düşüncesi ve pratiğine yönelik büyük bir saldırıydı. Sonuçları ağır oldu; ideolojik, siyasal ve örgütsel tasfiyecilik ve teslimiyet biçiminde yaşandı. Komünizm, devrim ve sosyalizm iddialı akım, parti ve grupların gelinen yerde teorik ve ideolojik bir bulanıklık, belirsizlik ve karmaşa; örgütsel bir dağınıklık, parçalılık ve marjinalite içinde buldukları Marksist-Leninist öğretiye, yüce komünizm davasına ve sınıf savaşımına karşı sorumluluk duyan herkes tarafından anlaşılırdır. Tek tek ülkelerde bazen devrimci durum, ayaklanma provaları ve isyanlara kadar varan toplumsal ve siyasal gelişmelere ilgisiz kalmak; dünyada “antiküreselleşme” adıyla her geçen gün kartopu gibi büyüyen enternasyonal kitle hareketine devrimci ve etkin müdahalede bulunamamak; süreçteki etkisizlik,

sürüklenme ve devrimci kendiliğindencilik, zaten her şeyi orta yere seriyor.

Emperyalist küreselleşme saldırıları ve neoliberal politikalara karşı her geçen gün büyüyen ve derinleşme eğilimi taşıyan enternasyonal kitle hareketi, Irak ve Ortadoğu’ya yönelik emperyalist savaşa karşı mücadeleyle birleşti ve daha da büyüdü. 15 Şubat’ta 10 milyonu aşkın insan sokakları doldurdu. Enternasyonal kitle hareketi, içinde ciddi devrimci olanaklar, dinamikler ve unsurlar taşımaktadır. Son yıllarda uluslararası düzeyde büyük bir gelişme eğilimi içinde olan bu harekete, etkin ve örgütlü bir müdahalede bulunamayan siyasal partilerin başında devrimci ve komünist partiler gelmektedir. Ve ne yazık ki, emperyalist savaş sürecinde bu partilerin devrimci siyaset adına tek tek ya da enternasyonal kümelenmeler olarak ortaya koydukları hatırı sayılır bir etkinlik veya başarıya rastlanmadı. Böyle olunca devrimci lafazanlık, devrimci örgütlenme ve eylemin önüne geçti. Milyonlarca işçi ve emekçinin emperyalist kapitalizme karşı sokakları doldurduğu ve ayağa kalktığı koşullarda ittifak ve taktikleri, slogan ve çağrılarıyla kitlelerin önünde yer almayan devrimci ve komünist güçler, ne zaman ve hangi koşullarda, hangi olanak ve dinamiklerle, hangi gerçek ilişkiler üzerinde kendi tarihlerini yapacak, kendilerini oluşturacak ve üretecekler? Bu partilerin aynı “enternasyonal platformlar”da bulunmamaları, herhalde “antiküresel” hareket içinde çekici ve devrimci bir odak olmaya çalışmaları, Irak ve Ortadoğu’ya yönelik antiemperyalist savaş cephesinin büyümesine öncülük etmeleri önünde engel değildir. Unutulmamalı ki, gerçek enternasyonal ve yoldaşlık ilişkileri, ayrışma ve ayrılaşmalar, siyasal güven ilişkileri ve karşılıklı tanıma ihtiyaçları da bu devrimci eylem ve etkinlikler içinde gerçekleşecektir. Yakın zamanın geleneksel enternasyonal dayanışma, mücadele ve örgütlenme tarzı, genel, teorik ve soyut kaldı; gerçek devrimci özü ve içeriğinden uzaklaştı. Enternasyonal ilişkileri, enternasyonal bir ruh ve içerikle ilerletmek, ancak, olanak ve koşulları, zemini gelişen ulusal ve uluslararası siyasal mücadelede birlikte güncel siyasal gelişmelere müdahale etmek ve ortak savaşı büyütmekten geçebilir. İdeolojik alandaki kriz, şüphesiz ki, Marksist teorinin krizi, toplumsal gerçekliği teorik olarak açıklayamama krizi değildir. Bu düpedüz Marksist-Leninist teoriyi bir bilim düzeyinde ele alarak yeniden

üretme, sınıf savaşımında güncelin ihtiyaçlarını yanıtlayacak biçimde geliştirilmesini başaramama krizidir. Marksist-Leninist öğretiyi kavrama ve uygulamadaki çarpıklık, darlık ve geriliktir.

İdeolojik krizden çıkış; birincisi, günümüzde iktisadi ve toplumsal gerçekliğin hareketinin ve gelişiminin teorik olarak izahıyla; ikincisi, anti-Marksist-Leninist akımlara karşı ideolojik bir mücadele içinde bilimsel ve devrimci olan Marksist-Leninist öğretinin yeniden çekici ve etkili kılınmasıyla mümkündür. Bugün sosyalizm adına ortaya çıkan siyasi ve ideolojik akım sayısı, Marksizm'in ortaya çıktığı dönemdeki sayıdan hiç de az değil. O gün Marksizm, sosyalizm adına hareket eden fraksiyon ve akımlara karşı mücadele içinde geliyordu. Bugün ise, biz daha avantajlıyız, çünkü bilim olarak gelişmiş sosyalist öğretilere ve UKH deneylerine sahibiz.

Uluslararası alanda emperyalist burjuva ideologlara, Marksizm-Leninizm aleyhtarı akımlara karşı etkili ve başarılı bir ideolojik mücadele için yüksek teorik bir donanım, ikna ve inandırıcı yeni argüman, kavram ve teorik analizlere ihtiyaç vardır.

Marksist-Leninist teori ile donanımlı olmak da yetmez. Marksist-Leninist öğretiyi rehber edinen komünist partilerin önderliği altında devrimci savaşımı büyütmek ve zafere ulaştırmak, bu mücadelede üstünlük sağlama ve galebe çalmada önemli, belirleyici bir rol oynayacaktır.

Görevler İhtiyaçlar...

Kapitalizmin eşit olmayan gelişme yasası tek ülkede devrimi koşulladı, gündemleştirdi. Bugün, kapitalizmin dünyada genişliğine ve derinliğine gelişmesi; sermaye, ticaret ve teknolojinin uluslararasılaşmasında ulaştığı boyutlara bağlı olarak, tek ülkede devrimin yanı sıra, bölgesel devrim zemini ve olanağını da güçlendirmiştir. Emperyalist kapitalist sistemin çelişkileri keskinleşmekte, emperyalist ülkelerde kitle hareketinin bir biçimi olarak emperyalist küreselleşmeye karşı antiemperyalist hareketler yaygınlaşmakta, neoliberal politikalara karşı dünyanın her tarafından tepkiler büyümektedir. Uygulanan monetarist, neoliberal siyasetler ve emperyalist küreselleşme saldırıları, geri ve yeni sömürge ülkelerde sosyal hakların artan oranda gasp edilmesi, yoksulluğu yaygınlaştırdı, kronik

kitlesel işsizliği ve toplumsal farklılaşmayı derinleştirdi. Kutsanan kapitalizm ve onun renkli vitrini, emperyalizmin Yeni Dünya Düzeni, emperyalist küreselleşme demagojileri, propaganda edilenin aksine, çok geçmeden insanlığı toplumsal çürüme ve yabancılaşmayla felakete sürükledi, umutsuzluk ve geleceksizlik yaydı. Kapitalizm, insanlığa refah, özgürlük ve barış getirmede. Aksine kapitalist ve özel mülkiyetin kaynaklık ettiği bütün hastalık ve kötülükler, dünyanın her köşesinde savaş, faşizm, ulusal ve etnik boğazlaşmalar, kronik işsizlik, açlık, sefalet, sömürgecilik, militarizm biçiminde en barbar ve vahşi haliyle yaşandı.

UKH seksiyonları, bütün dünyada ve tek tek ülkelerde devrim ve sosyalizm savaşımının nesnel koşullarına, toplumsal dinamiklerine ve devrimci olanaklarına sahiptir. Bugünkü dünya koşullarında, proletarya devriminin, bölgesel ve uluslararası etkenlerinin rolü ve yanı sıra enternasyonal eylem koşulları ile tek tek devrimlerin zaferinin uluslararası ve bölgesel etki gücü ve olanakları artmıştır.

UKH, teori, analiz ve açılımlarını başardığı durumda sosyalizm tarihi ve pratiğinin başarı ve birikimleri, tecrübeleri ve mirasıyla daha güçlü olacaktır. Bütün bunlar, proletarya ve komünist hareketin enternasyonal mücadele ve örgütlenme görevlerinin önem kazandığını ve arttığını gösterir.

Ne var ki, proletarya ve enternasyonal hareket, bugün, onu proletarya diktatörlüğü ve sosyalizm hedefi doğrultusunda yönetecek komünist öncüden yoksundur. Bu ayrı ayrı ülkelerde, hareketin devrimci yönde gelişmesini önlediği gibi, enternasyonal eylemi ve örgütlenmesini de zayıf bırakmaktadır. Sınıf savaşımının tarihsel ve siyasi sorumluluğu bu duruma devrimci ve etkin bir müdahaleyi zorunlu kılmaktadır. Partimiz bu amaçla uluslararası alanda antifaşist, antiemperyalist, devrimci ve komünist güçlerin örgütsel birliğini sağlamak için iki cephede mücadele yürütmeyi gerekli görmektedir.

MLKP'nin 3. Kongresi; dünya komünist hareketinin parçalarıyla ideolojik ve örgütsel birliği sağlamayı amaçlayan ilişkiler geliştirme yolunda sistematik, ısrarlı, somut ve ilerletici çalışmalar içinde bulunmayı kararlaştırdı. Komünist hareketin enternasyonal eyleminin geliştirilmesini, ideolojik ve örgütsel birliğinin başarılmasını temel önemde ve ertelenemez bir görev saydı.

Bu alandaki faaliyetini Komünist Enternasyonal kurma amacına bağlanmış olarak sürdürecektir.

Günümüzde, komünizm ve komünizme açık devrimci örgütlerin enternasyonal örgütsel ve eylemsel birliğini kararlılıkla geliştirmek, acil bir görevdir. Enternasyonal birlik, ancak proletarya ve halkların enternasyonal eylemini geliştirmek politik zemininde, ideolojik ve örgütsel birliğini inşa etmek perspektifiyle hareket edilerek başarılabilir. Kuşkusuz, örgütsel hedef, komünist enternasyonalin kurulmasıdır.

MLKP, komünist ve komünizme açık parti ve örgütlerle doğrudan ilişkiye girmeden ve eyleminin içeriğine bakmadan muhataplarının komünist olup olmadığına dair peşin hükümler verme sekterliğinden ve yanlışımdan uzak durmayı hedeflemektedir. O nedenle UKH'nin enternasyonal örgütsel birliği görevine bağlanmış her platform, her çaba, her yönelim, her düşünsel ve pratik adım MLKP'nin ilgi alanına girmektedir.

Çelişkilerin en fazla keskinleştiği ve emperyalistler arası hegemonya mücadelesinin yoğunlaştığı bölgenin (üçgenin) merkezinde bulunan Türkiye ve K. Kürdistan'da faaliyet yürüten MLKP, bölgedeki komünist güçlerin örgütsel ve eylemsel birliğini sağlamaya özel bir önem verir. Bu doğru ve yerinde çaba, dünya komünist hareketinin enternasyonal birliği için de atılmış ciddi ve somut bir adım olacaktır.

MLKP, komünist hareket platformlarında birlikte olamayacağı devrimci ve ilerici parti, grup ve güçlerle uluslararası antifaşist, antiemperyalist, demokratik cephe veya mücadele birliğinin kurulması için ilişkiler geliştirmeyi, ortak mücadeleler yürütmeyi enternasyonal alandaki mücadelesinin bir diğer konusu saymaktadır.

Antiemperyalist, "antiküreselleşme" hareketine, bölgesel devrimci gelişmelere, bu tarzdan platform ve mücadele birliğiyle, devrimci ve etkin bir müdahalenin gerçekleşeceğine inanmaktadır. Yeni bir enternasyonal örgütlülüğünün kurulması yarının değil, bugünün bir görevi ve sorumluluğudur. Bu büyük tarihsel sorumluluk, komünist hareketin bağlayıcı örgütsel birliğini bir teorik ilke ve güncel siyasal sorun olarak ele almalıdır.

Teoriktir; çünkü emperyalist kapitalizm ve kapitalist restorasyona bağlı olarak proleter devrim koşullarında meydana gelen değişim ve ihtiyaç-

lar, işçi sınıfı hareketinin gelişimi ve sendikalar, sınıf savaşımı teorisi gibi konuların teorik açıklımı ve izahı ile Marksist-Leninist teorinin gücüyle donanmak gerekli. Bu da yetmez. Teorik bir üretim ve gelişme içinde olmak zorunludur. Teorik alandaki donanım ve üretim, burjuva ideolojisi ve Marksizm-Leninizm aleyhtarı akımlara karşı ideolojik mücadelenin başarısı için de gereklidir.

İlkeseldir; çünkü sınıf mücadelesi, özünde enternasyonal bir mücadeledir. Bu karakteri her komünist partisinin enternasyonal örgütlülük ve eylem içinde varoluşunu, ortak devrimci siyasal eylemi ve birlikteliği gerektirir. Komünist güçlerin dağınıklığı ve kendiliğindenciliği, parçalı durumu ve örgütsüzlüğü, her komünist partinin kendi sorunudur ve ilkesel önemdedir. Bu sorunu kendi dışında göremez.

Lafta değil, gerçek anlamda bir enternasyonale doğru gidişin taşlarını enternasyonal devrimci siyasal eylem, ilkeli ideolojik mücadele döşeyecektir. Bu, aynı zamanda dünya komünistleri arasında gerçek yoldaşlık ilişkileri, duygusal ve ruhsal birlikteliğin yakalanmasını getirecektir. İçe kapanma, yabancılaşıma ve uzaktan konuşmanın da sonu olacaktır. Dünyada güncel siyasal gelişmeler üzerinde komünist zeminde; bu olmazsa, devrimci demokratik savaşım zemininde birlikte savaşım yürütmek, siyasal gelişmelere devrimci müdahalelerde bulunmak, aynı zamanda, komünist enternasyonalin örgütlenmesinin de yolunu açacaktır. Bu, aynı zamanda örgütsel bir sorundur, örgütsel alanda gerçekleştirilecek boyutu vardır. Bu da dünya ve bölgesel düzeyde ve çeşitli kombinezonlarda görüşme, toplantı, platform ve konferanslar örgütlemeyi gerekli kılar. Teorik yayın organları bir diğer araçtır.

Bir ülkede komünist partisinin kurulma koşulları ile proletaryanın uluslararası örgütlenme koşulları, şüphesiz ki, bir ve aynı değildir; ama birbirlerinin devamı oldukları, kopmaz bağ içinde oldukları bir gerçektir. Komünistler, her koşul altında örgütlü mücadele verirler veya örgütlü mücadelenin koşullarını yaratırlar. Bu örgütlenme, hangi biçimde olursa olsun komünistlerin örgütlenmesi, burjuvazinin bütün engelleme, baskı ve yasaklarına, bütün başka zorluklara rağmen gerçekleştirilir. Proletaryanın ulusal seksiyonları örgütlendikten sonra, onların enternasyonal örgütlenmesi önünde engel ol-

maması gerekir. Komünistler, ulusal seksiyonları örgütlenme için verdikleri mücadeleyi, enternasyonal örgütlenme ve eylem için de vermek zorundadırlar. Dünyada çeşitli ülkelerde komünist parti, grup ve örgütlerin varlığı bir gerçek ise, komünist enternasyonalin kurulmasının nesnel koşulları da var demektir. Eksik olan, öznel faktör ve iradedir. Yeni bir enternasyonalin hangi ilkeler üzerinde yükselmesi gerektiği konusunda yeterli teorik, ilkesel açıklığı olması

gerçekliğidir. Her komünist partinin önünde enternasyonale doğru girişimi soyutlayacak perspektifler, somut hedefler olmalıdır. MLKP, bunun düşünsel ve pratik yoğunlaşması içinde olacaktır.

**Bu yazı MLKP'nin enternasyonal yayın organı Red Dawn'ın Aralık 2003 tarihli sayısından alınmıştır.*

Maoculuğun Yöntem Krizi Sınıf Teorisi'nin Teorisizliği

Haydar Özkan

Sınıf Teorisi dergisi, 5. sayısında, “Programdan” başlığıyla bir köşe açtı. Bu köşede Maoist Komünist Partisi'nin (MKP) 1. Kongresi'nde kabul edilen program açılarak tartışılıyor. Köşenin ilk konusu ise, “Devrimin dostları ve düşmanları kimlerdir” gibi, Mao Zedung'un deyişiyle “devrimin en hayati sorunu”na ayrılmıştı.

Maocu dostlarımız, yazı boyunca, gerçek yaşam ile zihinlerindeki dogmanın kalın duvarları arasındaki çatışmayı yaşıyorlar. Kimi noktalarda hayata temas ediyor; ama sonra büyük bir hızla dogmanın güvenilir sığınağına geri sığıyorlar.

Yazı, MKP'nin programından alınan şu temel ifadeyle başlar: “Yarı sömürge yarı feodal sosyo-ekonomik yapıya sahip toplumda yeni demokratik devrimin başlıca düşmanları; emperyalizm, feodalizm ve komprador bürokrat kapitalizmdir.” (sf. 66)

Ardından, sıra, gerçek yaşamla bu formül arasındaki bağı kurmaya gelir.

Nerede Yaşıyor Bu Toprak Ağaları?

Önce, “mevcut sistemi yönettiği” iddia edilen “toprak ağası sınıfı” tanımlanır. “Alt yapıda olduğu gibi, üst yapıda da güçlüdür. Komprador bürokrat kapitalizm ve emperyalizmle iç içe bir şekilde, mevcut sistemi yönetir.” (sf. 66)

Toprak ağası sınıfına ayrılan bölüm boyunca, ST yazarı, ayakları yaşadığı topraklara basmayan bir hayal gezgini gibidir. Sahi kimdir bu “toprak ağası sınıfı”? Örneğin hangi belli başlı tanınmış toprak ağalarından söz edebilirsiniz? Bu sınıfın ideologları, siyasi partileri var mıdır? Eğer herhangi bir sınıftan değil, “sistemi yöneten” bir sınıftan söz ediyorsak her halde, bu sınıfın iktidarını hangi araçlara dayandığını da göstermek gerekir değil mi? Oysa ST dogma makamından konuşuyor ve genel olarak toprak ağası sınıfının özelliklerinin ne olduğunu anlatıyor, somut, Türkiye ve Kuzey Kürdistan topraklarında iktidar süren gerçek bir toprak ağası sınıfını değil. Somut konuşmaya çalıştığı bir iki noktada da tam anlamıyla tökezliyor.

Önce, kapitalist toprak sahibinin ücretli tarım işçilerini sömürsüyle, feodal toprak sahibinin feodal köylüyü sömürsünü birbirine “karıştırıyor”: “Bu sınıf, başta köylüleri ve tarım işçilerini sömürür.” Ücretli işçi çalıştıran feodal ağalar? Marksist teorinin belkemiğini kırmadık mı dostlar? Ücretli emek, sermaye demektir. “Tarım işçisi” sömürsü, toprak sahibinin artık biz-zat kapitalist olduğu, üretim araçlarının özel mülkiyeti temelinde, ücretli biçimde işçi çalıştırarak artı değer elde ettiği koşullarda yaşanır. Feodalizmde ise tersine, köylüler sınıflara ay-

rışmamış bir bütündür ve hepsi de ağaya bağlıdır. Zorunlu olarak çalışmak ve ağa için üretmek zorundadırlar. Feodal toprak ağası, köylülere “ücret” ödemez. Toprağına bağlı olan köylüyü zorla çalıştırır ve artı ürüne el koyar. Köylülüğün yekpare bir bütün olmaktan çıkıp parçalanması, tarım işçisi, yarı-proleter köylü, küçük köylü, orta köylü, zengin köylü ve kapitalist toprak sahibi biçiminde ayrışması, çok sayıda köylünün topraksız kalıp, ücretli çalışmaya başlaması, tarımda kapitalizmin gelişiminin ifadesidir. Siz ise, hayalinizde “tarım işçisi sömüren toprak ağaları” yaratarak tarımdaki derin kapitalist gelişmeyi dogmanızın sınırlarına hapsedmeye çalışıyorsunuz.

Peki, bu “toprak ağası sınıfının” ekonomik temeli nedir, sorusuna ST’nin verebildiği yanıt ise, yine kendi tezlerini yanlışlar: “Bu sınıfın altyapı bakımından etkili olduğu yerlerin başında Kuzey Kürdistan, Orta Anadolu, Akdeniz, Karadeniz ve Ege Bölgesi gelmektedir. Bu alanlar içinde en etkili olduğu yerler Kuzey Kürdistan’dır. Yani Kuzey Kürdistan’da feodalizm ve feodal ilişkiler, diğer alanlara göre, gerek alt yapı ve gerekse üst yapı bakımından daha güçlü ve etkilidir.” (sf. 66) ST, bu iddiasını herhangi bir somut veriye dayandırma ihtiyacı hissetmiyor. Hangi gerçek, somut veriler Ege Bölgesi’nde toprak ağalığının hala var olduğunu gösteriyor? Ya Orta Anadolu, Karadeniz ve Akdeniz’de? Zaten ST, gerçekte bu bölgelerde toprak ağalığının çözülmüş olduğunu bizzat kendisi de görüyor, biliyor. Örneğin, Maocu gerillaların savaştığı Karadeniz dağlarında toprak ağalığının yerini her yerde küçük köylü tarımı ve pazar ilişkisi almamış mıdır? Köylü, haraç ödemek ve toprağında çalışmak zorunda olduğu bir toprak ağasına mı bağlıdır, yoksa borç ağıyla bağlı olduğu burjuva devlet ve özel bankalar tarafından mı sömürülmektedir? Köylülük, feodalizmin köylülüğü gibi, tek bir sınıf mıdır, yoksa ayrılmış, parçalanmış mıdır? Gerçek durum bu olduğu için, ST de vurguyu Kuzey Kürdistan’a yapıyor. “Feodalizm”in en güçlü olduğu bölge Kuzey Kürdistan’dır, diyor. Dediğinizi doğru kabul etsek dahi, TC devlet sınırları içindeki en geri ekonomik bölgeye sıkışmış bir sınıfın, tüm sistemi yönetmesi mümkün müdür? Dahası, siz de Kuzey Kürdistan’ın boyunduruk altında olduğunu biliyorsunuz. Teziniz, Türkiye-Kuzey Kürdistan arasındaki gerçek ilişkiyi baş aşağı etmiş olmuyor mu? Hem K. Kürdistan’ın Türki-

ye egemen sınıfları tarafından boyunduruk altına alındığını söyleyeceğiz, hem de varlığı itibarıyla esasen Kuzey Kürdistan’a sıkışmış bir sınıfın hem Türkiye’yi, hem K. Kürdistan’ı yönettiğini! Bu nasıl bir çelişki! Sakın, Türk burjuvazisi, Kuzey Kürdistan’daki sömürgeci egemenliğini toprak ağaları sınıfını ayakta tutmak üzerine kurduğu için, feodalizmin çözülmesi Kürdistan’da daha geç ve sancılı yaşanmış olmasın? Ama muhakkak tespit etmeliyiz ki, feodalizm, Kuzey Kürdistan’da da önemli oranda çözülmüştür. Kimi yarı-feodal kalıntılar varlığını korumakla birlikte; eski toprak ağaları-aşiret reisleri sınıfı akaryakıt ticareti, taşımacılık, nakliyat gibi işler üzerinden kapitalistleşme sürecine girmediler mi? Kirli savaş yılları, bu bakımdan da incelenmelidir. Faşist sömürgeci rejim, yandaşı olan aşiretlere uyuşturucu ticareti, benzin istasyonları gibi işlerde alan açarak, karşıtı olanların köylerini ise zorla yakıp boşaltarak, milyonlarca köylüyü zorla kentlere göç ettirerek, altyapıdaki feodal unsurları önemli ölçüde tasfiye etmiş de oldu. Bunlara GAP’ın özellikle Harran bölgesinde yarattığı etkileri de eklemek gerekir. Harran ovası, Koç, Sabancı gibi Türk tekellerine ve İsrail, ABD tarım şirketlerine ait devasa kapitalist çiftlikler tarafından parsellenmiştir. Hala K. Kürdistan kırında kalan köylülük önemli oranda çözüldü. Her yaz Kürdistan kentlerinden ve kırandan Adana, Ordu, İzmir, Akçabat vb. bölgelere fındık, pamuk, mandalina vb. toplamak için kitlesel olarak akın eden Kürt tarım işçileri bu gerçeğin bir görünümüdür.

ST, tüm bu sorulara, yine aynı yazıda bir yanıt veriyor: “Feodalizmi sadece toprak ağaları sınıfıyla özdeşleştirmek doğru bir anlayış olmaz. Bunun içerisine kapitalist çiftlik sömürsünden tutalım, tefeci tüccar sömürsüne, oradan da emek hizmetine göre sömürü biçimine kadar hepsi, feodal sömürü içerisine girer.” (sf. 66) ST deyim uygunsa “kör değil” ve bu topraklarda tarımsal ilişkilere artık kesin biçimde kapitalizmin egemen olduğunu görebiliyor. Ancak bunu açık olarak tanımlamaya cesaret edemiyor. Küçük köylünün kapitalist banka tekelleri ve burjuva devlet tarafından sömürülmesi ve kapitalist çiftlik temelinde ücretli emek sömürsü, tarımsal ilişkilerin açık gerçeğidir. Ancak Maocu teoriye göre yarı-sömürge olan bir ülke aynı zamanda ve kural olarak yarı-feodal de olmak zorunda olduğu için, tarımdaki kapitalizm gerçeği ST tarafından açık biçimde formüle edile-

miyor. Bu gerçekliğin adının konulması, adeta “ihamet”e eşdeğer bir durum olarak görülüyor. Dolayısıyla ST’nin bulduğu çözüm, kapitalizm gerçekliğini “feodalizm” kabuğunun içine sıkıştırmaya çalışmaktan ibaret kalıyor.

“Feodal Burjuvazi”

ST’nin köylülüğü tanımladığı bölüm, toplumsal gerçekliğe temas eden bir bölüm olarak dikkati çekiyor. Bu bölümde, kırdan yaşayan sınıflar anlatılır. Canlı ve gerçekçidir. Şunları söylüyor ST: “Köylülük katı feodalizm dönemindeki gibi, serflik şeklinde varlığını sürdürmüyor. Kapitalizmin doğal ekonomiyi (kapalı köy ekonomisini) parçalamasıyla birlikte, köylülük de homojen varlığını adım adım yitirerek farklı kategorilere bölünmüştür. Ekonomik durumlarına göre köylülük zengin, orta ve yoksul köylülük diye üç kategoriye ayrılmaktadır.” (sf. 81) Yani ST, kapalı köy ekonomisinin pazar ilişkileri temelinde parçalandığını, feodal topluma özgü köylülüğün çözülüp ayrışarak yerini burjuva, küçük burjuva ve proleter köylülüğe bıraktığını kabul ediyor. ST’ye göre, bu yeni temel üzerinde sınıflar farklılaşması şöyledir: Zengin köylülük, topraklarını kiraya veriyor, tefecilik yapıyor, ücretli işçi çalıştırıyor, ellerinde kapitalist üretim araçları var. Orta köylülük, ücretli işçi çalıştırıyor, küçük çaplı tefecilik yapıyor. Ama sömürücü değil, kendisi de üretimde çalışıyor. Yoksul köylülük, ya da kır yarı proletaryası, hiç toprağa sahip olmayan ya da yetersiz toprağı olan bir sınıf ve “toplam köylü nüfusunun çoğunluğunu” oluşturuyor. Bir de, mevsimlik işçiler, tarım işçileri ve topraksız köylüler var, ki bunların sayısı yoksul köylülüğün sayısının toplamı, ST’ye göre, “köylülüğün toplam nüfusunun yüzde 70’leryakını oluşturuyor.” (sf. 81-82) Mevsimlik işçilerin sayısı “her yıl katlanarak artıyor”. “Mevsimlik işçilerin çoğunluğunu da Kuzey Kürdistan ve Karadeniz bölgesindeki yoksul köylüler oluşturuyor.”

Bu bölümde ST’nin yaptığı tespitlere kimi itirazlarımız olabilir. Örneğin küçük ve orta köylülük arasında bir ayırım yapmamış olmasını eleştirebiliriz. Fakat açık olan bir şey varsa, bu bölümdeki analizlerin, “toprak ağası sınıfı” bölümündeki soyut ve dogmatik tespitlerin tersine, yaşadığımız toprakların toplumsal maddi gerçekliğinden beslendiğidir. Tabii, bu çaba, ST “toprak ağaları sınıfı” isimli hayaletin peşini

kovalamaya devam ettiği sürece total kalacaktır. Çünkü kapitalist toprak sahipleri kırdan gerçek egemendir ve giderek Koç, Sabancı gibi banka-sanayi kapitalistleri de geniş topraklar satın alarak kapitalist tarım üretiminin önemli, temel bir unsuru haline geliyorlar.

Köylülüğe ilişkin tüm bu söylenenlerden sonra, ST’nin nasıl olup da hala bu topraklarda “toprak ağaları sınıfının” ve “feodalizm”in varlığından söz edebildiği hayret verici geliyor. Ama dostlarımız durumu şöyle açıklıyorlar: “Mevsimlik işçilerin emeği feodal sömürüye denk düşen ‘götürü’ şeklinde gasp edilmektedir. ‘Saat ve kilo miktarına göre’ çalıştırılırlar. Günde yaklaşık 15 saat çalışırlar. Hiçbir sosyal güvenceleri yoktur.” (sf. 82) Peki sevgili dostlar, kentlerdeki konfeksiyon atölyelerinde de çok sayıda işçi ‘saat ve kilo miktarına göre’ çalışıyor... Onlar da mı “feodal” biçimde sömürülüyor? Ne zamandan beri kapitalist sömürüyle feodal sömürüyü ayırt eden unsur, “emeğe el konuluş biçimi” oldu? Kaldı ki, işçileri “sosyal güvenceden yoksun” biçimde uzun saatler boyunca çalıştırmak, kapitalist sömürünün özelliklerine ters düşen bir durum mu ki, “feodal sömürü” tezini kanıt olarak bunu gösteriyorsunuz? Neden biraz olsun gerçekliğe dokunmuşken, bunu cesaretle sonuna kadar götürmüyorsunuz?

Böylece, ST’nin “tarım işçilerini sömüren toprak ağaları”nın sırrı da çözülmüş oluyor. Gerçekte bunlar, kapitalist toprak sahipleridir. Ve, ST’nin bizzat kendisinin verdiği orana göre, eğer yoksul köylüler (kır yarı-proletaryası) ve tarım işçileri, köylülüğün yüzde 70’ini oluşturuyor ise, kapitalist toprak sahipleri de, ücretli emek sömüren burjuva bir sınıf olarak bu ilişkinin karşı ucunda yer alır. ST, toprak ağalarının kapitalist toprak sahiplerine dönüşmüş olduğunu söylemek istiyor, söyleyemiyor. Ülkenin yönetici sınıfı için kullandığı “feodal burjuvazi” kavramı ise, bu çelişkinin doruk noktası oluyor. (sf. 80 ve 87)

“Birkaç Fabrika”

Yazının işçi sınıfına ayrılan bölümünde ST, dogmatizmin korunaklarına geri çekilir. Çünkü işçi sınıfının nüfus içindeki oranı sorunu, ST’nin strateji, taktik ve günlük politikaları bakımından derin etkileri olacak temel bir sorundur. ST, herhangi bir istatistik veriye ya da somut analize dayanmaksızın, işçi sınıfının nüfus içinde küçük

bir azınlık olduğunu savunmaya devam eder. Ama burada gerçekten Marksizm adına protesto edilmesi gereken tam bir keyfilik sergiler. Herhangi bir kaynağa dayandırılmadan “kent küçük burjuvazisi, köy küçük burjuvazisi ile birlikte, toplam nüfusun yarısından fazlasını oluşturmaktadır”, “köylülük Türkiye-K. Kürdistan nüfusunun yarısını oluşturmaktadır” gibi tespitler yapılır. Oysa ST aynı yazıda köylü nüfusunun yüzde 70’inin yarı proleter ve proleter köylülükten oluştuğunu ifade ediyor. Genel nüfus sayımı sonuçları başka veriler sunuyor. Nüfus sayımı sonuçlarına göre, 1990’da nüfusun yüzde 40’ı kırdı, yüzde 60’ı kentte yaşıyordu. Bu oran, 2000 yılında yüzde 35’e yüzde 65 oldu. ST’nin “toprak ağalığının en güçlü olduğunu” söylediği Kuzey Kürdistan’da bile, bu oran kent nüfusu lehine gelişmiştir: Kır, “Doğu Anadolu”da nüfusun yüzde 46’sını, Güneydoğu Anadolu ise yüzde 37’sini oluşturuyor. (1990’da bu oranlar Doğu ve G.doğu Anadolu için sırayla yüzde 57 ve 50 idi.) Yine DİE verileri, kent nüfusunun büyük çoğunluğunun da sanayi ve hizmet sektörlerinde çalışan ücretlilerden oluştuğunu gösteriyor. (DİE’ye ait bu veriler, <http://www.die.gov.tr/IstTablolar/04nf025t.xls> web adresinden bulunabilir.)

ST’nin keyfiliği sanayi proletaryasına gelince doruğa varıyor: “Sanayi proletaryası çok sınırlı sayıdadır. Ki ülkemizde sanayi gelişmemiş ki, sanayi proletaryası da gelişsin. ... Birkaç fabrika var, o da emperyalizme bağlı montaj sanayidir.” (sf. 87) ST yazarına, İstanbul’dan otobüse binip, İzmir’e kadar yolculuk etmesini öneririz. Bu durumda sadece otoyol üzerindeki fabrikaları dahi saysa, daha Gebze’yi çıkmadan, bu ülkede “birkaç” fabrika olduğu zannından kurtulur.

ST, “sanayi proletaryasını sadece büyük ölçekli işletmelerde çalışanlarla sınırlıyor. “Birkaç fabrika” tezi de buna dayandırılıyor. “İşçi nüfusunun çoğunluğunu tekstil, inşaat, turizm, küçük ve orta boy atölyeler ve hizmet sektöründe (belediye vb. yerlerde) çalışan işçiler oluşturmaktadır.” Bu yaklaşıma göre, örneğin Ümraniye İMES’te çalışan binlerce metal işçisi, Tuzla’daki deri işçileri, büyük fabrikalarda değil de, ‘küçük ve orta’ işletmelerde istihdam edildikleri için sanayi proletaryası sayılmıyor. Burada da dogmanın kılıcını çektiğini görüyoruz. Bu kez kılıç, sanayi proletaryasını yok saymak için çekilmiştir. Tekstil, kimya, metal, konfeksiyon,

gıda vb. sanayi kollarında çalışan ve sayıları 10 milyonu aşan, çoğunluğu küçük ve orta işletmelerde istihdam edilmiş işçileri saymazsak, tabii ki bu ülkede “sanayi proletaryası” yoktur diyebiliriz! Ancak kapitalist üretim sürecinin bugünkü örgütlenişinde, binlerce işçinin çalıştığı dev fabrikalar yerine, tekeller, çok sayıda küçük ve orta işletmeden oluşan bir fason-taşeron işletmeler ağını tercih ediyorlar. ST, burada da özü, içeriği yadsımak için, biçimi öne sürüyor. Onun için ücretli sanayi işçisi sayısı değil, büyük fabrikalarda çalışan işçi sayısı önemlidir.

Gerçi, onu bile hesaplama zahmetine girmiyor ama...

İşçi sınıfının ele alındığı bölümle ilgili göze çarpan bir diğer nokta ise, bu başlık altında tarım işçilerine hiç değinilmemiş olmasıdır. Neden tarım işçileri, işçi sınıfından ayrı olarak “köylülük” başlığı altında ele alınmıştır? Kapitalist çiftliklerde ya da zengin köylünün toprağında çalışan tarım işçileriyle sanayi işçileri arasında bir sınıf farkı mı var? Yoksa sorun, tarım işçilerini bu başlığa almanın, sınıf analizinde sizi götüreceği nokta mı?

Sınıf Teorisi’nin ‘Feodal Faşizm’i

ST, faşizm konusunda da Marksizm’in canına okumaya devam ediyor. Eğer faşizm, Dimitrov’un (sizin de kabul ettiğiniz) tanımındaki gibi, “mali sermayenin en gerici, en terörist, en şoven kesimlerinin diktatörlüğü” ise, mali sermayenin var olmadığı, tekelci kapitalizmi bir yana bırakın, daha kapitalizmin dahi hakim olmadığı, hala toprak ağaları sınıfının iktidarı altında “yarı-feodal” ekonomik yapıdaki bir ülkede nasıl faşist diktatörlük olabilir? Mali sermaye, banka ve sanayi tekellerinin kaynaşmasından oluşmuyor mu? Sizin tezinize göre, bırakın tekelleri, kapitalist gelişme daha emeklemekte! Böyle yaparak ST, faşizmi sınıfsal ve tarihsel bağlamından kopararak herhangi bir baskı rejimine indiriyor. Bu durumda, faşizmi 1923’ten başlatmakta da sakınca görülüyor! Daha henüz kapitalist gelişmenin başlarındaki, cılız bir Müslüman taşra burjuvazisinin toprak ağalarıyla ittifakına dayanan kemalist burjuva cumhuriyeti, faşist olarak niteleniyor. Peki kimdir bu faşizmin toplumsal temeli? “Gerek toprak ağası sınıfı, gerekse de komprador büyük burjuvazi sınıfı, bizimki gibi ülkelerde en gerici, en şoven, en ırkçı sınıftır, ... faşizmin sosyal dayanaklığını

oluşturmaktadır.” (sf. 69) Hatta ST bunu evrensel teori düzeyine de çıkarıyor: “Faşizmin ... bizim gibi ülkelerde sosyal dayanağı komprador büyük burjuvazi ve toprak ağası sınıfıdır” (sf. 77) Ve faşizm, “1923 sonrası yukarıdan aşağıya doğru kemalist ideolojiyle inşa edil”miştir. (sf. 69) Bu tezler insana sordurtuyor: Osmanlı İmparatorluğu da mı faşist bir devletti? Ne de olsa toprak ağaları Osmanlı’da da vardı, hatta gerçekten egemen sınıftılar da. Toprak ağalarının “en gerici, en şoven” sınıf olduğundan da şüphe yok. Öyleyse, Osmanlı’nın, Rus Çarlığı’nın, İmparatorluk Çin’inin, vb. de “faşist” olarak nitelenmesi gerekir. ST’nin Dimitrov’un tanımındaki “mali sermayenin en gerici kanadı”nı bir çırpıda “toplumun en gerici sınıfı”na nasıl çeviriverdiğini görmek ilgi çekicidir. Bu topraklarda faşist diktatörlüğü, bir yarı askeri diktatörlük olarak inşa eden 12 Mart ve 12 Eylül darbelerinin tekelleri kapitalizmin gelişimiyle ve ona karşı gelişen devrim tehdidinin bertaraf edilmesi karşıdevrimci girişimiyle bağlı olduğu açıktır.

Sıra Burjuvazide

ST’nin iki hayaleti daha var. Bunlar, “komprador bürokrat burjuvazi” ve “milli burjuvazi”. Büyük burjuvazi, “komprador bürokrat burjuvazi” sıfatıyla tanımlanıyor. Kavramlarla oynamamak gerekir dostlar. Komprador burjuvazi, dış ülkelerde üretilen malların ticaretini yaparak gelir elde eden ve bizzat kendisi üretim yapmayan bir sınıftır. Bu sınıf, 1920 ve 30’ların Çin’inde vardı. 1910 ve 20’lerin Osmanlı ve Türkiye’inde de vardı. Ancak, kapitalizmin gelişimine bağlı olarak, büyük burjuvazi, bizzat kendisi de üretim yapmaya başlar. Bu, onun kâr hırslarının doğrudan bir sonucu olduğu kadar, genel kapitalist gelişmenin de bir ürünüdür. Akıl var, mantık var, bizdeki büyük burjuvazi nasıl “komprador” olarak tanımlanabilir! Koç, Sabancı, Doğan, Karamehmet, Ayhan Şahenk, Zorlu, bunlar komprador mu? Bu holdinglelere ait yüzlerce fabrika sanayi ürünü üretmiyor mu? Bunları dünyanın dört bir tarafına ihraç etmiyor mu? Oysa size göre, “bu burjuvazinin elindeki kapitalizm, tamamıyla balon ve gerici kapitalizmdir ve emperyalizme bağlıdır” “Balon kapitalizm”in ne olduğunu anlayamadık! Ama bildiğimiz bir şey varsa, işbirlikçi Türk tekelleri burjuvazisi, bankaları, fabrikaları, sahip olduğu kapitalist çiftliklerle gerçek bir üretim ve finans zemini üzerine oturuyor.

Bunun “gerici” bir kapitalizm olduğu şüphe götürmez; ama yoksa siz emperyalist kapitalizm çağında hala “ilerici kapitalizm” olabileceğini mi düşünüyorsunuz?

“Bu ülkede kimse emperyalist tekelleri burjuvaziden bağımsız bir sanayi gösteremez” diyorsunuz. Şüphesiz. Türk tekelleri burjuvazisinin işbirlikçi olduğu apaçık, gözle görünür bir gerçek. Ama bir dünya sistemi olarak emperyalist kapitalizm zaten, tüm ulusal ekonomilerin emperyalist merkezlerin ihtiyaçlarına bağımlı kılınması demek değil midir? IMF, Dünya Bankası gibi kurumların işlevi, borç tahsilatlığı yapmanın yanı sıra, yeni sömürge ülkelerin ekonomilerini emperyalist merkezlerin ihtiyaçlarına göre dönüştürmek değil mi? Öyleyse, ST, yeni sömürge ülkelerde bağımsız bir kapitalizmin olmaması ile, kapitalizmin hiç olmaması arasındaki farkı (devasa bir fark!) görmüyor demektir. Nitekim “emperyalist kapitalizmin işine bu gibi ülkelerde kapitalizmi geliştirmek değil, geri feodal üretim ilişkilerini ayakta tutmak gelir. Çünkü geri üretim ilişkisi üzerinde daha fazla sömürü ve kâr elde edecektir. Emperyalizm için ‘kapitalizmi geliştir’ demek, ona ilerici misyon yüklemekle eş anlamlıdır.” Emperyalizmin geri üretim ilişkisiyle “daha fazla” kâr elde edeceğini nasıl hesapladığınızı açıklamanızı istemek de hakkımız olsa gerek. Bu durumda örneğin, emperyalist çokuluslu tekellerin 60’lardan itibaren neden fabrikalarını yeni sömürgelere taşıdığını nasıl açıklayacağız? Böyle yapmakla emperyalistler, kendi kârlarını mı azaltmaya çalışıyorlar? Kaldı ki, yeni sömürgelerde kapitalizmin gelişmesi emperyalistlerin keyfine mi bağlı ki, düğmeye basıp engellesinler? Kapitalizm nesnel bir toplumsal üretim ilişkisi değil mi? Emperyalist sömürgecilik, yeni sömürgelere niyetinden bağımsız olarak bu nesnel ilişkiyi taşımak zorunda değil mi? Bunu yapmakla emperyalizmin “tarihin kör aleti” olarak hareket ettiğini söylemek doğrudur; ama emperyalizme ilericilik atfetmek başka bir şeydir. Emperyalizm, gittiği yere yıkım götürür. Nitekim, yakın bir örnek olarak, çokuluslu şirketlerin fabrikalarını yeni sömürgelere yaydıkları ’70’ler ve ’80’ler aynı zamanda bu ülkelerde askeri darbelerin, IMF yıkım programlarının yılları olmamış mıdır? Bu ikisi arasında bir çelişki görmeniz, kapitalizm konusundaki hayalciliğinizden kaynaklanıyor olmasın?

“Milli burjuvazi”ye gelince... Büyük burjuvaziye tanımlayamadığımız için, orta burjuvaziye de tanımlayamıyoruz. Ekonomik bakımdan tekeli büyük burjuvaziye bağlanmış, emperyalist küreselleşmenin emeğin kazanılmış haklarını gasp etmesinden (Kölelik Yasası vb.) çıkar sağlayan, tekelleşmeye çalışan, ama emperyalist küreselleşmeden zarar gördüğünde de bağırıp çağıran bir sınıftır orta burjuvazi. Ama nihayetinde halka karşı tekeli burjuvaziye birleşmekte tereddüt etmez. Dahası, Türk orta burjuvazisi, Kürdistan’ın sömürgeleştirilmesinden de çıkar sahibidir ve şoven politikada tekeli burjuvaziye kaynaşır. Refah Partisi hükümeti örneğinde gördüğümüz gibi, bu sınıf iktidar olanaklarını eline geçirmeye başladığı anda, bundan antiemperyalist tedbirler almak için değil, tersine, bizzat tekelleşmek için faydalanır ve emperyalizme de boyun eğer. Bu olgu, İşçi Partisi’nin Rus-Çin emperyalizmi yandaşı politikalarından veya geçmişin Refah Partisi’nin hükümet pratiğinden görülebilir.

ST, “Kızılma ittifakını” milli burjuvazinin bir eylemi olarak görüyor. (sf. 77) Gerçi ST bu çıkışı “karşıdevrimci” ilan ediyor; ama, sonuçta “kızılma ittifakını” oluşturan MHP, BBP, İP, Ülkü Ocakları gibi parti ve örgütler “milli burjuva akımlar” olarak ilan edilmiş oluyor. ST’ye göre milli burjuva akımlar karşıdevrimci değildir. Tek tek bazı karşıdevrimci politikaları vardır. MHP ve BBP’ye uygulandığı anda, ST’nin tezi tüm akıl sınırlarını zorluyor. Eğer MHP karşıdevrimci değilse, bu memlekette karşıdevrimci kimdir diye sorası geliyor insanın! Eğer tartışma konumuz İP ise, devrimci gençlere yönelik bu kadar saldırısından, devrimci ihbarcılığından, Genelkurmay’ın siyasi sözcülüğüne soyunmasından, Kürt devriminin yeminli düşmanlığını yaptıktan sonra dahi bu parti karşıdevrimci olmuyorsa, bu partinin hangi koşulda karşıdevrimci sayılabileceği konusunda ST’nin bizi aydınlatması gerekir.

Diğer yandan, ST’nin Kürdistan’daki milli burjuvaziye ilgili özeleştirileri ve bu sınıfla taktik ittifakların olanaklı olduğu tespitleri doğru ve yerindedir. Ancak bu olgu Kürdistan üzerindeki sömürge boyunduruğuyla bağlıdır ve aynı ilerici rolü Türk orta burjuvazisi oynayamaz. Sömürge bir ülkenin orta burjuvazisiyle, ulus devletini kurmuş, ama sonradan emperyalizmin yeni sömürgesi olmuş bir ülkenin orta burjuvazisi aynı kategoriler içinde değerlendirilebilir mi?

“Ki emperyalizm de bu gibi (yarı-sömürge, TD) ülkelerde esas olarak toprak ağası sınıfına dayanır” tespitiyle ST hayal dünyasındaki gezintisini sürdürür. “Tanrı aşkına” dostlar, somut konuşursak, Türkiye’nin emperyalizme bağımlılığını temsil edenler kimlerdir? “Toprak ağaları” mı, yoksa Sabancı’lar, Koç’lar, Şahenk’ler, (aynı zamanda OYAK holdingin de sahibi olan) faşist generaller mi? TÜSİAD ve Genelkurmay, tekeli burjuva sınıfın iktidarını ve aynı zamanda ABD-AB emperyalistlerine işbirlikçiliği temsil etmiyor mu? AKP, CHP, ANAP, DSP, MHP vb. hükümet etmiş ve etmekte olan partileri gerçekte yöneten hep TÜSİAD ve Genelkurmay olmadı mı? Bize ABD egemenliğinin dayandığı şu meşhur “toprak ağalarından” kimi örnek verebilirsiniz? Nerede bunlar?

Hangi Toprak Sorunu?

ST, gerçekte dogma arasındaki çelişkilerin içine boğulmuş tüm bu tespitlerin ardından, buradan stratejik görevler çıkarmaya gelir. “Köylülük nüfusunun şehirlere oranla azalması, devrim programı ve stratejisini değiştirmez(sf. 83) Önemli olan toprak sorunudur ve toprak sorunu ortadan kalkmamıştır. Toprak devrimi sorununun “esasını da yoksul köylülüğün topraksızlığı” oluşturmaktadır. (sf. 82) Böylece ST, krizin düğüm noktasına gelir. Evet, gerçekten de toprak sorunu, feodalizmin çözülmesiyle birlikte ortadan kalkmamış, yeni bir biçime bürünmüştür. Artık sorun, köylü nüfusu zorla çalıştıran ve emeklerine el koyan bir toprak ağası azınlığının sömürsü değildir; bu kez karşımıza, toprağını yitirerek mülksüzleşen köylüleri ya tarım işçisi olarak çalıştıran ya da kentlere göç etmesine neden olarak ucuz işgücü olarak çalıştıran bir banka, sanayi ve tarım burjuvazisinin sömürsü çıkar. Ancak ST “toprak devrimi sorunu” kavramıyla ortaklaştırmaya çalışsa da feodal köylülüğün toprak sorunuyla “yoksul köylülüğün topraksızlığı” sorunu bambaşka iki şeydir. Birincisinin kaynağı feodalizmdir. Çözümü, toprağın köylülere dağıtılmasıdır. İkincisinin kaynağı kapitalizmdir. Çözümü burjuva sınıf iktidarının devrilmesi, fabrikalara el konulması ve kapitalist toprak sahiplerinin elindeki arazilerin kolektifleştirilmesidir. ST’nin bahsettiği “toprak devrimi sorunu”, köylü sınıfının toprak ağasına karşı mücadelesine değil; proleter ve yarı-proleter köylülüğün toprak için; küçük-orta köylülüğün ise topraklarını yitirmemek için

banka tekellerine ve kapitalist toprak sahiplerine karşı direnişine ve mücadelesine yol açar.

ST, burada da kısmen hayata temas etmiştir. Gerçekten de bugün, dünyanın çeşitli köşelerindeki köylü mücadelelerine baktığımızda, gerçek sorunun “köylünün topraksızlığı” sorunu olduğunu görürüz. Bu sorun, emekçi köylülüğü iflasa sürükleyen emperyalist küreselleşmenin tarım politikalarıyla yaratılmıştır. Brezilya’daki Topraksız Kır İşçileri Hareketi’ne (MST) bakalım. Bu hareket, kapitalizmin topraksız bıraktığı köylülerin, kapitalist çiftlikleri işgal etmesi ve tarım komünleri kurması eyleminden doğup gelişti. 250 bini aşkın köylü, kapitalist çiftliklerin geniş ve işlenmeyen arazilerini işgal ederek, buralarda kolektif tarım üretimi yapıyorlar. Bolivya ve Peru’da ortaya çıkan köylülüğün koka ekimi talepli mücadeleleri ise, aynı sorunun başka biçimde ortaya çıkmasıdır. Küçük ve orta köylüler, emperyalizmin neoliberal programları tarafından mülksüzleşmeye itiliyorlar. Ağır vergiler, yüksek girdi fiyatları ve düşük ürün fiyatları arasında sıkışan köylü yığınları, ayakta kalabilmek için, kârlı olarak üretim yapabilecekleri yegane ürün olan koka yaprağına yöneliyorlar. ABD ve işbirlikçi devletler ise, koka söküm programlarıyla sözde “uyuşturucuya karşı” gerçekte ise, küçük köylünün ayakta kalma mücadelesine karşı savaşıyorlar. Peru’da Aydınlık Yol’un büyük bir güce dönüşmesinde koka ekicisi köylülüğün taleplerini sahiplenmesi belirleyici bir unsur değil midir? Kolombiya’da FARC ve ELN’nin yürüttüğü köylü gerilla savaşı, esasta köylünün emperyalizm tarafından yıkıma uğratılmasına karşı bir savaş değil midir? (Feodalizmin toplumsal yapıda önemli bir ağırlığa sahip olduğu Nepal’i bir yana bırakıyoruz. Buradaki köylü savaşı, gerçekten feodal Krallığa ve arkasındaki ABD emperyalizmine karşı geliyor.)

Bugün Türkiye’de de bir köylü gerilla savaşının dayanabileceği gerçek zemin budur. Kuzey Kürdistan’da patlak veren köylü gerilla mücadelesinin zemini (sömürge sorunu) yerinde durduğu için özellikle Türkiye’de diyoruz. Ancak tabii, IMF’ci neoliberal tarım politikaları, K. Kürdistan kırında da önemli yıkıcı sonuçlara yol açıyor. 2001’de gelişen gerçek köylü hareketine bakalım. On binlerce köylü Trakya’da Kırklareli’ne, Ege’de İzmir’e, Kürdistan’da Antep’e, vb. inip eylemler yapmadı mı? Bu eylemler “toprak

ağaları”na mı karşıydı, yoksa IMF ve işbirlikçisi olan yerli banka tekellerine mi? Bu eylemlere yol açan, tam da IMF politikaları sonucu küçük-orta köylüye devlet desteğinin kesilmesi ve banka borçlarıyla küçük-orta köylünün iflasa sürüklenmesi değil miydi?

ST, aslında bu gerçekleri görüyor. Ancak bunları teorik sonuçlara ulaştırmaktan kaçınıyor. Teorik tutuculuğun barikatını aşamıyor. Bir yandan tüm bu tespitleri yaparken, bir yandan da başka bir Maoçu akımı “utangaçça ülkeyi kapitalist gösterme teorisi yapmak” la suçlayabiliyor. (sf. 86)

Ancak diğer yandan, ST’nin yine aynı yazıda, satır arasında dahi olsa “yarı-sömürge ülkeler”de kapitalizmin hakim olabileceğini teorik bir olasılık olarak kabul etmesi, dogmada açılan gerçek bir gediktir. [“Kapitalizmin hakim olduğu ülkelerde ise (isterse yarı-sömürge olsun) işçi sınıfı hem öncü hem de temel güçtür”-sf. 87] Çünkü Maoçu teori, yarı-sömürge ülkelerin aynı zamanda yarı-feodal olarak kalmak zorunda olduğu; çünkü emperyalizmin kapitalist gelişmeyi engellediği dogmasını tüm izleyicilerine miras bırakarak, onların gerçek teorik gelişmelerini sakatladı. Mao Zedung ve ÇKP’nin ileri, gelişkin yanı, Çin gibi gerçek bir köylü ülkesinde köylülüğün oynayacağı muazzam devrimci rolü görmüş olmalarıydı. ÇKP liderlerinin ve Mao’nun yönetsel olarak da öğretici olan temel yönü, üzerinde devrim savaşımı yürüttükleri toprakların özgünlüklerini kavramada gösterdikleri yüksek düzeydi. Ancak iktidardaki ÇKP, kendi ülkesine uyguladığı devrim stratejisini istisnasız tüm “yarı-sömürge” ülkeler için vazgeçilmez bir reçeteye çevirdi. Böylece Mao’nun Çin devriminin özgünlüklerini kavrayan ileri yanı, ÇKP’nin çevresinde kümelenen partilere mal olamadı. Bu partiler, büyük çoğunlukla kendi ülke gerçeklerinden kopuk, dogmatik partiler olarak kaldılar. Maoizmin onlara sunduğu temel tez, onların kendi ülke gerçeklikleri temelinde teorik analiz geliştirmelerinin önünü tıkayıp, ellerini kollarını bağladı. Feodalizmin tasfiye olduğu, kapitalizmin egemen toplumsal yapı haline geldiği tüm ülkelerde bu kriz gözle görünür bir hal aldı.

Dogma, giderek, gerçeğin içine sıkıştırıldığı bir hapis haneye dönüştü. Teori, gerçekliğin analizinden çıkarılacağı yerde, gerçeklik keyfi biçimde teoriye uydurulmaya çalışıldı. Bu, ülkemizdeki maoistleri gerçek bir yöntem krizine

soktu. Kaypakkaya'nın Türkiye-Kuzey Kürdistan gerçekliğine temas eden yöntemini değil, onun sözlerini ve formüllerini esas aldılar. Gerçeklik ne ölçüde değişirse değişsin, onlar Kaypakkaya'nın 1972'de yazdıklarını savundular. Sonuçta hem 1972'ye çakılıp kaldılar ve değişime gözlerini kapadılar, hem de zihinlerindeki formülleri gerçeğin yerine ikame ettiler. Böylece teori, devrimci pratiğin önünü açan bir anahatar olmaktan çıktı, tersine bu siyasi hareketleri bakarkör haline getiren bir paslı kilide dönüştü.

Siyasi özgüvensizliğe kaynaklık etti. Ülkenin maddi gerçekliği zemininde politika yapan, ama bu gerçekliğe dair özgün bir teori geliştirmek için yapılan her sorgulamayı "Maoizm- den sapma" olarak gören bu yöntem, giderek büyüyen bir krize kaynaklık etti. Sorun her seferinde "oportünist önderlikler"e mal edildi. Gerçekte ise krizin kökü derinlerde, yöntemdeydi. Şimdi artık yöntem krizi, tüm dogmaları zorlayacak kadar keskinleşmiş gözüküyor.

Ayrılma Hakkına Elveda

Yücel Tunç

Sovyet sosyal emperyalizminin çöküşüyle patlak veren milliyetçi çatışmalar ve boğazlaşmalar, emperyalist burjuvazi tarafından ulusların federal, siyasi özerklik gibi yönetsel haklar elde etmelerinin kaçınılmaz sonucu olarak propaganda edildi. Bu ülkelerdeki milliyetçi boğazlaşmalar, büyük ölçüde yerel burjuvaziler ve Batılı emperyalist burjuvaziler tarafından gerçekleştirildi ve kışkırtıldı. Böyle olmasına rağmen, geçmiş on yıllarda ulusal kurtuluş hareketlerinden büyük darbeler yiyen emperyalizmin ideologları, bu durumu, emperyalist-burjuva köleci barışı dayatmanın ideolojik aracı olarak kullandılar.

Bu durum dünya çapında küçük burjuva devrimci ve reformcu hareketleri de etkiledi.

Yanı sıra bu durumu önceleyen on yıllarda emperyalist sömürgecilik sisteminin çöküşü, ulusal kurtuluş devrimlerinin bir dönemini sona erdirmişti. Yeni dönemde, emperyalist bağımlılık ve sömürüye karşı mücadele, giderek kapitalizme karşı mücadeleyle daha çok kaynaşmış bir sorun olarak gündeme gelirken, emperyalist sömürgeciliğe karşı mücadele doğrudan ulusal kurtuluş devrimi olarak, yeni dönemde emperyalist işgale uğrayan ülkelerde gündemleşiyor. Geçen dönemde emperyalist ilişkiler sisteminin bir parçası olarak gündemde olan yenisömürge çokuluslu ülkelerde ilhak altında ve sömürge uluslar ise kurtuluş mücadelelerini sürdürüyor.

“Ulusal Hareketler Artık Gerici” Mi?

Emperyalist ve “çokuluslu yenisömürge” ulusların ara sınıfları, ezilen-sömürge uluslarına karşı potansiyel olarak sosyal şovenlerdir.

Bu nesnel koşullardan kaynaklanır. Birincilerde, işçi aristokrasisi, eğitilmiş küçük burjuvazi ve küçük mülk sahipleri, emperyalist burjuvazinin sömürgelerden edindiği azami kârdan aldığı kırıntılar sayesinde elde ettiği iyi yaşam koşullarını, “elindeki cenneti, kaybetmemek isteği onları büyük oranda ezilen-sömürge uluslarının bağımsızlaşmasına karşı sosyal şoven bir gericiliğe, inceltilmiş şovenizm savunusuna iter. Ancak ’60’lı ve ’70’li yıllar dünya devrimci dalgası, onu önceleyen antifaşist devrimlerin büyük zaferinin devam eden etkileri, özellikle eğitilmiş küçük burjuvazi arasında, emperyalist sömürgeciliğe karşı ulusal kurtuluş devrimlerini destekleme eğilimini güçlendirmişti. Dünya devrimi dalgasının geri çekilmesi, ’90’larda uluslararası yeni koşullarla birleşince, bu antiemperyalist eğilim giderek zayıfladı.

Emperyalist ülkelerin eğitilmiş küçük burjuvazisi içinde de emperyalist burjuvazinin liberal şovenizmine bağlanma ’90’lı yıllar boyunca egemen eğilim haline geldi.

Yenisömürge çokuluslu ülkelerde ise, egemen ulus küçük burjuvazisi, proleter ve komünist hareket güçsüz olduğu sürece potansiyel olarak

sosyal şovenizme eğilim duyar. Kendi ulusunun burjuvazisiyle olan bağları, ulusal duyguları nesnel olarak burjuvazisinin yedeğine sürükler. Bu ülkeler küçük burjuvazisinin reformcu hareketlerinin -devrimci yükseliş dönemleri dışında genellikle kaba veya inceltilmiş şovenizmi buradan gelir.

Emperyalist toplumsal yıkıma karşı başlayan enternasyonal kitle hareketi, henüz devrimci bir dalgaya dönüşmediği ve enternasyonal proleter ve komünist hareketin yükselişiyle henüz birleşmediği, dünyada devrimci bir dalga henüz yeterince gelişmediği bugünkü koşullarda, geçmişte komünist hareketten etkilenen küçük burjuva reformcu ve devrimci örgüt ve aydınlar, yeni koşullarda bu soruna ilişkin de ideolojik kargaşalığa ve sosyal şovenizmin etki alanına girdiler. Bu kimilerini kaba bir şovenizme kimilerini ise sosyal şovenizme itti. Geçmişte pek çoğunun hatırı sayılır bir antiemperyalizm ve pek çoğunun ise tutarlı demokratik devrimci görüşlerini bilenler açısından, bu durum bazen izahı zor olan bir sorun haline bile geldi, gelmeye devam ediyor.

Kaba şovenizme batanların teorik görüşlerini uzun boylu ele alıp irdelemek, bilimsel bir tartışma açısından hiç de gerekli değil. Vurgulu değinmelerle geçmek yeterli olacaktır. Türkiye’de Aydınlık-İşçi Partisi, emperyalistlerin Kosova savaşında Sırbistan’da toplanan ve Sırp milliyetçiliğini destekleme deklarasyonu yayınlayan revizyonist partiler, bunun en sivri örnekleri. Aydınlık-İşçi Partisi, yenisömürge çokuluslu ülkelerde, ezilen ulusların mücadelesini, “emperyalizmin oyunu” ilan etti ve bunlara karşı, gerek eski sosyal-emperyalist bloka dahil, gerekse ABD ve Batılı emperyalizme bağımlı egemen ulus burjuva devletlerini açıktan ve kaba şovenist teori ve sloganlarla destekledi. Bu ülkeler içindeki ezilen- sömürge ulusların, eşiklik ve özgürlüğünü savunmak bir yana, reformlar yapılmasına bile şiddetli karşı durdu. Faşist, gerici, ABD uşağı devletleri savunmaktan geri durmadı. Çıplak şoven gerici bu tutumu, “emperyalist küreselleşme ulusal devletleri berhava ediyor, o halde yenisömürge devletleri savunmak antiemperyalist devrimciliktir”, üç dünyacı “devletler bağımsızlık istiyor” tezleriyle haklı ve etkili kılmaya çalışıyor. Sosyal şoven hareketlerin, nirengi noktası olan kendi burjuvazisinin şovenist çıkarları karşısında iyice şovenist-

leşiyor; Kürt ulusal sorununda, kısmi reformlarla düzeniçileşmeyi hedefleyen KADEK/KONGRA-GEL’in imhasını şiddetle savunuyor, Güney Kürdistan’a ilişkin faşist diktatörlüğün kırmızı çizgilerini hararetle destekliyor; Kıbrıs sorununda Denktaş’ı destekleyerek işgalciliği savunmada MHP’yle yan yana başı çekiyor vs.

Emperyalist ülkelerde, Marksizm iddialı olmayan reformcu hareketler, örneğin yeşiller hareketi, emperyalist burjuvazilerin ulusal devrimleri reformlarla sonlandırma taktiklerinin hararetle savunusunun yanı sıra, 1. Körfez Savaşı’nda görüldüğü gibi emperyalist birliğin baş destekçileri içinde yer alıyor, ya da herhangi bir emperyalist işgale karşı çıkıyorlarsa kendi burjuvazilerinin emperyalist çıkarları bunu gerektirdiği için yapıyorlar.

Yukarıda sözünü ettiğimiz bugünkü koşullarda devrimci ve marksist olma iddiasındaki küçük burjuva örgüt ve aydınlar da, ezilen ulusların mücadelesine karşı sosyal şovenizmden değişik derecede etkilendiler. Sosyal şoven tezleri ileri sürdüler.

Bunlardan Demir Küçükaydın, bugünkü koşullarda ulusların kaderlerini tayin hakkının artık gerici tarafından savunulduğunu ileri sürüyor, buradan hareketle bu tezi proletarya ve marksistlerin reddetmesi gerektiğini vurguluyor.

Bu tezini ulusal hareketlerin devrimci potansiyelini sona erdirdiğini ve ayrılmanın artık çokuluslu ülkelerde gelişkin egemen sınıf burjuvazisine yaradığı analizine dayandırıyor. Önce analizden başlayalım.

Antifaşist devrimlerin büyük zaferinin yol açtığı antisömürgeci devrimler dalgasının sonucu emperyalist sömürgecilik çöktü. ’70’li yıllar artık, Afrika kıtasındaki Portekiz sömürgelerinin kurtuluşu ve Vietnam ulusal kurtuluş devriminin zaferine tanıklık ediyordu. Emperyalist sistem, bunu yenisömürgecilik manevrasına dönüştürmeye girişti. Proleter devrimle bağlanmamış olmaları nedeniyle belirli ölçüde bu manevra başarıya ulaştı. Ancak ABD ve SB arasındaki dünya hegemonyası için siyasi-askeri rekabet bu manevranın, Batılı emperyalistlerce hedeflenen ölçüde başarıya ulaşmasını engelliyordu. Sosyal-emperyalizmin çöküşü, yenisömürgecilik sisteminin ’90’lı yıllar boyunca, ulusal kurtuluş devrimi yaşamış uluslar, hatta Vietnam da dahil,

bütün dünyada çıplak egemenliğinin gerçekleşmesine elverişli koşullar yarattı.

Yenisömürgeci sistemde, askeri, siyasi, ekonomik, mali bağımlılık artmasına, mali ve ekonomik kölelik yoğunlaşmasına rağmen, görünüşte de olsa artık kendi ulus devletleri vardı. Dolayısıyla artan emperyalist sömürü ve boyunduruğa karşı mücadele, artık doğrudan ulusal kurtuluş sorunu olmaktan çıkmış, kapitalizme karşı mücadeleye bağlanmıştır. Ulusal hareketleri duygular, sloganlar, mücadeleler; eğer emperyalizme karşı darbe vuracak, işçi emekçi hareketinin politik gelişmesine yol açacak rol oynuyorsa ilerici, oynamıyorsa, gericedir. Çünkü, bu rolü oynamıyorsa, ya komşu uluslarla milliyetçi çatışmaların, varsa ezilen ulusun veya ulusal topluluklarının, kendi burjuvazisince baskı ve boyunduruk altında tutmanın, dahası kendi burjuvazisinin işçi, emekçi hareketini önlemede gerici kaynaklı olan ideolojik motif işlevini görüyordur. Bunu en son Malezya'da Mahatir Muhammed'in '97 ekonomik krizinde, işçi emekçi hareketinin patlamasını önlemede emperyalizme karşı sloganlarla ulusal duyguları nasıl kullandığını bariz biçimde gördük. Ya da, Türk egemen sınıflarının, milliyetçiliği, Türk işçi ve emekçilerinin zehirlenmesinde, gerek Kürt gerekse Kıbrıs sorunlarında ve gerekse de Yunanistan'la süregelen sürtüşmeler yaratarak nasıl kullanmakta olduğunu görüyoruz. Yunan burjuvazisi de Türk tehlikesini Yunan milliyetçiliğiyle kendi ulusundan işçi emekçi hareketini milliyetçilikle zehirelemek için kullanıyor.

Hindistan-Pakistan çatışması, İran-İrak çatışması, hatta Saddam'ın Arapların Bismarklığına soyunarak Kuveyt'i ilhak girişimi, Ermenistan-Azerbaycan savaşı, hatta '80'lerin başında Vietnam'ın Kamboçya'yı işgali, Çin-Vietnam çatışması, Çin-Hindistan sınır gerginliği, Peru- Ekvator sınırındaki petrol bölgesi için çatışma vs. çatışmalar bu türden milliyetçi gerici çatışmalardır. Ya da Arjantin cuntasının Malvinas adalarını İngiltere'den geri almak için çıkardığı savaş, ulusal davayı kullanarak halk kitlelerini gerici milliyetçilikle zehireleme çabasıydı. Yenisömürge ülkeler bütününde, gerek komşu ülkeler arasındaki gerici ulusal çatışmalara, gerekse özgün gerici çıkarlarını savunmada kimi zaman ve yerde emperyalist bir devletle birlikte kimi zaman ve yerde emperyalist devletlere rağmen çıkarılan milliyetçi çatışmalara çok sayıda örnek verilebilir.

Eğer istisnai olarak çok az sayıdaki geçmişten kalan küçük bazı sömürge ulus ve toprakları dışta tutarsak, emperyalist ülkelerin doğrudan siyasi ilhakı altında olan ve dolayısıyla ulusal kurtuluş sorunu olan sömürgeler kalmamıştır.

Ancak Rusya, Çin, Kanada, İngiltere, Fransa gibi az sayıda emperyalist ülkede, Hindistan, İran, Türkiye, Endonezya, İspanya ve benzeri çokuluslu yeni sömürge ülkelerde ezilen-sömürge ulusların kurtuluşu, İsrail işgali altındaki Filistin'de ulusal kurtuluş sorunları ve bazı Latin Amerika ülkelerinde yerli sorununda somutlaşan ulusal sorunlar genişçe vardır. Bunlar (küçük bazı deniz aşırı sömürgeleri saymazsak) iç sömürge ve ezilen uluslardır. O dönemde emperyalist sömürgecilğe karşı mücadele sorunlarının bir parçasıydı. Bugün de emperyalist ilişkiler sisteminin bir uzantısı olan sorunlardır ve yeni emperyalist güç ilişkilerine göre yeniden şekillenmektedirler.

Söyle ki, İngiltere, Kanada, Fransa, Çin gibi, gücünü koruyan emperyalist ülkelerde, bu ilişkiler geçmişteki gibi emperyalist burjuvazilerin boyunduruğunun bu iç sömürgelerde sürdüğünü görmekteyiz. İngiltere-İskoçya, Kuzey İrlanda-Galler ilişkisi, Fransa-Korsika, Kanada-Qebek, Çin-Uygur ve Tibet ilişkileri geçmişteki gibi sürüyor... SB çöktükten sonra, Rus emperyalizminin ekonomik-mali güçsüzlüğü temelinde, geçmiş ilişkiler çatışmalı ve çatışmasız çözülerek, federatif cumhuriyetler, burjuvazilerinin öncülüğünde ayrılarak başta ABD gelmek üzere batılı emperyalist devletlere bağımlı hale geldiler. Gerileyen Rus emperyalizminin askeri gücü ancak bu ülkelerde askeri üsler buldurmasına yetiyor. Bir de Kazakistan gibi Rus nüfusun büyük oranda bulunduğu ülkelerde etki sahibi olabiliyor.

Rus emperyalizmi, SB dönemindeki, nüfuz alanlarını yitirmekle kalmadı. Federatif cumhuriyetleri de ABD ve Batılı emperyalistlere kapı tırdı. Eski federatif cumhuriyetlerin burjuvazileri, gerici milliyetçi rol oynadılar. Yanı sıra Yugoslavya, Irak gibi sosyal emperyalizmin nüfuz alanında ya da ara kategorideki çokuluslu ülkelerde, egemen olmayan uluslar, burjuvazileri önderliğinde ABD'nin ve Avrupalı emperyalistlerin hegemonyasına girdiler, buralardaki ulusal hareketler, somut olarak ABD ve Batılı emperyalistleri güçlendirdiler. Acılı ve yanılmalı bir süreç sonrasında, söz konusu ezilen uluslar,

Güney Kürdistan, Bosna, Kosova örneklerinde görüldüğü gibi ABD ve Batılı emperyalistlerin “çokuluslu” ya da himayeci sömürgeci boyunduruğu altına girdiler. Doğan ulusal düşmanlıkların ve emperyalistlere ilişkin yanılımalarının proleter ve emekçi hareketinin devrimci gelişmesi önünde oluşturduğu engeller yanı sıra, şimdi bu uluslarda yeniden ve bu kez de emperyalist sömürgeciliğe karşı ulusal sorun, ulusal özgürlük mücadelesi vardır. Geçmişte ve bugün ABD ve Avrupalı emperyalistlerin bağımlılığı altındaki ülkelerdeki ezilen-sömürge uluslarda ulusal sorunlar, emperyalist sistem ilişkilerinin bir uzantısı olarak varolmaya devam ediyor. Örnekleyelim:

İsrail Siyonist sömürgeciliği ABD emperyalizmi sayesinde Filistin üzerindeki işgalini sürdürebiliyor. '91 emperyalist savaşı sonrası, yaygın kanaatin aksine, ABD, Filistin sorununu gelişkin bir özerklikle çözmeye yanaşmadı. Türk burjuvazisi, Kuzey Kürdistan ulusal devrimini ABD desteği sayesinde yenilgiye uğratabildi ve bugün sömürgeci boyunduruğunu ABD emperyalizmine bağımlılık ilişkilerinin bir eklentisi olarak sürdürebiliyor. Hint burjuvazisi ABD'ye yanaştığı için, iç ezilen-sömürge ulusları üzerindeki boyunduruğunu sürdürüyor, Keşmir sorununda Pakistan burjuvazisinin savaşa varan politikasını frenliyor. Endonezya çeyrek asır boyunca Doğu Timor'daki işgalini ABD'ye bağımlılık ilişkilerinin bir uzantısı olarak sürdürebildi. İran mollaları, Fars burjuvazisinin iç ezilen-sömürge ulusları üzerindeki boyunduruğunu Avrupa emperyalistleriyle girdiği bağımlılık ilişkilerinin bir uzantısı olarak sürdürebiliyor; üstelik ABD'nin ezilen ulus burjuvazilerini kışkırtma politikasına rağmen. İspanya Franko sonrası dönemde, burjuva demokrasisi ve bir parçası olarak ulusal siyasi özerklik manevrasıyla, devrimi ve ezilen ulusların kurtuluş mücadelelerinin patlamasını önleyebildi ve bugün ABD'ye bağımlılık ilişkilerinin bir uzantısı olarak sürdürebiliyor. Bu örneklerin yanı sıra Latin Amerika ülkelerinde yerli halkların tüm haklarından yoksunluğu sorunu ulusal bir sorun olarak var. Ve bu durumu, bu ülkeler burjuvazileri, ABD emperyalizmine bağımlılıkları yoluyla sürdürebiliyorlar.

Sonuç olarak, ulusal sorunlar, emperyalist sömürgeciliğe karşı ulusal kurtuluş mücadeleleri olarak sona erdi; ama yeni sömürge çokuluslu

ve yerli halkların baskı altında olduğu ülkelerde geniş çaplı olarak devam ediyor. Daha önemlisi de ABD ve batılı emperyalizme bağımlı olan bu tipten ülkelerde, bütün ulusal hareketler doğal olarak emperyalizmi hedefliyor ve emperyalizme karşı mücadele etmeksizin ulusal kurtuluş ve ulusal eşitliği elde edemiyorlar. Diğer bir ifadeyle devrimci potansiyel taşıyorlar ve devrimci miadını henüz doldurmamış durumdadır, proleter devrimlerin müttefikidirler.

SB'de ve etki alanındaki ülkelerde gerici rol oynamaları dünya çapında ABD ve Batılı emperyalistlere bağımlı ülkelerde gerici rol oynayacakları anlamına hiç gelmez. Bu devrimci rolü görmezden gelmek, dahası reddetmek, proletaryanın ulusal baskıya karşı, halkların özgürlükleri için de en önde mücadele etmesi çizgisine ihanettir.

Ayrılma Hakkı Gerici Mi?

“Bugün elbette ayrılma hakkının hâlâ ilerici işlev gördüğü, ulusal baskı ve inkarın sürdüğü Türkiye, Rusya gibi yerler var. Ama bunlar geçen yüzyılın kalıntılarıdır. Çağımıza damgasını vuran, zengin ulusların, (tıpkı siyahlar veya Yahudilerin dışlanması ve haklardan yoksun kılınması gibi) fakir ulusları dışlama hakkı, anlamını kazanmış olan, en saf en gelişmiş özüyle ortaya çıkan ırkçı ayrılma hakkıdır. Bundan sonra sosyalizm dünya çapındaki mücadelesinde, ayrılma hakkı için değil, tüm insanlığın ve insanların kaderinin ortak olduğundan hareketle ayrılma hakkına karşı mücadele etmek zorundadır.” (İrkçilik, Milliyetçilik ve Kendi Kaderini Tayin Hakkı, Demir Küçükaydın siyasal mücadelede önemli bir yer tutmuyor. Ancak, zikrettiği fikir yaygınlaşmakta olan bir eğilim olduğu için ele almak gerekiyor. Bilindiği gibi, '90'lı yıllarda İtalya'da faşist Kuzey Birliği Partisi, yoksul Güney İtalya'dan ayrılma sloganını program maddesi yapmıştı, seçimlerde diğer şeylerin yanı sıra bu sloganla da kitlesel destek elde etmişti, muhtemelen aynı slogan nedeniyle hâlâ önemli destek görüyordur. Buna benzer az sayıda örnek olabilir. Ve daha çok, ekonomik kriz koşullarında, burjuvazinin, iyi yaşam koşullarını yitirmek tehlikesi içinde olan işçi ve küçük burjuva kesimlerin, devrimci harekete kaymasını önlemek için başvurduğu demagojik bir yöntemdir. Ama gerçekte İtalyan burjuvazisi de Güney İtalya'yı bir yük olarak görüp ayrılması-

nı istemez. Ne denli yoksul ve yeraltı kaynakları açısından da yoksun olursa olsun, Güney İtalya'yı, ucuz işgücü deposu ve pazar olarak değerlendirir ve ayrılmasını kesinlikle önler.

Demir Küçükaydın, çağımıza damgasını vuranın zengin ulusların yoksul ulusları dışlamasıdır görüşünden hareketle, ayrılma hakkına karşı çıkıyor ve gerici ilan ediyor. İlerici rol oynayan birkaç yer var; ama bu geçmişin kalıntısıdır, izahıyla da yenisömürge çokuluslu ülkelerde görece yaygın olan bu sorundan ve ilerici ve devrimci ulusal hareketlerin üzerinden atlıyor.

Oysa ayrılma hakkı, gelişmiş kapitalist ülkelerle birleşme-ayrılma sorunu değildir ve proleter kitlelere bu bilinci de vermez. Sömürge ve ezilen uluslar için söz konusudur, emperyalist sömürgeciliğe karşı mücadele açısından bu sorun geçmişte kalmıştır. Ama ilk bölümde değindiğimiz gibi, yenisömürge çokuluslu ülkelerde görece yaygın olarak bu sorun vardır. Ayrılma hakkı bu ulusların büyük çoğunluğunda ilerici ve devrimci rol oynamaktadır.

Yanı sıra şimdi ABD ve diğer emperyalistlerin himayeci-mandacı boyunduruk yoluyla sözde kurtardıkları ulusların, bu kez de emperyalist boyunduruktan kurtuluş sorunu olarak kendi kaderini tayin hakkı ilerici bir rol oynayacaktır. Irak gibi, ABD'nin işgaline ve yönetimine yeni giren ülkelerde kendi kaderini tayin, ABD boyunduruğundan ayrılma/kurtulma hakkı, ilerici bir rol oynuyor. Demek ki, "geçmişin kalıntısı" olarak daraltılmayacak bir sorun.

Küçükaydın ve onun gibi düşünenler, proletaryanın iktisadi gelişmeye ve farklı uluslardan proletaryanın birliğine daha elverişli olması nedeniyle büyük devletleri tercih etmesi gerektiği doğru fikrinden hareketle de ayrılma hakkını artık gerici ilan ediyorlar. Evet, proletarya açısından böyle devletler tercih edilir; ama bir farkla, ayrılma hakkı korunarak. Federatif cumhuriyetler birliği biçiminde bir birlik yoluyla birliğe gitmek komünist proletaryanın siyasetidir. Ayrılma hakkı reddedilerek birlik kurmak açık ki, "zoraki birlik" in sosyalizm sosuna batırılmış biçimidir. Bu haklı olarak ezilen-sömürge ulusların proleterleri için ulusal özgürlük olmaksızın birlik olarak algılanacak ve burjuva-küçük burjuva akımların milliyetçiliğinin etkili olmasını sağlayacaktır. Eski egemen ulustan proleterlerin saflarında da şovenizmin sürmesine yol açacaktır.

Öyle görülüyor ki, Küçükaydın, "yeni", orjinal fikir geliştireyim derken, gericilerle aynı sepete düşüyor.

'90'lı yıllarda gerek Küçükaydın, gerekse ÖDP liderliği, yazılarında, ulus tanımında da "yeni" şeyler söylemek adına özet olarak şu geri ve kimi zaman gerici rol oynayacak tanımları getirdiler: Ulusal kurtuluş için mücadele ediyorlarsa halklar ulus olarak tanımlanabilirler... (ÖDP liderleri iki sayı çıkarabildikleri teorik DEVRİM dergisinde bu görüşleri açıklamışlardı).

Oysa mücadele ulusun siyasal gelişmesine yol açsa bile, bir halkın ulus olup olmadığını belirlemez. Stalin'in ünlü ve bilimsel bakımdan doğru tanımına göre, tarihsel olarak oluşmuş insan topluluğu olarak ulus, dil, toprak, ortak iktisadi yaşantı ve kültür birliğidir. Ulusal kurtuluş mücadeleleri ise bu sosyolojik temel üzerinde doğup gelişen harekettir. Ulus olma koşullarına sahip halk toplulukları, potansiyel olarak ulusal mücadelesine girişmemiş olan ulusları uyandırıp mücadeleye seferber etmek proleter veya diğer öncü güçlerin görevidir. Sözde bu misyonla yola çıkmış olanların, henüz bu mücadeleye "yeterince" kalkışmamış ulusları ulus saymamaları, en azından, ulusal mücadeleleri yük olarak omuzlama kararsızlığı, dahası ezen ulus sosyal şovenizmidir. Stalin'in ünlü tanımına karşı çıkıp sözde yeni olarak getirdikleri tanım esasen de bu nedenden söz konusu bu sosyal şovenizm ve kararsızlıktan kaynaklanıyor.

Ayrılma Hakkına Evet Ama...

Ya Da Tutarsız Devrimcilik

Aslında bu fikir şu formülasyonla yaygın olarak Türkiye devrimci hareketi içinde vardı: "Ayrılma hakkına evet, ama birlik olursa eşitlik..." Kısaca eşitliğin biçimi olarak, örneğin uluslar için federe cumhuriyetleri gerek görmemek, reddetmek. Bu fikri, sağıyla soluyla pek çok küçük burjuva devrimci parti ve örgüt dün de bugün de programatik düzeyde savunmaktan geri durmuyorlar. TKİP ve DHKP şahsında bu fikri eleştirelim:

"E- Ulusal sorun

1) Bugünkü düzen altında Kürt ulusunun temel ulusal hakları inkar edilmekte, Kürtler ve tüm azınlık milliyetler (Araplar, Ermeniler, Rumlar, Lazlar, Çerkezler, Gürcüler vb.) sistematik ola-

rak ulusal baskı altında tutulmaktadır. Türk burjuvazisinin Kürdistan üzerindeki köleci egemenliği içte Kürt burjuva-feodal sınıflara, dışta emperyalizme dayanmaktadır. Bu, ulusal özgürlük sorununu Kürt köylülüğünün özgürleşmesi sorununa bağlamakta ve ona antiemperyalist bir karakter kazandırmaktadır.

2) Ulusal baskı ve eşitsizliğin sınıfsal baskı ve eşitsizliğin bir yansıması olduğunu göz önünde bulunduran TKİP, ulusal sorunun köklü ve kalıcı çözümünün ancak proletarya devrimi tabanında olanaklı olduğu gerçeğine dayanır. Proletarya devrimi programının bir parçası olarak, aşağıdaki istemler uğruna bugünden kararlılıkla mücadele eder ve iktidara gelir gelmez bunları derhal gerçekleştirir:

a- Her türlü ulusal baskı, eşitsizlik ve ayrıcalığın ortadan kaldırılması.

b- Kürt ulusuna kendi kaderini tayin hakkı.

c- Tüm dillerin tam hak eşitliği. Zorunlu devlet dilinin kaldırılması. Herkese kendi anadilinde eğitim hakkı.

d- Tüm azınlık milliyetlere kendi dillerini ve kültürlerini kullanma, koruma ve geliştirme olanağı.

...Tüm öteki koşullar eşit olmak kaydıyla, ulusların özgür ve gönüllü birliğini savunur.” (TKİP Programı’ndan)

“1-Devrimci Halk iktidarı, ulusların kaderini özgürce belirleme hakkı ilkesine göre, ulusal sorunu devrimci bir çözüme ulaştıracaktır. 'Kürt ulusunun kendi kaderini serbestçe tayin hakkını (ayrılma hakkı da dahil) güvence altına alacaktır.

2-Devrimci Halk iktidarı, ulusların tek tek bağımsız devletlerini kurlmalarından ziyade, ulusların ayrılma hakkı saklı kalmak üzere, tek bir devlet çatısı altında birleşmelerinden yana olacaktır. Yani ulusların ayrı ayrı küçük devletlere bölünmesi, ulusların emekçi sınıflarını burjuva önyargıların tutsağı yapacak, halklar arasında güveni sarsacak, onları emperyalizm karşısında da zayıf düşürecektir.

Ayrıca ezilen ulusun iktisadi ve kültürel geriliğine son vermek ve gerçek eşitliğin fiili olarak sağlanması için de merkezi tek devlet çatısı altında birleşmek devrimci bir çözümdür. Emperyalizmin karşısında birleşmiş bir güç olmak, her iki ulusun da çıkarınadır.

3-Ancak Kürt ulusu devrimci çözüme rağmen milliyetçilik temelinde bağımsız bir devlet kurma hakkını kullanacak olursa, Devrimci Halk iktidarı, bunu, Kürt ve Türk proletaryasının ve her iki ulusun çıkarlarına aykırı değilse, emperyalizmi güçlendirmiyorsa destekleyecektir.

4-Devrimci Halk iktidarı, Kürt ulusunun ekonomik, siyasi, kültürel vb. gelişmesi için bütün önlemleri alacaktır. Eski düzenden kalan eşitsizliği telafi etmek için Kürdistan'ın ekonomik, sosyal, kültürel vb. gelişimine öncelik verecek ve bu konuda özel bir çaba sarf edecektir.

5-Devrimci Halk iktidarı, çeşitli ülkelere dağılmış Kürt ulusunun birleşme talebini, proletarya ve halkların çıkarları doğrultusunda yönlendirmeye ve çözmeye çalışır. Ve bu mücadeleyi, Ortadoğu devriminin önemli bir adımı olarak değerlendirir.” (DHKP Programı’ndan)

Bu uzun alıntılar, soruna ilişkin programa- tik görüşleri, devrimci olan yanları ve devrimci olmayan yanlarıyla birlikte anlaşılabilir diye vermek zorunda kaldık.

Bunlar ve benzeri küçük burjuva devrimci akımlar, ayrılma hakkını formüle ediyorlar. (Hatta DHKP, bütün parçalardaki Kürt halkının birleşme hakkını savunacak kadar ileri bir görüş de savunuyor, TKİP ise böyle bir görüşü savunmaktan bilinçlice uzak duruyor ki, bu sosyal şoven tavrının eleştirisi bir başka yazının konusu olabilir) Fakat sıra “özgür ve gönüllü birlik”e gelince, her iki parti de, ‘tek devlet’te ısrar ediyorlar. Komünistler, Türkiye ve Kuzey Kürdistan’da, tüm uluslardan ve ulusal topluluklardan proletaryayı ve halkları elbette birleşik bir devlet içinde birleştirmeyi amaçlıyorlar. Özgür ve gönüllü birliği bu yönde örgütleyecek bir hatta mücadeleyi geliştirmeye çalışıyorlar.

Sömürge Kürt ulusu, özgür ve gönüllü birlik temelinde, biçim olarak ulusal siyasal özerklik (bölgesel özerklik) veya federe cumhuriyet çözümlüyle, siyasal olarak kendini yönetme imkânına kavuşturulmazsa, Kürt ulusundan proletaryanın ve emekçilerin Türk ulusundan proletaryaya güven eksikliğinin giderilmesi ve kaynakları yetersiz kalacak, bu birliğin sosyalizm sosuna bulaştırılmış şovenizm olduğu, eski egemen ulusun “devlet” imtiyazının korunduğu duyguları canlı kalacaktır.

Sovyet devriminde, devrim öncesi, ayrılma hakkının yanı sıra öngörülen çözüm “bölgesel

özerklik”ti, diğer bir ifadeyle toprak temeline dayanan otonomiydi. Ancak Bolşevikler, devrimin zaferinden sonra, Stalin’in gerekçelerini temellendirdiği gibi, ulusal sorunun sanıldığından daha çok halkların duygu ve siyasal yaşantılarını etkilediğinin, devrimin zaferi sonrasında pratiği içinde anlaşılması ve federasyonun proleterlerin ve emekçilerin kaynaşmasını engellemeyecek biçim olduğunun anlaşılmasıyla, program değişikliği yaptılar. Bölgesel özerklik çözümünden sovyetik federatif cumhuriyetler çözümüne geçtiler. (Bkz, Eserler C.3, sf.40)

Sovyetik federatif cumhuriyetler birliği çözümü, proleter devrim deneyiyle ileri olduğu kanıtlanmış bir çözümdür. Ama, küçük burjuva devrimcileri, bu leninist çözümden ısrarla uzak durarak, leninizmden uzak olduklarını, proleter devrim deneylerinden öğrenmekten uzak olduklarını kanıtlıyorlar. Hatta, TKİP, Kürt ulusunun birleşme hakkını yadsıyarak, bu konuda DHKP’den daha geri konuma düşmekten kurtulamıyor. Kuşkusuz söz konusu bu programatik gerilik ve hata, bir yanıyla onların proleter devrimciliğe göre tutarsız bir devrimcilikle malul olmalarından geliyor; ama öte yandan, dünya ve bölgedeki ’90’lı yıllarda gelişen şovenizmin etkisinden de kaynaklanıyor.

Bölgeden bu konuya ilişkin bir örnek de, İran Komünist İşçi Partisi’dir:

“Kürt sorunu “Bölgedeki bütün ülkelerde Kürtlere karşı uygulanan ulusal baskının uzun tarihi, Şah rejimi ve İslam rejimi altında İran Kürdistanı’ndaki özerklik için yapılan protesto hareketleri ve mücadelelerinin kanla bastırılması yüzünden komünist-işçi partisi ilke olarak Kürtlerin özgür referandumla İran’dan ayrılma ve bağımsız devlet kurma haklarını tanır.”

“Komünist-İşçi Partisi Kürdistan’daki ulusal güçler tarafından sunulan Kürt özerkliği fikrini Kürt ve Kürt olmayan ulusal kimliklerin tek bir ulusal çerçeve içinde varlıklarının sürdürülmesini amaçlayan bir reçete olarak görür. Ulusal özerklik ulusal bölünmeleri ölümsüzleştirmekle ve resmi olarak meşrulaştırmakla sınırlıdır ve sahneyi gelecek yıllardaki ulusal çatışmalara hazırlar.” (İKİP Programı’ndan)

İKİP, kağıt üzerinde de olsa ayrılma hakkını savunacak kadar konuyla ilgili demokratik devrimci bir görüşü program ediniyor. Dillerin eşitliğini de savunuyor. Ama, sıra gönüllü ve özgür

birliğin çözümüne gelince orada duruyor, bölgesel özerklik veya federatif cumhuriyetler çözümünü reddediyor. Hatta, sosyal şoven bir tavırla, günümüzde bölgesel özerklik ve federalizmi gericilikle suçlayacak denli sosyal şovenizme batabiliyor. Devrim sonrası çözümde ise sözünü bile etmekten kaçınıyor.

Oysa, devrimin zaferiyle, komünistler, ezilen-sömürge uluslara ayrılma hakkını tanımanın yanı sıra, tüm uluslardan proletarya ve emekçilerin birliğini sağlamayı ulusal özgürlük biçimleriyle birleştirerek yapar. Bunun tarihsel ileri biçiminin sovyetik tipte federatif cumhuriyetler olduğu, proleter devrim deneyiyle kanıtlanmıştır. ‘Halklar birliğe özgürce karar veriyorsa, dil eşitliğinden ve baskının ortadan kalkmasından öte siyasal yönetim alanında ulusal özgürlüğe ne gerek var, sosyalizm zaten ulusal sorunu çözer’ mantığı, besbelli ki “işçi komünizmi” adına Fars sosyal şovenizminden başka bir şey değildir.

Güncelde de bu partinin, bölgesel otonomi ve federasyonu, ‘milliyetçi çatışmaları getirir’ gerekçesiyle ‘gericilik’le suçlaması, nedenli sosyal şovenizm içinde olduğunu gösteriyor:

“Demokrat Parti özerklik istiyor, bu isteğini bütün ülkeye genişleterek, Kürt nasyonalizminin nasyonalist merkezi bir devlet karşısında yalnız olmayacağı bir formül uydurarak bu ereğe daha kolay ulaşacağı sonucuna varmıştır. Federalizm formülü Demokrat Parti’ye Kürdistan’ın olağandışı bir örnek sayılmamasıyla birlikte özerklik istemesinde yardımcı olacaktır. Federalizm Demokrat Parti önderliğinde Kürt ulusu dahil ‘İran’ı oluşturan bütün uluslara özerklik verin’ anlamına gelir. İran’ın geri kalan halkının, Kürdistan’ın geniş bölümleri de dahil, zorunlu olarak kendilerini Fars, Lor, Gilek, Afgan, Kürt, Arap, Beluci ve Türkmen olarak etiketlemediklerinden onlara ne.

“Ancak daha şimdiden, federalizmi ve toplumun etnik örgütlenmesini bilinçli ve ısrarla savunan herhangi bir hareketin gerici sayılması gerekmektedir.” (Mansoor Hekmat, İKİP lideri, Radyo KPFK’nin kendisiyle 1991’de yaptığı röportajdan)

Oysa, bir devrime göre geri olmasına karşın, bölgesel özerklik ve federasyon demokratik reformlar olarak, İslami gericiliği geriletken ilerici gelişmeyi ifade eder, yeter ki, İran halklarının mücadelesinin bir parçası olarak gerçekleşsinler.

Proletarya ve komünistler, bu türden reformları, devrimin engeli yapılmadıkları ve emperyalist bir savaşın parçası olmadıkları sürece demokratik ve ilerici büyük çaplı reformlar olarak görür ve destekler; ama bununla yetinmezler.

Dünyanın bir gerici ve belli bölgelerin milliyetçi boğazlaşmalardan geçtiği '90'lı yıllar, proletarya ve komünistlerin, ulusal sorunda bi-

lincini karartmamak, proleter devrim deneylerinin ve proletaryanın mücadele tarihinin kazandırdığı en ileri çözümü savunma kararlılığını küçük burjuvazinin devrimciliğinin tutarsızlığı derekesine düşürmemelidir. Marksist leninist komünistler, bu sorunda da leninizmden aldıkları proletaryanın tutarlı devrimci bayrağını yüksekte tutmaya devam edecekler.

Filistin Kadın Komiteleri Başkanı Maha Nassar: Birlikte Kazanacağız

Filistin Kadın Komiteleri Başkanı Maha Nassar, İstanbul Kadın Platformu'nun davetlisi olarak Kasım ayında Türkiye'deydi. Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'ne (FHKC) politik bakımdan yakınlığıyla bilinen bu kadın örgütünün temsilcisiyle, Filistin ve Ortadoğu'daki mücadele üzerine söyles-tik. Bölgemizi bir Filistinli devrimci kadın politikacının gözünden görmek ve Filistin devrimci hare-ketinin bugünkü temsilcilerinden biriyle röportaj yapmak, itiraf edelim, bizim için de çok heyecan verici bir deneyimdi. Siz okurlarımızın da aynı heyecanla okuyacağını tahmin ediyoruz.

*** İstanbul'da sinagoglara yönelik bombalama eylemleri Türkiye'de önemli bir tartışmaya neden oldu. Bu tür eylemlerin aynı zamanda Filistin'de de yaşandığı biliniyor. Siz bu bom-balamaları nasıl yorumluyorsunuz?**

Maha Nassar: Öncelikle, sinagogların bombalanmasına karşıyım. ABD ve Britanya'ya ait hedeflerin her yerde vurulmasından yanayım. Ama halkın zarar göreceği biçimde değil. Türk halkı da bu saldırının kurbanı oldu.

Sinagogların da herhangi bir yerde bombalanmasına karşıyım ve Filistinliler bugüne kadar hiç sinagog bombalamadılar.

Benim özellikle üzerinde durmak istediğim soru şu: Böyle bir eylemin ne gibi bir faydası olabilir? Sinagogların bombalanması bana Yahudi soykırımında yaşanan bazı olayları hatırlattı.

Soykırım sırasında bazı katliamlar, bizzat Siyonist hareket tarafından, Yahudilerin Filistin'e göçünü hızlandırmak için yapılmıştı. Aynı zamanda, tam Türk hükümetinin Irak konusunda

dikkatli adımlar attığı sırada gerçekleşen bu bombalamalar, halkın üzerinde Irak'a asker gönderme konusunda bir basınç oluşturabilir.

İnsanlar Feda Eylemi İçin Yarışıyor

*** Tartışmalı noktaya dönersek... HAMAS ve İslâmî Cihad'ın lokantaları, belediye otobüsle-rini bombaladığı biliniyor. Sizin bu tür eylem-lere, İsrail'e karşı mücadeleye bakış açınız nedir?**

Maha Nassar: Halk Cephesi için temel bakış açısı, askeri eylemleri yerleşimcilere ve İsrail askerlerine yöneltmektir. Yerleşimciler, işgalci siyonist düşüncenin taşıyıcılarıdır. Filistin toprağında yaşıyorlar. Dışarıdan gelerek, bizim toprağımıza el koyuyorlar. Herhangi bir sivil gibi değil, Siyonist düşünceyle toprağımızı işgal etmek için geliyorlar. Aynı zamanda hep-si silahlıdır. Bizim toprağımızda, bizim içimizde yaşıyorlar. Toprağımıza kanser gibi yayılı-yorlar.

Halk Cephesi, diğer ülkelerin devrimci mücadele deneyimlerinden, feda eylemlerinin devrim savaşımında kullanılan bir biçim olduğunu biliyor ve bir mücadele yöntemi olarak feda eylemlerini tanıyor. Örneğin askeri üslure intihar saldırısı düzenleyen Japon Kızıl Tugayları gibi... Ama hedefler tamamen askeri olmalı, deniliyordu.

Ancak ikinci intifadadan sonra durum kısmen değişti. İsrail'in çocuklarımızı evlerinde öldürdüğünü gördükten sonra, hukuken kendi devleti altında yaşayan masum insanların katledildiğini gördükçe, Halk Cephesi de belirlenmiş somut hedeflere karşı sivilleri de vuran feda eylemlerine girişmeye karar verdi. Ve bugüne değin, sivilleri de vuran beş feda eylemi gerçekleştirdi. Özellikle de (FHKC Genel Sekreteri, çn.) Ebu Ali Mustafa'nın katledilmesinden sonra. Ama bunlar da seçilmiş sivillerdi. Örneğin orduda çalışan siviller gibi.

İkinci bir nokta, FHKC'nin üyeleri, militanları, "bu bizim bedenimiz ve biz feda eylemi gerçekleştirmek istiyoruz" demeye başladılar. Kızgınlıktan, baskıdan vb. dolayı... Bu insanlar, "Eğer Halk Cephesi bize bu olanağı sağlamazsa, HAMAS'a, İslami Cihad'a gideriz" demeye başladılar. Halk Cephesi, bu eylem biçimini uygularken hep çok dikkatli davrandı ve feda eylemlerinin taşıdığı sınırların ayırında oldu.

Zeevi Suikasti Şaron'a Bir Mesajı

** FHKC'nin İsraili Bakan Zeevi'nin öldürülmesiyle açtığı yeni bir ufuk var. Yine, askeri kontrol noktalarına FHKC'nin tek başına veya El Aksa ve HAMAS'la birlikte düzenlediği baskınları biliyoruz. Askeri mücadele anlayışı ve hedefler bakımından yeni bir tarz yaratma çabası mı bu?*

Maha Nassar: Politikanın bakış açısından HAMAS'la Halk Cephesi arasında çok büyük bir fark olduğunu düşünmüyorum. Ama sosyal ve ideolojik açıdan büyük bir fark var. Tabii, bu da eylem tarzına yansıyor. Halk Cephesi eylemlerini, HAMAS'ın yaptığı gibi, bu eylem karşılığında, şehit olduğunda Allah'tan alınacak hediye ne olacağı üzerinden planlamıyor. Halk Cephesi'nin bakış açısı; "Burası bizim anavatanımız ve biz bu ülkeyi savunmak için kendimizi feda ediyoruz. Bu eylemler karşılığında Tanrı'dan bir şeyler beklemiyoruz. Mücadele hattımızı, metafizik değil, materyalist bir bakış açısına bağlıyoruz. Ülkede süren tüm mü-

cadele biçimlerinin içinde Halk Cephesi de yer almalıdır" şeklinde. FHKC ikincil bir kuvvet olamaz, çatışmanın askeri, politik, kitlevi tüm boyutlarında en önde yerini almalıdır.

Zeevi suikasti, Ebu Ali Mustafa'nın katledilmesine karşı açık bir intikam mesajıydı. Zeevi "transfer" fikrinin babasıydı. O, Filistinlileri anavatanlarından sürmek, (Ürdün'e) transfer etmek istiyordu. Zeevi, Şaron'dan bile daha tehlikeliydi. Şaron da Zeevi'yi "öğretmeni", "arkadaşı" ve "manevi yol göstericisi" olarak niteliyordu. Şaron yerine Zeevi'nin hedef olarak seçilmesi de büyük bir mesajdır. FHKC'nin, Siyonist transfer ideolojisinin başına ulaşip vurabileceğini gösterir. Yani Halk Cephesi, İsrail'in Siyonist liderlerine "size her yerde ulaşabiliriz" mesajını vermiştir.

FHKC Üçüncü Büyük Güç

** Filistin direnişi içinde beş ana politik kuvvet olduğunu biliyoruz: FHKC, Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi (FDKC), HAMAS, İslami Cihad, El Fetih. Bunların politik çizgileri arasındaki farklar neler?*

Maha Nassar: HAMAS ve İslami Cihad'dan başlayalım. Bunlar İslami köktendinci örgütlerdir. İkisi de birinci intifadanın ardından ortaya çıktılar. Dolayısıyla Filistin Devrimi içinde derin ve köklü bir güç değiller. Sonradan yaratılmış bir güçtür. Bu gücü yaratan da işgalin kendisidir. FKÖ'yü yok etmek için, işgal güçleri islamcı HAMAS'ı korudular ve teşvik ettiler.

HAMAS ve İslami Cihad arasında da bazı farklar var. HAMAS, dinsel inançlar konusunda Cihad'dan daha serttir. Cihad, bu konuda daha açıktır. Ama sonuçta ikisi de köktendincidir. Bu iki güç de direnişin saflarını ve FKÖ'yü zayıflatmak için İsrail tarafından geliştirildi. Bu örgütlerin başarısı ise, FKÖ'nün Oslo sürecindeki uzlaşmacı tutumundan ve İsrail'e verdikleri tavizlerden kaynaklanıyor. Oslo süreci, bu örgütlerin büyümesi için çok verimli bir toprak sundu, çünkü askeri eylemleri çok güçlüydü. Dolayısıyla halk desteği kazanmaları zor olmadı.

Demokratik Cephe (FDKC, çn.) geçmişte FHKC'den ayrılmıştı. Daha sonra, kendi içinde de ikiye bölündü. FİDA (Filistin Demokratik Birliği) isimli bir başka örgüt kuruldu. FİDA merkeze daha yakın bir grup. Naif Hewatne'nin başkanı olduğu FDKC ise FHKC'nin çizgisine

yakın. Hatta, yakın geçmişte, Demokratik Cephe ve Halk Cephesi tekrardan birleşmek için görüşmeler de yaptılar. Kalplerimizde ayrılık sürecinden kalan kötü hatıralar nedeniyle birleşmeyi başaramadık.

FHKC'ye gelince... FHKC, Filistin'deki tüm solcu, marksist kesimlerin lideri durumundadır. Solda yer alan en büyük kuvvettir.

FHKC, 1993'te imzalanan Oslo Barışı'na hep karşı çıktı. İsrail'le yapılan görüşmeleri hiç onaylamadı. Ama bu yıllarda politikası giderek sağa kaydı. Devrim fikri, silahlı mücadele fikri geriledi. FHKC'nin kendisini marksist leninist olarak tanımlayıp tanımlamayacağı konusunda fikir ayrılıkları oluştu. 1987'deki 5. Kongre'nin çizgisinden geri düşüldü. 1999'da yapılan FHKC 6. Kongresi, bu gidişe bir son verdi. 6. Kongre, silahlı mücadele çizgisini yeniden onayladı ve FHKC'yi açıkça Marksist-Leninist bir örgüt olarak tanımladı. Yeni Genel Sekreteri Ebu Ali Mustafa'yla devrimci savaş çizgisini pratikleştirdi. Ebu Ali Mustafa'nın 27 Ağustos 2001'de İsrail işgal ordusu tarafından katledilmesinin ardından, FHKC'nin yeni Genel Sekreteri Ahmet Sedat oldu. Ahmet Sedat ise, Arafat'ın Nisan 2001'de İsrail tarafından esir edildiği günlerde yapılan bir pazarlık sonucu Filistin Özerk Yönetimi tarafından tutsak edildi. Şu anda Eriha'da zindanda.

El Fetih bir harekettir. Bir parti değildir. İki gövdesi vardır. Biri "Hareket" olarak anılır, diğeri ise Tanzim'dir. Fetih Hareketi çok geniştir. Herkes kendisini Fetih Hareketi'yle tanımlayabilir. Fetih Tanzim, bu hareketin içinde yer alan bir örgütlenmedir. Seçimlerle oluşturulan bir hiyerarşisi vardır. Ve Fetih Tanzim'in içinden, El Aksa Şehitleri Tugayı doğdu. Dolayısıyla, El Aksa Şehitleri Tugayı'nın Fetih Hareketi'yle doğrudan bir bağlantısı yok. El Aksa, Fetih Tanzim'le ilişkili. Hatta Fetih Hareketi içinde El Aksa'nın varlığına karşı olanlar bile var.

El Fetih, Filistin Otoritesi'nin partisi. Ya da teoride öyle. Ama pratikte, El Fetih içindeki iyi insanlar Otorite içinde herhangi bir mevki elde edemediler. Filistin Otoritesi, kadrolarını daha çok Fetih Hareketi'nin içinden aldı. Daha önce de söylediğim gibi Fetih Hareketi geniş bir bileşime sahip ve içinde liberaller, İsrail'le çıkar ilişkisi bulunanlar, zenginler vb. de var.

Hangisinin daha güçlü olduğu sorununa gelirsek... Sayı açısından bakıldığında, en güçlü olanlar El Fetih ve HAMAS'tır. Sayı açısından ikinci sırada FHKC yer alır. Ama askeri operasyonlar açısından ikinci sırayı İslami Cihad alır. FHKC ise askeri operasyonlar açısından üçüncü sıradadır. El Aksa Şehitleri Tugayı önemli bir güce sahip. Ama inişli çıkışlı, istikrarsız bir çizgisi vardır. El Fetih para verdiği zaman çok iyidirler ve her şeyi yapabilirler. Ama Fetih parayı kestiği anda hiçbir şey yapamazlar. Yakın dönemde dikkat çeken başka bir olay da, Halk Cephesi'yle İslami Cihad'ın, El Aksa'nın ve HAMAS'ın yaptığı kimi ortak eylemlerdir.

İntifada'yı Birleşik Liderlik Yönetiyor

** Türkiye'de yayımlanan "İntifada Gerçeği" adlı bir kitapta, ikinci intifadanın ardından Filistin'deki sosyalist, ulusalcı ve dinci örgütlerin bir birleşik ulusal komutanlık kurduğunu okumuştuk. Bu birleşik önderlik hâlâ varlığını koruyor mu?*

Maha Nassar: Evet, Ulusal ve Dinsel Partilerin Birleşik Liderliği. Hâlâ sürüyor. Birinci intifadada, ismi Birleşik Ulusal Liderlik idi. Ama şimdi buna "Dinsel" ibaresi de eklendi. Bu kurum şu anda işliyor ve Filistin Otoritesi'nin adımlarından farklı bazı adımlar atıyor. Daha iyi adımlar. Bu birleşik önderliğin içinde El Fetih, Halk Cephesi, HAMAS, İslami Cihad, FİDA, Demokratik Cephe ve diğer tüm örgütler var. Aynı zamanda, içinde Halk Cephesi, Demokratik Cephe, Halk Partisi ve El Fetih'ten bazı bağımsız insanların olduğu bir demokratik komite de var.

** Peki bu Birleşik Liderlik, gerçek hayatta gerçekten önderlik rolü oynayabiliyor mu?*

Maha Nassar: Evet, intifadayı yönetiyor. Bir ölçüde sorunlu olan tek duruş El Fetih'inki. Çünkü Fetih, bazen emirleri doğrudan Abu Ammar'dan (Arafat, bn.) alıyor ve yapmaya niyetlendikleri şeyleri aniden durdurabiliyorlar.

Çünkü parayı veren Arafat. El Fetih temsilcileri bazen Birleşik Liderlik'e geliyorlar, haydi şöyle şöyle yapalım, diyorlar ve hepimiz anlaşıyoruz. Ama sonra dışarıya çıktıklarında iş değişiyor. Örneğin Cenevre Anlaşması konusunda olanlara bakalım. Birleşik Liderlik toplantısında "biz Cenevre'ye karşıyız" diyorlar ve toplantıdan bu kararla ayrılıyorlar. Ama toplantıdan çıkıp Ara-

fat'la görüşmeye gittiklerinde bu fikirden dönüyorlar. Süreç içinde, El Fetih içindeki, Otorite'den çıkar sağlamayan temiz insanların Birleşik Liderlik içinde çok önemli noktalara geldiğini de gördük.

Kitleler Geçici Olarak Geri Çekildi

** Peki intifada ne durumda? 2001'de TV ekranlarından bize yansıyan görüntüler, İsrail askerlerine taş atan kitlelerdi. Bugün ise kitle eylemleri daha az yansıyor, daha çok askeri eylemler öne çıkmış gibi görünüyor. Bu doğru mu?*

Maha Nassar: Bu çok doğal bir durumdur. İki şeyi dikkate almak lazım. Birincisi, 11 Eylül'den sonra ABD'nin Filistin Otoritesi üzerindeki baskıları ("Demokratikleşeceksiniz" vb.) ve Otorite'nin bu baskılar karşısında attığı geri adımlar. Halk, Otorite'nin zayıf olduğunu ve ABD-İsrail'in emirlerine boyun eğdiğini gördü. İkincisi, Irak'ın düşüşünün yarattığı etkileri düşünün. Bunun halkta yarattığı hayal kırıklığını hesaba katın. Irak'ın bu savaşta yenilebileceğini düşünmüştük; ama bu kadar kolay bir yenilgiyi aklımıza getirmemiştik. Biz Bağdat'ın Lübnan gibi üç ay direneceğini düşünmüştük. Ama Bağdat büyük bir şehir ve bir gecede düştü. Bizim küçük Cenin mülteci kampımız bile İsrail ordusuna dört gün diremişti.

Bir de, İsrail'in Filistin'i yeniden işgal hareketini ve direnişin elindeki silahların büyük bir kısmının İsrail ordusunun eline geçişini hesaba katın. Dolayısıyla şimdi Filistin'deki insanlar bekleme bir ruh haline girdiler: "Bir bakalım ne oluyor"... Otorite'ye güven kalmadı. Halk hareketi gerilemeye başladı. Psikolojik olarak, halkta, İsrail'in içinde yapılacak askeri operasyonlara bel bağlama eğilimi gelişti. Şimdi insanların çoğu, İsrail'in içinde yapılacak tek bir askeri eylemin Batı Şeria ve Gazze'de yapılacak birçok başka eylemden daha etkili olduğunu düşünüyor. Halk, böyle eylemlerle her şeyin durdurulabileceğini düşünmeye başlıyor. Bir bombayla Cenevre Anlaşması'nı durdurdular, tıpkı Yol Haritası'nı yaptıkları gibi... Ama şunu da belirteyim: Son aylarda İsrail ordusuyla girilen kitleli çatışmalarda bir artış var. Geçenlerde Ramallah'ta çok büyük bir çatışma yaşandı. O kadar ki, atılan taşlardan dolayı sokaklarda yürümek olanaksız hale gelmişti.

Arafat, Çürümenin Sorumlusudur

**Cenevre Anlaşması'nın arkasında kimler var?*

Maha Nassar: Bu sürecin arkasında Arafat var. Biz Arafat'ın oyunlarını iyi biliyoruz. Ne zaman çözümsüzlük içine düşse, bir kişiyi şu yöne, bir diğerini diğer yöne, bir üçüncüyü bambaşka bir yöne yönlendirir ve bu yollardan hangisinin kendisine başarı getireceğine bakar. Cenevre sürecinde de, Avrupalılarla ilişki içindeki bazı Filistinliler öne çıktı; ama Arafat bu oyunun aktörlerini seçebiliyor. Cenevre süreci, aynı zamanda İsraili barış aktivistleri ve bazı Avrupalı devletler tarafından da başlatıldı.

** Arafat'ın sizin için anlamı nedir? Arafat'ın siyasal pozisyonu sizce nedir ve hangi güçleri temsil ediyor?*

Maha Nassar: Arafat bizim için, Filistin Otoritesi'ndeki bütün çürümenin sorumlusudur. İsrail'e verilen bütün tavizlerin sorumlusudur. Bazı çürümüş kadroları kendi eliyle yarattı ve onları durdurmak istediğinde, artık bu kadrolar ondan daha güçlü hale gelmişlerdi. Şimdi İsrail ve ABD, Arafat'ın yarattığı bu insanlar üzerinden kumar oynuyorlar.

** Kim bunlar?*

Maha Nassar: Ebu Mazen (Mahmud Abbas, bn) gibi, Nebil Şaat gibi, Saib Erakat gibi kadrolar... Bunlar Arafat'ın elinde büyümüştür. Ama şimdi onları Arafat bile durduramıyor.

** Peki ulusal bir lider olarak Arafat'ı sahipleniyor musunuz?*

Maha Nassar: Hayır... Bakın, 2001'de Arafat İsrail'in eline esir düştüğünde hepimiz onu sahiplendik. Ama sonuçta, kendisinin esaretten kurtulması karşılığında Arafat, FHKC Genel Sekreteri Ahmet Sedat'ı Filistin Otoritesi'nin zindanına attı. (Arafat'ın esareti sırasında İsrail'le El Fetih arasında yapılan pazarlıkların sonucunda, Ahmet Sedat'ın da aralarından olduğu 4 FHKC'li "Zeevi'nin öldürmek" iddiasıyla Eriha'daki Özerk Yönetim'e ait bir zindana atıldılar, bn.) O zaman şöyle düşündüm: "Eğer Arafat tutsaksa, nasıl Ahmet Sedat'ı tutsak edebiliyor?" FKÖ'nün içindeki ikinci büyük örgütün Genel Sekreteri'ni nasıl hapsedebiliyor? Bazen halktan insanlar dahi, yaşananın bir oyun olduğunu söylüyorlar. Değişik aktörlere sahip bir oyun. Artık Abu Ammar'a güvenemeyiz.

Abu Ammar'ın yaşlandığını biliyoruz. Birçok taviz verdiğini de biliyoruz. Bu yaştaki bir Abu Ammar, Filistin halkının kaderini belirleyecek son belgeyi imzalayamaz. İmzalatmak için başka birini bulacaklardır. Başka bir işbirlikçiye imzalatacaklardır. ABD ve İsrail, Filistin'in sonunu getirecek, mültecilerin geri dönüş hakkını içermeyecek böyle bir belgeyi imzalatmak için herhangi biriyle anlaşabilirler. Ona iktidar gücü verirler ve imzalatırlar.

Kadının Silahlı Mücadeleye Katılımı Artıyor

** Filistin kurtuluş mücadelesine kadının katılımı hakkında neler söyleyebilirsiniz? Gelişiyor mu, geriliyor mu?*

Maha Nassar: Bazı açılardan ilerliyor, bazı açılardan geriliyor. Kadınların askeri mücadeleye katılımında bir artış var. İntifadanın birinci ve ikinci yıllarında kadınlar silahlı mücadele içinde fazlaca yer alamadılar. Çünkü işgal altında büyüdükleri için, silah kullanmayı bilmiyorlardı. Şimdi daha fazla kadın silah kullanmayı öğreniyor ve mücadelenin bu alanında yerini alıyor. Örneğin İsrail 2001'de Ramallah'ı işgal ettiğinde, silahlı direnişçiler içinde, kızıl atkısıyla FHKC'li kadınlar da vardı.

Ancak, kadın haklarını hayata geçiren yasalar çıkarma konusunda, İslamcı köktendinciler giderek daha fazla engel çıkarıyorlar. Bu alanda kadınların karşılaştıkları güçlük giderek büyüyor.

Aynı zamanda kadın hareketinin halk tabanının kaybedilmesi gibi bir tehlike ortaya çıkıyor. Çünkü Filistin kadın hareketi içindeki liderlerin pek çoğu orta sınıflar ve daha yukarısından geliyor. Bu da yoksul kadın kitlelerinin katılımını tehlikeye düşürüyor. Bu şimdilik yavaş yavaş biriken bir durum; ama yarın birden bire bakacağız ki, kadın hareketinin tepesiyle, tabandaki emekçi kadın kitleleri arasında büyük bir açığı oluşmuş. Bu da kitlenin kadın liderlere duyduğu güveni ortadan kaldıracak ve kadınlar arasında metafizik, İslami düşünceye eğilimin artmasına yol açacak.

** Bu güzel röportaj için size teşekkür ederiz.*

Maha Nassar: Böyle diyalogları, halklarımız arasında kurulan bir iletişim köprüsü olarak görüyoruz. Asıl biz teşekkür ederiz. Lütfen herkese, desteğinizin bizleri çok sevindirdiğini, ülkemizin kurtuluşu ve sınıfsız, yeni bir dünyanın kuruluşu mücadelesinde hep omuz omuza olacağımızı söyleyin. Birlikte kazanacağız.

Kent Gerçeği: Yerel Yönetimlerde Sosyalist Programın Temelleri*

Sunu

Bu kısa broşür, sosyalistlerin kent sorunu ve yerel yönetimlere yaklaşımının bazı temel hususlarını ele almaktadır. Kapitalist iktidar ile yerel yönetim, işçi sınıfının iktidarı ile yerel yönetim arasındaki ilişkinin doğru kavranması ve bu konuda her türlü yanılığın aşılması, yanı sıra sosyalist iktidar perspektifi ve programının bazı temel hususlarının karartılmasına karşı işçi ve emekçileri, devrimcileri, devrimci marksizmin görüş ve önerileriyle eğitime ve proletaryanın bilimsel sosyalist dünya görüşü ile silahlandırılmasına katkı amacını taşımaktadır.

Bir yerel seçim öngününde bu her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır. İnanıyoruz ki, sosyalistler, seçim faaliyetinde atacakları her adımda bu temel düşüncelerden güç alacaklardır.

Emeğin Bayrağı ve İşçinin Yolu olarak özgürlük ve sosyalizm mücadelesinde kent ve yerel yönetim sorununa ortak yaklaşım ve bakış açımızı sunuyoruz. Bunu her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz, komünistlerin tek bir potada erimesi ve devrim mücadelesinin ilerletilmesinde önemli bir adım olarak görüyoruz. Broşürün önemi bu nedenle de kendiliğinden anlaşılacaktır.

Kent Gerçeği Ve Yerel Yönetimlerde Sosyalist Programın Temelleri

Eğer görünüşe inanacak olursak, yerel seçimlerin konusu kent ve belde yönetimlerinin, yani yerel yönetimlerin belirlenmesidir. Yine bize anlatılanlara göre, tamamen demokratik tarzda, kentler kendi yönetimlerini seçeceklerdir. Hatta sosyal demokrat, demokratik solcu vb. partiler başta gelmek üzere, düzen partileri, kulaklarımızı tırmalayan büyük bir gürültüyle, yerel yönetimlerin demokrasinin beşiği olduğunu anlata anlata bitiremiyorlar. Ne işbirlikçi kapitalist üretim tarzının eseri olan kapitalist kent gerçeğinden, ne devlet iktidarının ve kentin iktidarının işbirlikçi tekelci burjuvazinin tekelinde olduğundan ve ne de uzlaşmaz sınıf karşıtlarıyla bölünmüş sosyal yapının kent gerçeği ve kentin yapılanması ve yönetimiyle bağıntısından söz ediyor. Milyonların ve on milyonların yaşadığı kentlerin, canlı bir insan mezarlığı olarak karşımızda durmasının nedenleri ve sorumlularına işaret eden de yok.

İşbirlikçi kapitalizmin yapılandırıp şekillendirdiği, burjuvazinin yönetimi altındaki kentin sürgit devamı, mutlak bir gerçek, değişmez bir alinyazısı olarak sunuluyor, kişiler, isimler, pro-

jeler, vaatler vb. yöntemlerle, yanıltılan yığınların desteği ile kent rantı ve belediye arpalıklarının egemen sınıfların hangi kesimlerince yağmalanıp, yutulacağını belirleyecek bir demokratik(!) seçim mücadelesi devam ediyor. Egemen sınıflar, eğer sorgulayıp yargılamaya yönelmezsek, düşünce dünyamızın çerçevesini de çizerek ideolojik boyunduruklarını kuvvetlendirmeye çalışıyorlar. Oysa burjuva çerçevenin ötesinde düşünmek devrimci eylemin zorunlu koşulu ve temelidir.

Asıl olan, kapitalist kentin devrimci eleştirisi ve reddidir. Kent sorunu, ekonomik toplumsal düzen ve iktidar sorunudur. İşbirlikçi kapitalist üretim tarzı ve bunun üzerine yükselen burjuvazinin egemenliğinin yarattığı kentten, yapılanması ve yönetimiyle gözlerimizin önünde yükselen kentten söz edilmelidir. Soru işte bu gerçeğe yönelmelidir, "buna razı mıyız?"

İşbirlikçi tekkelci kapitalizmin gelişimi, bugünkü kentsel gelişmenin tarihini de verir. Ülkenin kapitalist gelişim çizgisi, kentsel coğrafyayı olduğu gibi, kentlerin yapılanışını da belirler. Emperyalizme bağımlı kapitalist üretim tarzının aşırı dengesiz yapısı, kronik yapısal sorunlarıyla çarpık kentsel yapılanışı da beraberinde getirmiştir. Kapitalist devlet ve burjuvazinin iktidarı kentlere dayanır. İktidarı elinde tutan egemen sınıflar, kentleri ve kentlerin yapılanışını kendi sınıfsal gelişimini, sermaye birikimini ve egemenliğini sürekli kılmanın gerek ve ihtiyaçlarına göre yönetmiştir.

Yüksek oranlardaki kent rantının oluşumu, hem kapitalist sermaye birikiminin unsurlarından birisidir ve hem de kentlerin yapılanışını yönlendiren belirleyicilerden biri. Ülkenin kapitalist gelişme çizgisi, bir yandan tarımsal kapitalizmin hızlı gelişimini, kırdan hızlı bir çözölmeyi, kırdan kente kitlesel göçü getirirken, diğer yandan sanayinin emperyalizme bağımlı ve ağır gelişimi bugünkü kent yapılanışı üzerinde belirleyici etkilerde bulunmuştu. Bu durum gecekondulaşmayı açıklayan nedenlerin başında gelmektedir. Gelişmekte olan burjuvazi bol ve ucuz işgücüne ihtiyaç duyduğu için göçü teşvik etmektedir. Kapitalizmin gelişim hızı ve gelişim düzeyi, bunu emme güç ve olanağına sahip değildir. Büyük kentlerdeki büyük işsiz kitlesi bunun net bir göstergesidir.

İşbirlikçi kapitalist üretim tarzı ve bu üretim tarzının belirlediği uzlaşmaz sınıflar olarak bö-

lünmüş sosyal yapı dışında bugünkü kenti, kapitalist kenti ve sorunlarını anlamının olanağı yoktur. Tamamen plansız ve kendiliğinden ilerleyen, kapitalizmin kör güçlerinin gizli bir el gibi yönettiği/yapılandırdığı kentler, ülke genelinde, zenginliklerin biriktiği merkezler olarak görünseler de, gerçekte kendi içinde zenginlik ve sefalet birikiminin elle tutulur örneklerini sunarlar. Kentler, kendi içerisinde bir uçta zenginliğin biriktiği burjuva kentler ve diğer uçta yoksulluk ve sefaletin biriktirdiği yoksul ya da proleter kentler olarak iç içe ve yan yana çifte bir yapı ve görünüme sahiptir. Burjuva kentin zenginlik, ihtiyaç ve lüksü, proleter ya da emekçi kentin sefalet ve yoksulluğunun eseridir ve bu eserin mimarı kentin egemeni ve iktidar sahibi olarak burjuvazidir.

Burjuvazi ve burjuva kent, kentin merkezinde durur. Kentsel hizmetler merkezden çevreye doğru planlanır ve yürütülür. Kent hizmetleri için ayrılan kaynaklar oraların emrine sunulur ve buraların kentsel hizmetler yönünden hemen hemen önemli bir eksikliğinden söz de edilemez.

Şehirlerin varoşları olan, merkezlerin (ve iç merkezlerin) çevresine sere serpe dağılmış proleter kentler her şeyden mahrumdur. Kentin egemeni ve yöneticisi olarak burjuvazi yoksul, proleter kentleri, kural olarak seçim dönemlerinde hatırlar, kentsel hizmetlerin buralara götürülmesi birkaç aylık seçim dönemleriyle sınırlı olarak oya ve seçimlere endekslenmiştir. Ve yeni bir seçim dönemine kadar unutulmak, burjuvazinin egemenliği koşullarında emekçi kentlerin değişmez kaderi olmaktadır.

Kentlerdeki emekçi kentler, kentli olmanın ve insanca yaşama koşullarının asgarisine bile sahip değildir. Buralarda, su, yol, ulaşım, kanalizasyon, PTT ve sağlık hizmetlerinin kısıntılarından söz edilebilir ancak. Buralarda istemediğiniz kadar kahve ve camiye rastlayabilirsiniz. Kahvelerde, emekçi kentlerin temel bir gerçeğini, işsizliğin yarattığı sefalet ve çaresizliği uzanıp tutabilirsiniz. Yoksulların zamanını değerlendirmek, miskinlik içinde uyuşmak için kahvehaneye, buna da şükür demeleri ve düzeni sorgulamaya yönelmemeleri için de camiye ihtiyaç vardır.

Burjuva kentte kolay kolay kahveye rastlayamazsınız. Camiye ise çok az. Ama kolaylıkla tenis kortlarına, yüzme havuzlarına, sinemalara, tiyatrolara, kültür ve sanat merkezlerine, kütüp-

hanelere, üniversite ve yüksekokullara, hastanelere, anaokulları ve kreşlere rastlayabilirsiniz. Pazar yerleri derli-toplu ve düzgündür. Görsel değeri olan, çıkıp zevkle dolaşılabilir bakımlı sokak ve caddeler görebilirsiniz. Bakımlı yeşil alanlara, çocuk parklarına rastlayabilirsiniz. Yollar düzenli, bakımlı ve temizdir. Bütün bunları emekçi kentte boş yere aramayın, kırıntılarına rastlayabilirsiniz belki. Birincide; burjuvazinin görgüsüzlüğünün eserleri olarak mimari ve estetik değeri zayıf olan, başı göklere uzanan lüks konutlar, villalar vb. lüks konutlarda yaşayan, yalısı, yazlığı vb. olan burjuvalarımız için konut sorunundan elbette söz edilemez. Şehrin dışında ya da yanı başında özel konutların oluşturduğu yerleşim bölgeleri, villa kentler de onların hizmetindedir.

Gecekondu, hiçbir mimari değeri olmayan diğer sağlıksız konutlar ve sözde sosyal konutlar proleter kentin konut gerçeğidir. Gecekondu da ve diğer sağlıksız konutlarda sıkış tıkiş yaşayan insanların buralarda gizli açlık çeker gibi, konut sorununu yaşarlar. Açık bir gerçektir ki, kapitalizmin ve burjuvazinin egemenliği koşullarında, işçi sınıfı ve kent yoksulları için konut sorununun çözülmesi olanaklı değildir. Oysa sorunun çözümünün bütün maddi koşulları mevcuttur. Uygun araziler/arsalar, demir, çimento, iş makineleri ve istediğiniz kadar işgücü...

Kapitalizm ücretli emeğin sömürüsüne dayanır; ama yalnızca insanı sömürmekle ve kendine yabancılaştırmakla kalmaz. İnsanı, aynı zamanda birlikte varolduğu doğaya da yabancılaştırır. Kapitalizm doğayı da sömürüp soyar. Öyle bir talan ve tahribata tabi tutup yağmalar ki, doğal çevreyi yaşanmaz hale getirir. Şehirlerin astımlı hastalar gibi solunum zorluğu çekmesi, yeşilin tahribi, nehirlerin ve denizlerin ölümü, çevrenin çöplükleşmesi vb. insanların doğaya yabancılaşmasının, bütün bu en sivri belirtileri kapitalizmin yaşanmaz hale getirdiği, insana layık gördüğü çevredir. Sermayenin gözü kardan başka bir şey görmez, insanlığı mahveder, gelecek kuşakların yaşamını da ipotek altına alır. İnsanı ve birlikte varolduğu doğal çevreyi, sömürüp soyar, talan eder, toplumsal ve doğal üretici güçleri tahrip eder. Toplumsal zenginlikleri üretenler bu zenginliklere yabancılaşır ve bunların boyunduruğu altına girer. Şehirlerdeki burjuva ve emekçi kentler, işte, bütün bu gerçeklerin anlatımıdır.

Kentin temeli olan kapitalist sanayi ve ticaretin, emek ile sermaye, üretimin toplumsal karakteri ile mülkiyetin özel niteliği, burjuvazi ile proletarya arasındaki temel çelişki, bugünkü kentte, burjuva ve proleter (ya da emekçi) kent gerçeği olarak çıkar karşımıza. Yapılanışı ve yönetimi dahil bütün kentsel problemler, ekonomik toplumsal düzen ve iktidar sorununda odaklanır. İşbirlikçi kapitalizmin ve burjuvazinin egemenliğinin sonuçlarına atıp tutmak, -hemen tüm düzen partileri az ya da çok bunu yapmaktadır- asıl sorunu gizleme çabasından başka bir şey değildir. Kötü olan ve yıkılması gereken bizzat işbirlikçi kapitalist üretim tarzının kendisidir. Asıl sorun egemen sınıfların iktidarındır. İşçi sınıfı ve emekçi yığınlara, sivrisinekleri üreten gerçek bir bataklık olarak kapitalizm hedef gösterilmelidir.

Bugünün kentinin yakalandığı kronik ve onulmaz hastalığın tedavisine, proletarya önderliğinde antiemperyalist demokratik devrimle başlanabilir. Bütün emekçilerin ve sömürülenlerin önderi olarak iktidarı fetheden proletarya, kapitalist kentin harabeleri üzerinde sosyalist kenti örgütleyecektir. Rantın, karın, sömürünün, plansızlığın, anarşi ve rekabetin, burjuva egemenliğinin eseri olan kentin yerini; proletarya ve emekçi yığınların iktidarının, insanın insana kulluğunun ve insanın insana ve insanın doğaya yabancılaşmasının ortadan kaldırıldığı, insanın insanca yaşamasının ihtiyaç ve gereklerine yanıt verecek, doğayla insanın barışık yaşamasını sağlayacak, planlı gelişmenin eseri olan sosyalist kent alacaktır.

Bütün bunlardan çıkan temel sonuç şudur: Yerel seçimlerde mücadele, kapitalizme ve egemen sınıfların iktidarına yönelmek zorundadır. İşçi sınıfı ve ezilen yığınların egemen sınıflara karşı ya da emekçi kentin kapitalist kente karşı birleştirilmesi, örgütlenmesi, kentte ve ülkede iktidarın alınması için kavgaya seferber edilmesi yerel seçim mücadelesinin ana sorunudur.

Burjuvazinin egemenlik aygıtı olarak kapitalist devlet, kentte, yerel siyasal iktidar ile kentsel hizmetlerin gerçekleştirilmesi ve yönetimini iki ayrı otorite olarak ayırmıştır. Bir yanda siyasal otorite olarak, devlet aygıtının uzantıları valilik, kaymakamlık, emniyet müdürlükleri durur. Valiler, kaymakamlar, emniyet müdürleri, atamayla göreve getirilen, halkın üzerinde yer alan, yetkilerini devlet iktidarından alan kentin gerçek

siyasi otoriteleridir. Yerel siyasi iktidar bu atanmışlar topluluğunun, devlet bürokrasisinin elindedir. Bu gerçek, yerel yönetimlerin demokrasinin beşiği olduğu tekerlemesinin bir safсата olduğunu göstermektedir. Kenti seçilmişler değil, atanmışlar yönetmektedir. Bugünlerde devlet, zaten elinde büyük yetkiler olan vali ve kaymakamları, yeni yetkilerle donatma peşindedir.

Kentte diğer bir otorite olarak belediyeler vardır. Anayasa ve yasaların kentsel hizmetlerden sorumlu ilan ettiği belediye yönetimleri, sözde demokratik usüllerle belirlenmektedir. Ama gerçekte, yalnızca egemen sınıfların düzen partilerine (ve düzen içi, parlamentarist ve reformist güçlere) örgütlenme özgürlüğü tanındığı için, bu sözde demokrasi, kent rantının ve belediye arpalıklarının egemen sınıfların hangi kesimleri tarafından yutulacağı belirlenmesinden başka bir şey değildir. Bu arada yığınların, demokrasinin varlığı yanılmasına kapılmaları da sağlanır. Bu yoldan aynı zamanda burjuvazinin düşünsel ve siyasal hegemonyası yenilenir.

Doğal olarak, işçi sınıfının devrimci programı, kent sorununu bütünle bağıntılı olarak, ekonomik toplumsal düzen ve iktidar sorunu içinde görüyor. Ciddi ciddi kent sorununun çözümüne başlanabilmesinin zorunlu koşulu, kapitalist kentin yenilgiye uğratılması, egemen sınıfların iktidardan alaşağı edilmesidir. Temel sorun, kır ve kent emekçileriyle bağlaşma halinde iktidarın işçi sınıfı tarafından fethedilmesidir. Bu kentte, iktidar ve egemenliğin kapitalist kentten, emekçi kente geçmesi demektir.

Kentlerin yapılış ve yönetiminin yeni baştan düzenlenebilmesinin başlangıcı ve temelidir bu.

İşçi sınıfının önderliği altında kır ve kent emekçilerinin iktidarı, egemen sınıfların ve kapitalist devletin, kentin yönetiminde sömürücü sınıfların egemenliğini ve sömürsünü kolaylaştırmak amacıyla yarattıkları bürokratik bölünmeyi ortadan kaldıracak, kentte siyasi otorite ile kentsel hizmetlerin yönetimini birleştirecek, bu bakımdan bürokrasiye son verecektir. Bütün devlet görevlileri ve kent yöneticileri seçimle iş başına gelen, halkın denetimi ve egemenliği altındaki basit memurlar haline gelecektir. Ancak böyle köklü bir alt üst oluşla ülkenin yönetimini olduğu gibi kentin yönetimi de emekçilerin eline geçecektir. Bu yoldan, yerel yönetimlerin demokrasinin beşiği olduğu burjuva safساتasına

son verilecek, yerel yönetimlerin gerçekten demokratikleşmesi sağlanacaktır.

Sömürücü egemen sınıfların devleti, yalnızca kentte yönetimi bölüp, siyasi otoriteyi bürokratlara vererek değil, aynı zamanda belediyelerin üzerinde devletin vesayeti yoluyla yerel yönetsel özerkliği yok ederek de, demokrasiye düşman olduğunu ortaya koymuştur. Beşli faşist cuntanın kötü ünlü 1982 Anayasası'nın 127. maddesi, "merkezi idarenin, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usüller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir" der.

Kapitalist devlet, önce kentin yönetimini böler, siyasi otoriteyi kendi tekelinde tutar, sonra da, "idarenin bütünlüğünü" sağlamak adı altında, anayasanın aynı maddesinde ilan ettiği sınırlı yerel yönetsel özerkliği geri alır. Halka ve genel oyla seçilen yöneticilere güvenmez. Görünüşe göre "toplum yararının korunması" peşindedir, yerel yönetsel özerkliği vesayeti altına almayı, "toplum yararını korumak" lafıyla gerekçelendirir. Bu mantık ve yaklaşım, kapitalist devletin halkın üzerinde yer aldığı, halkın "toplum yararını koruyabilecek" yöneticileri seçme yetenek ve ehliyetinde olmadığı görüşü açısından hareket ettiğinin, kendi kendine, kendi yarattığı bürokrasiye tapındığının göstergesidir.

Bürokratik merkezîyetçi yapısıyla kapitalist devlet, demokrasinin, iktidarın nüfusun engin çoğunluğunu oluşturan emekçilerde olmasının önündeki temel engeldir. Demokrasi her şeyden önce, merkezi iktidar düzeyinde kurulmalıdır ki, bu, işçi sınıfı ve emekçi yığınların egemen sınıfları yenilgiye uğratarak, iktidarı almalarıyla sağlanabilir. Devrimci yoldan kırılıp dağıtılan bürokratik kapitalist devlet aygıtının yerine, işçi sınıfı ve emekçi yığınların demokratik merkezîyetçi tarzda örgütlenmiş egemenliği geçecektir. Bu demokratik tarzda örgütlenmiş merkezîyetçi devlet, bürokrasiyi, yukardan buyurmayı ortadan kaldıracak, il ve ilçe yönetimlerinin tam yönetsel özerkliğini sağlayacak, il ve ilçelerde yerel işçi ve emekçi sovyetleri sorumlu ve yetkili iktidar organları olarak tek otorite sahibi olacaklardır.

Özetleyerek vurgulamalıyız ki, işçi sınıfının devrimci programı kentlerin yönetimi bakımından;

a) Kentlerin yönetiminde bürokratik bölünmeye son verilerek, kentlerin yönetiminin yerel işçi ve emekçi konseylerinde (meclisler, sovyetler, komiteler vb.) birleştirilmesini,

b) Kent ve beldelerin yönetiminde tam bir yönetsel özerkliği ve devlet (ve kent) yönetiminde, atanmış devlet memurlarının yönetimine son vermeyi ve devlet görevlilerinin seçimle işbaşına gelmesini savunmaktadır.

Yerel yönetimlerde işçi ve emekçi sovyetleri, olabilecek tek gerçek demokrasidir.

Yerel iktidar organlar ve kentsel yönetimin sorumlusu olarak, yerel işçi ve emekçi sovyetleri, emekçi halk yığınlarının doğrudan seçtikleri ve her an geri çağırabilecekleri temsilcilerinden oluşur. Seçilen görevlilerin seçenler tarafından geriye çağırabilmeleri ilkesinin uygulanması, yani kamu görevlileri üzerinde yığınların tam egemenliğinin sağlanması bürokrasiye son verir.

İşçi sınıfı ve emekçi yığınların sovyetik devlet örgütlenmesinde en yetkilileri dahil bütün devlet görevlileri için geçerli olan ortalama işçi ücretleri kadar ücret alma ilkesi, yerel sovyetlerin yöneticileri için de geçerlidir. Bu yoldan görevlilerin, kamusal yükümlülükleri onlar için ayrıcalıklı bir yaşam elde etmenin araçları olmaktan çıkarılarak, bu yoldan da yöneticilerin bürokratik yozlaşması önlenecektir.

Emekçi yığınların denetimi ve gerçek hakimiyeti için, kent yönetimine dair bütün bilgilerin ve çalışmaların, tüm kararların, bütün yönetsel çalışmanın yığınlara açık olması gerekir. Bugün şeffaflık kavramı yalnızca bir demagoji ve yığınları kandırma aracıdır. Açıklık, bütün devlet iktidarının olduğu gibi kent yönetiminden yükümlü yerel sovyetlerin de yaşam ilkesidir. Tüm bilgiler, teknolojik gelişmenin sağladığı olanaklar kullanılarak, halka sunulacak, halkın yönetim üzerindeki sürekli denetimi bir gerçek haline getirilecektir.

Yerel işçi ve emekçi sovyetlerinin doğması bir seçim döneminin ve seçim mücadelesinin sorunu değildir. İşçi sınıfı ve emekçi yığınlar tarafından iktidarın alınabilmesi devrimci durumun varlığıyla bağlantılı bir sorundur. Diğer şeylerin yanı sıra en önemlisi, yığınların durumunda köklü bir dönüşümün baş göstermesi, sömürücü sınıfların egemenliğine boyun eğen yığınların başkaldırı içine çekilmesidir. O halde çok açıktır ki, şurada ya da burada seçim mücadelesinin,

bağımsız devrimci veya sosyalist adaylar tarafından kazanılması, yerel düzeyde iktidarın alınması veya yerel işçi ve emekçi sovyetlerinin kurulması vb. anlamına gelmeyecektir. Vurgulanması gereken diğer bir nokta da, böyle bir durumda kentsel hizmetler bazında en temel sorunların çözümüne de başlanamayacağıdır. Devrimci görüş açısı ve eylem çizgisinin özenle korunabilmesi, reformist, düzen içi hayallerin yayılmasının önüne geçilmesi bakımından bunların özel olarak dikkate alınması gerekir.

Kent sorununa programatik düzeyde yaklaşımlarımız ve son vurgularımız, yerel seçim mücadelesinde, sosyalist ve devrimci adayların seçilmesine uzanan bir başarı ve kazanımın önemsiz olduğu ve kazanılan yerel yönetimlerde bir şey yapılamayacağı anlamına da gelmez. Bunun tersini düşünmek açık bir yanılgı olur.

Muhtarlık, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği vb. yerel yönetimlerde mevziler kazanmak, hiç de önemsiz değildir. Her şeyden önce bu mevziler emekçi yığınların birleşip örgütlenmesinin geliştirilmesi, devletin ve düzenin teşhiri bakımından önemli görevler başarabilirler. Yerel yönetimlerin kazanılması başlı başına veya kendi başına bir amaç olamayacağına göre, bu mevziler daha da ileri gitmenin faşizme ve kapitalizme karşı mücadeleyi geliştirmenin birer dayanağı haline getirilebilirler ve getirilmelidirler de. Zaten önemli olan da budur.

İkinci olarak, bugünkü koşullar altında yerel yönetimlerin sahip olduğu olanaklarla bile, emekçi yığınlara emekçi kente hizmetlerin götürülmesinde, gerek yerel yönetimlerin olanaklarının değerlendirilmesi ve gerekse kilelerin gücünün seferber edilmesiyle birçok şey başarabilir. Burjuva partiler ve politika adamları, sermayenin ilişki içerisinde oldukları kesimleriyle işbirliği içerisinde belediye gelirlerinin büyük bir bölümünü çok değişik yöntemlerle çalışıyorlar. Bunun önlenmesi, rüşvetin, suiistimalin ortadan kaldırılmasıyla önemli olanaklar yaratılabilir.

Belediye başkanları işçiler ve emekçilerle omuz omuza emekçilerin birliğini geliştirerek örneğin şunları yapabilirler ve yapmalıdırlar:

İşçi kıyımı teröründen başka bir şey olmayan, sendikasılaştırmayı hedefleyen belediye işyerlerinde özeleştirime ve taşeronlaştırmaya son verebilir, geçici işçilik statüsünün kaldırılması

ve işçilerin kadrolu hale getirilmesi için mücadele edebilirler.

Semtlerde kültür ve sanat evleri açabilir, gençler için spor tesisleri kurabilirler.

Bakıma muhtaç yaşlılar için bakımevleri ve özürlülerin eğitimi, ekonomik ve toplumsal yaşama aktif katılımı için belediye ve emekçi yığınların gücü birleştirilebilir, aynı şekilde yoksulların çocukları için kreşler açılabilir vb.

Sağlık, temizlik ve taşıma hizmetlerinde de emekçi yığınların yararına birçok iyileştirme gerçekleştirilebilir.

Doğanın ve çevrenin kapitalizm tarafından tahribine ve bunun yarattığı sonuçlara karşı sağlıklı bir çevre için etkin şekilde mücadele edebilirler.

Her şeyden önce belediyelerin gelir ve giderleri, çözüm bekleyen sorunlar, emekçi yığınlara açıklanıp, sunulabilir ve sunulmalıdır. Bu belediyelerin halkın denetimi ve yönetimi altına girmesi yönünde önemli bir gelişme sağlayabilir.

Sosyalist adaylar, belediye başkanlıklarını kazandıklarında, belediye işçilerinin ortalama ücretleri kadar ücret alacaklar ve meclis üyeliklerinde herhangi bir ücret talep etmeyerek ilkelere yaşama geçireceklerdir.

Kazanılan yerel yönetimlerde, neyin ne kadar yapılacağı birçok şeye bağlıdır; ama öncelikle de kuvvet ilişkileri tarafından belirlenecektir bu. Açık ki, belediye bürokrasisinin direnişi, sabotaj ve provokasyonlarıyla olduğu gibi, merkezi ve onun uzantısı olan yerel politik iktidarın baskılarıyla, yasaların engelleriyle karşılaşılacaktır. Devlet vesayeti, Demokles'in kılıcı gibi sallanacaktır vb. Bütün bunlar dikkate alındığında asıl sorun ne kadar çok kentsel hizmetin yapılabileceği değildir. Çok daha önemli olan mücadelenin örgütlenmesidir. Sorun, neler yapılabilir, ne kadar yapılabilirinden çok, nasıl ya da hangi tarzda yapılabileceğidir. Asıl olan, emekçi yığınların gücüne dayanmak, onların düzenden ve düzen partilerinden kopuş sürecini derinleştirmek ve harekete geçirmektir.

İşçi ve emekçi sovyetleri için sistematik propaganda çalışmasının taşıdığı önem açıktır; ama devrimci bir durum olmadığı koşullarda, yığınları hemen ve doğrudan işçi ve emekçi konseyleri örgütlemeye çağırarak boş bir çaba olur. Ama bugünkü koşullarda herhangi bir yasaya dayanmaksızın, devrimcilerin, sosyalistlerin yönetiminde işçilerin ve emekçilerin yerel yönetimlere geniş katılımı örgütlenebilir, işçilerin, işsizlerin, kadınların, gençlerin, küçük esnafın, memurların, özürlülerin, demokratik kitle örgütlerinin, sendikaların vb. emekçi, çalışan bütün değişik toplumsal kesimlerin temsilcileriyle oluşturulacak semt komiteleri ve bunların toplamından geniş bir halk meclisi kurulması yoluna gidilebilir ve herhangi bir yasaya dayanmaksızın oluşturulan bu meclisin kararları bağlayıcı kabul edilebilir. Bu veya benzer tarzda bir örgütlenme yığınların birleştirilmesi ve seferber edilmesinde, yerel yönetimlerdeki bürokrasiden gelen direnişlerin kırılmasında olduğu gibi, merkezi iktidar ve yerel uzantılarından gelen baskılara karşı yığınsal karşı koyuş ve direnişin geliştirilmesi bakımından da çok önemlidir.

Küçük burjuva reformistleri, bugünkü düzen çerçevesinde örnek belediyeler yaratmak gibi ham hayaller besleyebilirler. Komünistler bu tür hayallere kapılmayacak kadar politik deneyime ve olgunluğa sahiptirler ve bir başka şeyi gerçekleştirebilirler; yerel yönetimlerde elde edilecek mevzileri, yığınları birleştirip örgütleyerek, emekçi yığınların çıkarları için kararlılık ve tutarlılıkla dövüşerek, mücadeleyi geliştirip ileri götürmede örnekler yaratabilirler ve yaratacaklardır da.

*Belge niteliğindeki bu çalışma, marksist leninist komünistlerin öncelleri tarafından "Birlik" öncesinde hazırlanmış bir yerel seçim broşürüdür. 1993'te kullanılan ve bugün de temel önemi koruyan bu materyali, yerel yönetimlere sosyalist program temelinde yaklaşım açısından yararlı gördüğümüz için yayımlamayı uygun gördük.

Yürüdüler Ve Gölgede Kayboldular

FARC Gerillasında Kadınlar

*Arturo Alape**

Onlar gerilla komutanları. Rubiela'nın yüzü yerlilerin derin çizgilerini taşıyor. Canlı ve çok güçlü görünüyor. Sonia kırılğan gözüktüyor, yüzü katı ve bakışları sert. Hemen resmiyet ve güvensizliğini ifade etti. Daha sonra sözlerini yumuşattı, çözülmesi güç tavırlarını bıraktı ve en sonunda gülümsedi. Belirleyici (her şeyi belirleyen ve hayat tecrübesi kazandıran) kararlar verdikleri kritik anlar hakkında konuştuk. Neden gerillaya katıldıklarını sordum.

Rubiela öncesinde hiç gerilla görmemiş. "Bir gün, bir grup gerilla gördüm, korkmamamızı, ve bizim gibi sıradan insanlar olduklarını söylediler. Onlar da beni en çok etkileyen şey çok güzel devrim şarkıları bilmeleriydi. Ve böylece "ben gerillaya katılacağım" dedim. Bu yaklaşık 14 sene önceydi. Ben Caquetalıyım. Ailem de Palmira, Valle'den."

Sonia gerillaları televizyondan görmüş ya da duymuş ve içinde belirli bir ilgi uyanmış. Geçmişe geri döndü; "onların düzenlediği toplantılara gittim ve sonrasında neden gerillaya katılmak gerektiği üzerine okudum, Kolombiya'da kadınların nasıl sömürüldüğü ve kadınların haklarını kazanmasının gerekliliği üzerine."

Rubiela gerillaya 17 yaşında katılmış. Bu yaşına kadar evinin dışına hiç çıkamadığını itiraf ediyor. Sessiz ve "özgürlükten yoksun"du. "Gerillada davranışlarını değiştirmeye başlıyorsun,

dolayısıyla uyum sağlamak zor değil... Başlarda aileni özlüyorsun, sürekli onları düşünüyorsun. Sonra kafanda kimsenin buraya gelmen için seni zorlamadığı, kendi kararını kendin verdiğin düşüncesi oluşmaya başlıyor ve dolayısıyla uyum sağlamak zorundasın. Bu bir oyun değil, kimse seni gelmen için kandırmadı, kendin geldin ve geldiysen mücadeleyi sürdürmek zorundasın."

Sonia için gerillaya katılmak beklenmedik bir değişimdi. "Sivil olduğunuzda özgür olmak çok farklı, nereye istersen gidebiliyorsun, ne zaman istersen geri dönüyorsun, aileden izin istiyorsun. Burada her şey çok farklı; banyoya giderken, ya da farklı bir yere, izin istemek zorundasın. Burada bir iç düzen var ve bu herkes için geçerli, sıkılıyorsun. Çünkü nereye istersen gidemiyorsun ve istediğin zaman geri dönemiyorsun, belirli bir zamanın var ve kurallara uymak zorundasın. Katıldığın andan itibaren sana bu kurallar anlatılıyor ve sen bu kurallara uyacağına dair söz verirsen, sonrasında da bunlara uymak zorundasın..." Sonia, okuyarak ve gerillada aldığı eğitim sayesinde yaşadığı değişimi ise şöyle anlatıyor: "...bilincin yükseliyor ve kuralları uygulayabileceğin konusunda özgüvenin geliyor. Fakat bu durum zaman alıyor. Başka bir sorun; aileni, sahip olduğun her şeyi terk ediyorsun, buna alışmak zor. Biraz bilinçlendikten sonra bir gerilla için ailenin ikincil olduğunu görüyorsun, ne demek istediğimi anlıyorsun.

Aile ikincil ve hareket öncelikli, birincil oluyor.” Aile ile yaşanan bu radikal değişimi açıklamasını istedim: “Burada taşımak zorunda olduğun görevlerin var, öncelikle sana verilen görevleri yerine getirmek zorundasın, ailene verdiğin sözler bunlardan sonra geliyor. Canın istediğinde, ‘izin verin eve gidip annemi göreyim’ diyemezsin. Şartlar uygun olduğunda ya da gerektirdiğinde izin isteyebilirsin, eğer iyi bir gelişim gösterdiysen buna izin verilir.” Sonia gerillada 11 yılı geride bırakmış, “12. yılım doluyor” diyor.

“Sonia, bir kadın olarak gerillaya katıldıktan sonra yaşadığın deneyimler neler, böyle bir dünyanın ortasında ki ben bu yaşamın oldukça ataerkill olduğunu düşünüyorum, birçok erkek gerillanın içinde. Ne gibi değişimler oldu?” diye sordum.

“Bu bazı şeyleri farklı algılamamızdan dolayı. Ataerkillik dediğiniz şey gerillada yok, hepimiz eşitiz, bütün kadın ve erkekler aynı haklara sahip ve hepimiz birbirimize kardeş gibi davranıyoruz.” Sonia ataerkilliği sivil yaşamdan anlattı: “Ne yapıp yapmaman gerektiğine dair emirler alıyorsun ve bunları yapmak zorundasın, eğer evlenirsen evde oturmak zorundasın, erkek evi yönetir. Burada böyle değil. Hepimiz herkes için çalışıyoruz.”

Gerillada da emirler aldıklarını hatırlattım: “Evet bazı emirler alıyoruz, fakat kendimiz için ve kendimizi adadığımız kavgamız için.”

Gerillada gerçekten bir kadın olduğunu hissediyor musun? “Evet, çünkü ihtiyacın olan her şeye sahipsın, ne istersen onu veriyorlar, kendi hakların var. Eğer sevgilin olmasını istiyorsan olabilir ve yaşamının bu alanını da doldurabilirsin. Buna ek olarak, sevgilinden emir almak zorunda değilsin. Gerillada aşk ikincil, kavga birincil, öncelikle uymak zorunda olduğun kurallar var, okuman gereken materyaller ki bunları kendin için okumalısın, talip olduğun şeylere ulaşmak için kendini eğitirsin.”

Yani sen, gerillada bir kadının çok özgür olduğunu düşünüyorsun? Rubiela yanıtladı: “Sonia’nın açıkladığı mantık içinde özgürdür. Eğer sevgilin olursa onun ve yapmak istedikleri için araç olmayız, mesela o giysilerinin yıkanmasını isteyebilir. Bunu yapabiliriz ancak eğer bunu kendimiz istersek, zorunluluk olarak değil...”

Gerillada Sonia “okumakta, kendimi istediğim alanda, politik ve askeri olarak geliştirmekte

özgürüm. Gerillanın disiplin yapısı içinde özgürüz.” Sonia politik-askeri alanda kendini geliştirdiğini açıkladı.

Lider olduğunda rolün ne? Lider olarak neler yapıyorsun? “Lider olduğunda görevlerden resmen sorumlusun. Birliğin günlük rutininde yapılacak işlerin organize edilmesinden sorumlusun. Ve eğer daha büyük bir birliğin komutanıysan herkesin ihtiyaçlarından sorumlusun. -İnsanların neye ihtiyacı var, ne yapılmalı?...”

Askeri hiyerarşinin basamaklarını tırmanan bir kadın olmayı ister miydin? Rubiela açıkladı: “Katıldığımda hala ataerkillik vardı, kendilerini yönetenin bir kadın olmasını istemiyorlardı; çünkü onlar erkekti. Şimdi kadınlar için birçok şey değişti.”

Sonia’ya sordum: Yaşadığın deneyimler neler? Neler öğrendin? Gerillanın tüm bu ciddiyetinin dışında neler hoşuna gidiyor? (İkisi birden güldü) Sonia başlarda yaşadığı gerilimleri açığa vurdu: “Gerillada öğrenmek çok önemli. Yönetmeliklerdeki bir makalede gerillanın çok yönlü olması gerektiği anlatılıyor. Çok yönlü, yani her şey hakkında bir şeyler bilmek, gerillanın bilmesi gereken her şey... Başlarda revirdeydim ve iyiydim, patlayıcılar sınıfına gittim ve iki ya da üç mayın yaptım, fazlası değil ve diğer aktiviteler için de aynısı. Askeri tarafını da seviyorum ve bazı eylemlere katıldım ve iyi yaptım.”

Sonia 14. Cephe’nin kurmayında yer alıyor. Lider kavramı hakkındaki görüşlerini sordum. Ayrıntılara girerek: “Birlikleri komuta etmek otorite gerektirir, bu da liderlik yeteneği demektir. Böylece insanları yönlendirebilirsin; yönetmeyi bilmek zorundasın, kimi yönettiğini ve nasıl yöneteceğini bilmek zorundasın; çünkü verdiğin emirler iyi algılanmak zorunda, bunları yerine getirecek olanlar tarafından memnuniyetle kabul edilmeli. Birliğin ruh durumunu iyi bilmelisin. Hepimiz aynı ruh durumuna sahip değiliz, ya da benzer karaktere... Bazıları bir yönde yönetilmek ister, bazıları sert konuşulmasını ister. Komutan kendini bunlara hazırlamalı, her yerde kendisini yenilemeyi bilmeli -iç politik durum, uluslararası durum ki bunlara göre birliğini konumlandırarak. Eğer komutanın hiçbir konuda bilgisi yoksa liderlik otoritesi de olmaz, kendi birliğini yönetemez.”

Sonia’ya bu liderlik otoritesini askeri durumlarda nasıl kullandığını sordum, gözlerinde öfkeli

bir kıvılcım belirdi: “Birliğinle beraber ön sıralarda, ön cephede, düzenlemeyi yapmak -hangi taraftan kuşatma yapacağına, birliği nasıl düzenleyeceğine, düşmanın üstüne nasıl yürüyeceğine, belirli bir yardımı nasıl alacağına, ya da kuşatmaya karşı nasıl önlem alacağına karar vermek. Bu sorulara vereceğiniz yanıt liderlik otoritesidir. Eğer komutan birliğini çarpışmaya gönderir ve arkada durursa, liderlik otoritesini kaybeder ve birliğe kızmaya hakkı yoktur.”

Sonia El Billar’da yaşanan çatışmalar boyunca liderlik deneyimi üzerine konuştu: “Herhangi bir askeri bilgimiz yoktu, sadece düşmanın nerede bulunduğunu biliyorduk. Komutadakileri düşmanın etrafını sarmak üzere harekete geçirdim. Ve birliklerimiz askerlerin etrafını kuşatmaya dek ilerledi. Sanırım sayıları 250 civarındaydı, hala bilmiyoruz. Üçüncü seyyar birliği yok ettik, çok azı kaçabildi. Bu gece-gündüz harekâtıydı ve 17 saat sürdü. Öğleden sonra saat 4’te başladı ve ertesi gün saat 2 civarında bitti.”

Rubiela askeri hareketler boyunca yüz yüze kalman korku hakkında konuştu. “Her zaman korku duyarsınız, çaresi yok; ama yalnız değil-

sin, diğer yoldaşlarıyla berabersin ve bu sana cesaret veriyor.”

Sonia’ya ölüm hakkında ne düşündüğünü sordum: “Gerçekten bir fikrim yok. Bu konuda fikir sahibi olmak zor; çünkü ölümün nasıl geleceği belli değil”. Ve eğer yanı başındaki senin hatan yüzünden ölürse ne düşünürsün? “Sanırım yoldaşının bir başkası yüzünden ölmesi korkunç bir hata olur.” Ya düşmanın yüzündense? “Eğer savunmamız güçsüzse, onlar bizi öldürür, ne dediğimi anlıyorsun. Eğer onlar dikkatli olmazsa, biz onları öldürürüz. Her şeye rağmen biz kendi insanlarımıza karşı savaştığımızı biliyoruz. Ve bu nedenle onları öldürmek yerine teslim almaya çalışıyoruz.”

Sonunda ikisi de savaşın barışçıl bir şekilde sonuçlanması durumunda ne yapacaklarını itiraf etti. Rubiela askeri kariyerini sürdürmeyi düşünüyor. Sonia sivil hayatına geri dönmeyi ve belediye yöneticisi ya da farklı bir birimin siyasi yöneticisi olmak istiyor. Kucaklaşarak vedalaştık, yürüdüler ve gölgelerde kayboldular.

**www.farcep.org’dan çeviren: Ayşe Şener*

Cancun Toplantısı Ve Emekçi Köylülüğün Yıkımı

Savaş Duru

Piyasaların serbestleştirilmesi olarak tanımlanan neoliberal politikalar sermayenin dünya pazarında dolaşımını, keza çok uluslu şirketlerin yatırımlarının önündeki engellerin kaldırılmasını, yine henüz çok uluslu şirketlerin kontrolüne girmemiş sektörlerin onların egemenliğine sokulması ve ulusal pazarları koruyucu yasal düzenlemelerin kaldırılarak esas olarak ihracata yönelik üretimin teşvik edilmesini vb. kapsamaktadır. Özelleştirme de emperyalist neoliberal politikaların önde gelen uygulama araçlarından birisidir.

Söz konusu ekonomik politikaların özellikle işçi sınıfı cephesinde neden olduğu yıkımı yoğunlukla takip ettik. Tarım sektörü ise aynı saldırıganlığın pervasızca yaşandığı bir diğer alan. Hatta belirleyiciliği açısından dikkatle incelemeyi hak ediyor.

Bilindiği gibi geçtiğimiz Eylül ayı içinde Meksika'nın Cancun kentinde, Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) düzenlendiği bir toplantı gerçekleşti. Toplantıya DTÖ üyesi çok sayıda emperyalist ve yeni sömürge ülke katıldı. Toplantıda iki yön öne çıktı. Birincisi emperyalist devletlerle yeni sömürge devletlerarasındaki çatışma; diğeri ise bu her ikisiyle de hesaplaşmaya kararlı ve Cancun sokaklarında kendini ifade eden işçiler, köylüler ve öğrencilerden oluşan kitlelerdi. Her iki çatışma da şiddetlenerek sürecektir. Veriler bunu işaret etmektedir.

Toplantıda tartışmaların alevlendiği ve çıkmaza girdiği nokta, tarıma yönelik sübvansiyonların emperyalist tekeller lehine düzenlenmesi düzenlenmesiydi.

ABD, AB ve Japonya emperyalistleri temel olarak tarıma yönelik desteklerin kaldırılmasını, kendi belirledikleri kimi ürünlerde kotaların arttırılması ya da azaltılmasını, ekilen alanların daraltılmasını ve özelleştirmeleri dayatmaktalar.

Emperyalistler yeni sömürge ülkelere bunları dayatırken, büyük kapitalist çiftliklerden oluşan kendi tarımlarını milyarlarca dolarlık sübvansiyonlarla destekliyor ve pazarlarını hem rakip emperyalist ülkelere hem de yeni sömürge ülkelere açmamakta direniyorlar. Kendi pazarlarını rekabete açmaları durumunda ellerindeki stokların eritilebilmesi, istihdamın ve yatırımların korunması bir yana, bunların bir ekonomik krizi tetiklemesi gündeme gelecektir. Dolayısıyla kendi tekellerinde olan ürünlerin pazarlarına girmesini engellerken, yan ürün denilebilecek ürünlerin üretimini de sömürge ülkelere dayatarak tarımı tamamıyla kendilerine bağlamayı, istikrarlı bir sömürü çarkı kurmayı hedeflemektedirler.

Emperyalist küreselleşme, tarımda uluslararası bir işbölümünü dayatıyor. Bu işbölümü içinde emperyalistler, hayvancılık, tarım, tahıl gibi

temel besin maddelerini yoğun sübvansiyon ve yüksek teknolojiyle üretirken, yeni sömürgelere, pamuk, muz, kahve, karides vb. ihraç ürünleri üretimini dayatıyorlar. Çok ucuza mal ettikleri temel besin maddeleriyle yeni sömürge pazarlarını istila ediyorlar. Bu yüzden de kendi çiftliklerini yoğun mali yardımla desteklerken, yeni sömürgelerde tarıma verilen desteğin kesilmesini dayatıyorlar.

Buradan hareketle, ayrı bir güç, merkez oluşturmayı hedefleyen Çin emperyalizmi ve Hindistan, arkalarına aldıkları yeni sömürge ülkeler ile bir blok oluşturarak muhalefet örgütlemeye giriştiler.

90 ülkenin oluşturduğu 'muhalefet'; ABD, AB ve Japonya emperyalistlerinin, kendi tarımlarına verdikleri teşvikleri azaltma taahhüdünde bulunmadan toplantıya devam etmeyeceklerini belirtti. IMF'nin dayattığı ekonomik politikaların yaratacağı toplumsal yıkımın, topyekün sistemin 'güvenliğini' tehlikeye atmasını engellemek ve daha çok uyumu az zayıfla gerçekleştirmeye yönelik uyum politikaları üreten Dünya Bankası ise, zengin ülkelerin sübvansiyonları aşamalı olarak azaltabileceğini savunmak zorunda kaldı. Tabii yeni sömürge pazarlarının tamamen çok uluslu şirketlere açılması karşılığında.

Sonuç olarak uzlaşma sağlanamadı, toplantı fiyaskoyla sonuçlandı. Emekçilerin çıkarları değil burjuva çıkarların tartışıldığı dikkate alınırsa bu ayrışmanın sınırları da anlaşılır. Belirleyici olan elbette emekçilerin kendi güçleriyle emperyalistlerin karşısına dikilmeleri olacaktır.

Cancun toplantısında Türkiye temsilcisi de vardı elbet. Yaşanan saflaşmada nerede yer aldığı, AKP'nin icraatları ortadayken sır olmasa gerek.

Hatta arabuluculuk yapmaya çalıştığı da yazılıp çiziliyor. IMF'nin 'şerefini' kurtarmak için sarıldığı bir ülkenin temsilcisi olarak arabuluculuğa soyunması şaşırtıcı olmasa gerek. Kurulduğundan bu yana yıkımdan başka bir şeyi getirmeyen IMF reçetelerinin, işe yararlığının kanıtlanmaya çalışıldığı ülkedir Türkiye. Hatta bu amaç asker pazarlıklarının dahi önüne geçip borç ertelemeleri yoluyla ekonomiye nefes aldırma adımları dahi atabiliyor IMF.

Yeniden tarıma dönersek; yukarıdakilerin ışığında, çok uzun boylu olmasa da genel bir bakıştan sonra belli başka sektörleri incelediği-

mizde görüntü netleşecektir. Öncelikle AKP iktidarının tavrına özel bir vurgu yapmak gerekir. Her ne kadar sermaye oligarşisinin uygulayıcılarından herhangi bir parti olsa da, iktidar olma koşullarının getirdiği özgünlükleri de vardır. Onlar rüştlarini ispatlamak, icazet alırken verdikleri sözleri yerine getirmek ve sermayeye ölçsüz biat etmek gerektiğini kavramak hususlarında iyi bir sınav veriyorlar.

Ülke kaynaklarının emperyalizme peşkeş çekilmesi politikalarını sınıf karakterleri gereği yerine getirirlerken; faşist diktatörlüğün statükocu klikleriyle aralarındaki itiş kakışta sermayenin gücünü arkalarında hissetmek ihtiyacındadırlar. Bunda da henüz ters giden bir durum yoktur.

Emperyalist küreselleşme saldırısının ivme kazandığı '80'li yılların sonu, '90'lı yılların başları, Türkiye'de küçük tarımın ve emekçi köylülüğün tasfiye politikalarının da hız kazandığı yıllar oldu. Kuşkusuz 1960'a kadar da bu politika, gelgitlerle de olsa uygulana gelmiştir. 24 Ocak kararlarının alındığı 1980 yılı ise bu politikanın yeni bir köşe taşı oldu. Toplumsal muhalefetin, faşist cunta aracılığıyla tırmandırılan devlet terörüyle bastırılması, işbirlikçi teknelci burjuvaziye, tasfiye programlarını birer birer hayata geçirme olanakları sunmuş oldu.

Yüzde 70'ler oranında küçük üreticiden oluşan tarım nüfusu hızla mülksüzleşip proletaryanın saflarına katılırken, tarım, kapitalist çiftlikler aracılığıyla uluslararası sermayeye göbeğinden bağlandı. Kır boşaltılıp, topraksız köylüler büyük şehirlerin varoşlarında açlık ve sefalet içinde yaşamaya mahkum edildi.

1980 yılında Türkiye nüfusunun yüzde 56'sını oluşturan kır nüfusu, 2000'de yüzde 35'lere düştü. Buna bağlı olarak üretim alanlarında da azalmalar yaşandı. '90 yılında 29 milyon hektar olan tarım alanı 2000'li yıllarda 27 milyon hektara düştü. Bu oran aynı zamanda toprakların, yoğun göçe rağmen üretim dışı kalmadığının, aksine büyük toprak sahiplerinin elinde merkezileştığının, yani küçük üreticinin mülksüzleşip büyük toprak sahiplerinin güçlendiğinin de göstergesidir.

Ürün ihraç ve ithalatı arasındaki ters orantı da bu yıllarda belirginleşmiştir. 1996 yılından 2002 yılına kadar tarımsal ürün satışı yüzde 16 gerilemiş, son üç yıl içinde ise Türkiye'nin diğer

ülkelerden ürün ithali yüzde 30 artmıştır. 2002 yılı sonunda oluşan dış ticaret açığı da yüzde 40'ları bulmuştur.

Destekleme ve yatırım rakamları açısından da aynı çarpıklıklar söz konusu.

'90'lı yıllarda 5-6 milyar doları bulan tarıma devlet desteği, 2000'li yıllarda 1 milyar dolara düşürüldü. Yatırımlar ise yüzde 2,5'lerden yüzde 1'lere düşürüldü. Emperyalist devletler ise 300-350 milyar dolar civarında destek veriyorlar tarım sektörüne. Aradaki fark oldukça çarpıcıdır.

Bu panoramanın devamında, daha da somutlaştıran açıklık kazandırmak amacıyla belli başlı sektörleri tek tek ele alacağız.

İlk olarak, TEKEL'in özelleştirilmesi planıyla gündemimizi yoğun olarak işgal eden, tütün sektörünü göreceğiz.

9 Ocak 2001, 4733 sayılı tütün yasası ile tütünde destekleme alımları sona erdirildi ve sözleşmeli üretime geçildi. Yani tüccarlara teslim edilen üretici, ancak onların istediği kadar üretmek zorunda bırakıldı. Sözleşmeli üretim ilk olarak 2002 yılında uygulandı. Bu uygulama kısa sürede sonuç vererek yalnızca Ege bölgesinde 10 bin üreticinin piyasadan çekilmesine neden oldu. Bu yılın nisan ayı başlarında üreticinin elinde 10 bin ton dolayında tütün kaldığı belirtiliyor. Mayıs ayı başlarında ise üreticinin 50 trilyonluk tütünün ortada kaldığı belirtiliyor.

Tütün mamullerinin üretim, dağıtım ve satışında devlet tekeli 1986 yılında kaldırıldı. "Bırakınız yapınlar, bırakınız geçsinler", "Türkiye'yi küçük Amerika yapacağız" politikalarının sonucu ve gereği olarak... Böylece piyasa, uluslararası sigara tekellerinin denetimine de sunulmuş oldu.

'90'lı yıllarda 500 bin ton tütün üreten Türkiye, 2002 yılında bunu 400 bin tona düşürdü. Uluslararası tekellerin isteğiyle kota sınırlamaları getirerek, geçen yıl 161.3 bin ton olan üretim bu yıl 155 bin tona düşürüldü. 2010 yılma gelindiğinde ise bu politikalarla, Türkiye'de ihtiyaç olan tütünün yüzde 65'i ithal edilmek zorunda kalınacak. Yani 86 bin ton tütün ithal edilecek.

IMF ve Dünya Bankası, TEKEL'in özelleştirilmesi için canla başla çalışıyor. Özelleştirmeye birlikte ise yüz binlerce aile (622 bin) geçim kaynağını kaybedecek. Toplam 23 bin 187 çalışanı olan TEKEL, 14 Ekim'den başlamak üzere

7 bin işçisini 2003 sonuna kadar zorunlu emekli etmeyi planlıyor. Kurumda 11 bin çalışanın da tazminat haklarının sıfırlanması hedefleniyor.

En karlı sektörlerin başında gelen tütünün genel hali böyle.

Fındık sektörüne bakacak olursak yine benzer sonuçlarla karşılaşırız.

Hükümetle üreticiler arasında bu yıl, alım fiyatları üzerinden şiddetli tartışmalar yaşanıyor. Devrimcilerin öncülüğünde fındık mitingleri geleneğine de sahip üretici; şimdilik bu öncülükten yoksun olarak tepkisini yine mitinglerle ortaya koymaya çalışıyor.

AKP seçim zamanında fındığa 2 milyon taban fiyat vereceğini söyleyerek oy istedi. Hemen ardından da, önce alımda da fiyat belirlemede de tek yetkili olan Fiskobirlik'i devre dışı bırakarak ve üreticiyi tüccarlarla karşı karşıya getirerek alım fiyatını 1 milyon 650 bine kadar düşürdü.

Geçen yıl 600-650 bin ton üretilen fındık, bu yıl 450 bin ton civarında bekleniyor. Yani bu yıl fındık piyasaya az miktarda sürüldüğü için pahalı olacak, fakat bundan üretici değil, ürünü ucuza alan tüccar kazançlı çıkacak.

Pamuk sektörüne bakacak olursak:

Pamuk üreticisi de kota uygulaması ve destekleme kısıntıları ile karşı karşıya.

2002 verilerine göre Türkiye'de 900 bin ton pamuk üretilirken, 540 bin ton pamuk ithal ediliyordu. Buna karşın Çukurova'daki pamuk üretimi 400 bin hektardan 150 bin hektara düşürülüyor. Kendi üretimini düşür, diğer yandan ithalatı artırarak uluslararası tekellere kaynakları peşkeş çek, mantık bundan ibaret.

Türkiye'de pamuk üreticisi 5 cent'le desteklenirken, ABD'de 48,5 cent, Yunanistan'da 202,8 cent ve İspanya'da 246,7 cent ile destekleniyor.

Pancar sektörünü ele alırken, söz konusu neoliberal politikaları daha çarpıcı biçimde görme şansını bulacağız.

Türkiye'de 500 bin çiftçi ailesi pancar üretimiyile uğraşılıyor. Doğrudan 8 milyon insanı ilgilendiriyor. Yıllık üretimi 10-14 milyon ton arasında değişiyor. Türkiye, Ortadoğu pancar şekeri üretiminde yüzde 65 paya sahip. Tek başına AB ülkelerinin üretimini yüzde 15'i kadar şeker üretiyor.

Tartışma, şeker pancarı yerine nişasta bazlı şeker (NBS) üretiminin desteklenip artırılması üzerinde şekilleniyor. Nişasta bazlı şeker, gıda ve meşrubat sanayinde yoğun olarak kullanılıyor.

Tayyip Erdoğan'ın ABD ziyaretinde Bush ve çeşitli mali kuruluşlar, ABD tekeli Cargill'in önündeki engellerin kaldırılmasını istediklerinde, kast ettikleri, NBS'ye konulan kotanın kaldırılmasıydı. AKP, yüzde 10 olan NBS kotasını, ziyaretten bir ay önce yüzde 15'e çekti. NBS ne kadar çok üretirse, pancar ve pancar şekeri üretimi de o kadar azalıyor.

Azaltılan üretimle birlikte 30 şeker fabrikasından 27'si kapanacak ve sektördeki 30 bin işçi işini kaybedecek.

Bu kararların arkasında tahmin edileceği gibi uluslararası ve işbirlikçi cola tekelleri var. Bu şirketler, kullandıkları tatlandırıcının (NBS) hammaddesi olan mısırı Macaristan, Romanya ve Brezilya'da kendi denetimlerindeki tarım çiftliklerinde üretiyorlar. Kendi ülkelerinde değil yani. Diğer bir anlatımla, üretimi artırılacak olan NBS'in hammaddesi olan mısır ithal edilmek zorunda.

Türkiye'de, şu anda NBS üreten beş fabrika mevcut. Sektördeki en büyük paya ve en büyük fabrikaya Cargill-Ülker ortaklığı sahip. Cargill ise en büyük mısır tekeli. Ülker'in, Cargill ile ortak Cola Turka'yı ürettiği biliniyor. Başbakan Erdoğan'ın da Cola Turka'cı olduğu biliniyor. Başka bir şey söylemeye gerek de kalmıyor zaten.

Gelelim oyunun en dikkat çekici yanına: NBS'nin imalatında kullanılan mısır klasik ıslah metotlarıyla değil, DNA'ları ile oynanarak, genleri üzerinde çeşitli hayvan ve bakteri genleri ilave edilerek yetiştiriliyor. Doğal olarak insan ve doğa sağlığı açısından ciddi tehlikeler barındırıyor.

Ne var ki, emperyalist devletler (ABD, Almanya, Fransa), kendi ülkelerinde şeker pancarı ve şeker kamışı üretimini ve şeker sanayiini her yıl artırarak desteklerken, NBS üretim kotalarını yasalar ile sınırlamaktalar (emekçi dostları olduklarından değil elbette). Böylece kendi ülkelerinde riski en aza indirirlerken Türkiye gibi yeni sömürge ülkelere de IMF aracılığıyla tam tersini dayatıyorlar.

NBS kotaları ABD'de yüzde 2, Avrupa'da yüzde 1 iken Türkiye'de yüzde 15'e çıkartılıyor. 15 AB ülkesinin NBS üretimi 300 bin ton iken Türkiye tek başına bu miktarın üretimine şu anda izin veriyor.

Ele alınan sektörlere ek olarak başkaca örnekler de incelenebilir, incelenmelidir. Hem genel mantık verilen örneklerden açığa çıktığı için, hem de kaynak edinimindeki sıkıntılar nedeniyle kendimizi böylece sınırlamak zorunda kaldık. Her halükarda vardığımız sonuç, emperyalizmin ve onun işbirlikçisi tekeli burjuvazinin emekçi köylülüğü sistemli biçimde yıkıma uğrattığı ve dünya tarımını kirli, sömürge ellerinde merkezileştirdikleridir.

Madalyonun diğer yüzünde ise, esas konuşması gerekenlerin, konuşmaya başlamış olması vardır.